

บทที่ ๓

ลักษณะด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และประชากรของจังหวัดนนทบุรีและอำเภอ เมืองนนทบุรี

ก. จังหวัดนนทบุรี

๑. ประวัติจังหวัดนนทบุรี

จังหวัดนนทบุรีตั้งขึ้นในสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ เมื่อ พ.ศ. ๒๐๔๒^๑ โดยยกบ้านตลาดขึ้นเป็นเมืองนนทบุรี จนบัดนี้เป็นเวลา ๔๓๑ ปีแล้ว ตัวเมืองเกิมนั้นคือ ต.บางกระสอในปัจจุบัน ต่อมาใน พ.ศ. ๒๒๐๘ สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้ย้ายตัวเมืองนนทบุรีไปตั้งที่ปากคลองแม่น้ำอ้อมจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ย้ายเมืองนนทบุรี ไปตั้งที่ปากคลองบางซื่อฝั่งใต้ ซึ่งอยู่ระหว่างโรงเรียนเทศบาลวัดท้ายเมือง กับวัดกลาง ต.ตลาดขวัญในปัจจุบันนี้ และใน พ.ศ. ๒๔๗๑ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ย้ายศาลากลางจังหวัดนนทบุรี มาตั้งที่โรงเรียนราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นศาลากลางในปัจจุบัน

จังหวัดนนทบุรีเคยถูกยุบการปกครอง ไปขึ้นกับนครบาลกรุงเทพฯ-ธนบุรี เมื่อ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๖ และจัดตั้งขึ้นใหม่เมื่อ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๘

๒. สภาพภูมิศาสตร์

๒.๑ ที่ตั้ง จังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางของประเทศไทย ประมาณเส้นรุ้งที่ ๑๓° ๔๗' - ๑๔° ๐๘' เส้นแวงที่ ๑๐๐° ๓๔' - ๑๐๐° ๑๔' มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

^๑ บรรยายสรุปจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. ๒๕๒๓, หน้า ๑

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จ.ปทุมธานี และ จ.พระนครศรีอยุธยา
ทิศใต้	ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จ.นครปฐม

๒.๒ ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่จังหวัดนนทบุรีเป็นเมืองเอกแตก คือ มีแม่น้ำเจ้าพระยา ผ่านกลางจังหวัด แบ่งพื้นที่ของจังหวัดออกเป็น ๒ ส่วน ในแนวเหนือ-ใต้ ดังนั้น พื้นที่ของจังหวัดส่วนหนึ่งจึงอยู่ทางฝั่งตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ ๑ ใน ๗ ของพื้นที่จังหวัด ส่วนที่เหลืออยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา แม้ว่าพื้นที่ของจังหวัดถูกแบ่งออกเป็น ๒ ส่วนดังกล่าว แต่เปรียบเทียบลักษณะภูมิประเทศทั้ง ๒ ฝั่ง ไม่มีความแตกต่างใด ๆ ที่อาจเห็นได้อย่างเด่นชัด โดยพื้นที่จังหวัดเป็นที่ราบ แม้จะมีความสูงต่ำแตกต่างกันบ้าง แต่ก็น้อยมาก (โปรดดูแผนที่ ๑)

เนื่องจากพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบและมีแม่น้ำผ่านกลาง ประกอบกับตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำเจ้าพระยา และพื้นที่ลาดจากทิศเหนือลงมาทางใต้ ดังนั้นผลอันเกิดจากลักษณะดังกล่าวคือ มักมีน้ำท่วมอยู่เนือง ๆ ซึ่งมีสาเหตุจำแนกได้ดังนี้

- ๑) น้ำป่าไหลบ่าลงมาจากภาคเหนือซึ่งเกิดจากมีฝนตกชุกฉับพลัน
- ๒) การปล่อยน้ำลงมาจากเขื่อนภูมิพลตามลำแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อไล่น้ำทะเล หรือเพื่อการอุปโภค และเมื่อตีแปรลขึ้นและฝนตกชุกตอนเหนือ เขื่อนจำเป็น ต้องปล่อยน้ำลงมาเพื่อมิให้เขื่อนพัง เพราะกักเก็บน้ำมากเกินไปหรือถ้ามีฝนตกชุกใต้เขื่อน น้ำก็อาจบ่าลงมาตามลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ส่งผลกระทบกระเทือนต่อจังหวัดนนทบุรีด้วย
- ๓) น้ำทะเลหนุนในช่วงที่มีการปล่อยน้ำท้ายเขื่อนเจ้าพระยาลงมามาก ๆ หรือ ปีใดปริมาณน้ำฝนมากก็อาจทำให้น้ำท่วมได้

๒.๓ แหล่งน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดนนทบุรีได้แก่ น้ำฝน เนื่องมาจากจังหวัดนนทบุรี เป็นจังหวัดที่ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตลอดปี ทำให้ฝนตกตามฤดูกาล ในรอบหนึ่งปีมีฝนตกชุก ๖ เดือน คือ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม แต่ปริมาณน้ำฝนจะมากที่สุดระหว่างเดือนสิงหาคมถึงตุลาคม ปริมาณน้ำฝนตลอดปีโดยเฉลี่ย ๑,๑๓๓.๐๗ มม.^๑ ฝนตกเฉลี่ยประมาณ ๔๔ วันในหนึ่งปี นอกจากนั้นภูมิอากาศยังอยู่ในระดับปานกลาง คือ ไม่หนาวจัดและไม่ร้อนจัด จึงเหมาะแก่การ เกษตรกรรม

แหล่งน้ำที่สำคัญในการ เกษตรกรรมอีกแหล่งหนึ่งได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีคลองแบ่งซอยแยกออกไปมากมาย เต็มพื้นที่จังหวัด (โปรดดูแผนที่ ๒) ประมาณ ๑๐๐ กว่าสาย คลองเหล่านี้ เป็นคลองที่รับน้ำจากคลองส่งน้ำของกรมชลประทานด้วย และช่วยให้ได้เปรียบด้านการขนส่งทางน้ำ

นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำใต้ดินคือ น้ำบาดาล ซึ่งจังหวัดนนทบุรีใช้น้ำบาดาลจากชั้น เมืองนนท์ที่มี ปริมาณน้ำพอเพียงแต่อยู่ลึก ๑๗๐ - ๒๐๐ เมตร เนื่องจากน้ำบาดาลชั้นนครหลวงซึ่งอยู่ระดับเหนือกว่า คุณภาพน้ำไม่ดีนักจึงไม่นิยมนำมาใช้

๒.๔ ลักษณะดิน ลักษณะดินในจังหวัดนนทบุรีเกือบทั้งหมด เป็นดินที่เกิดจากตะกอนของน้ำที่ถูกพัดพามาทับถมกันทุกปี ได้แก่ ดินชุดต่าง ๆ ดังนี้ (โปรดดูแผนที่ ๓)

ดินชุดบางเขต มีอยู่มากกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่จังหวัด เป็นดินที่มีความสมบูรณ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ใช้ประโยชน์ในการทำนา

ดินชุดธนบุรี มีอยู่ร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่จังหวัด เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ดีมาก การใช้ประโยชน์ส่วนใหญ่ใช้ทำสวนผลไม้ เช่น สวนส้ม ทุเรียน เงาะ มังคุด ฯลฯ และสวนผัก

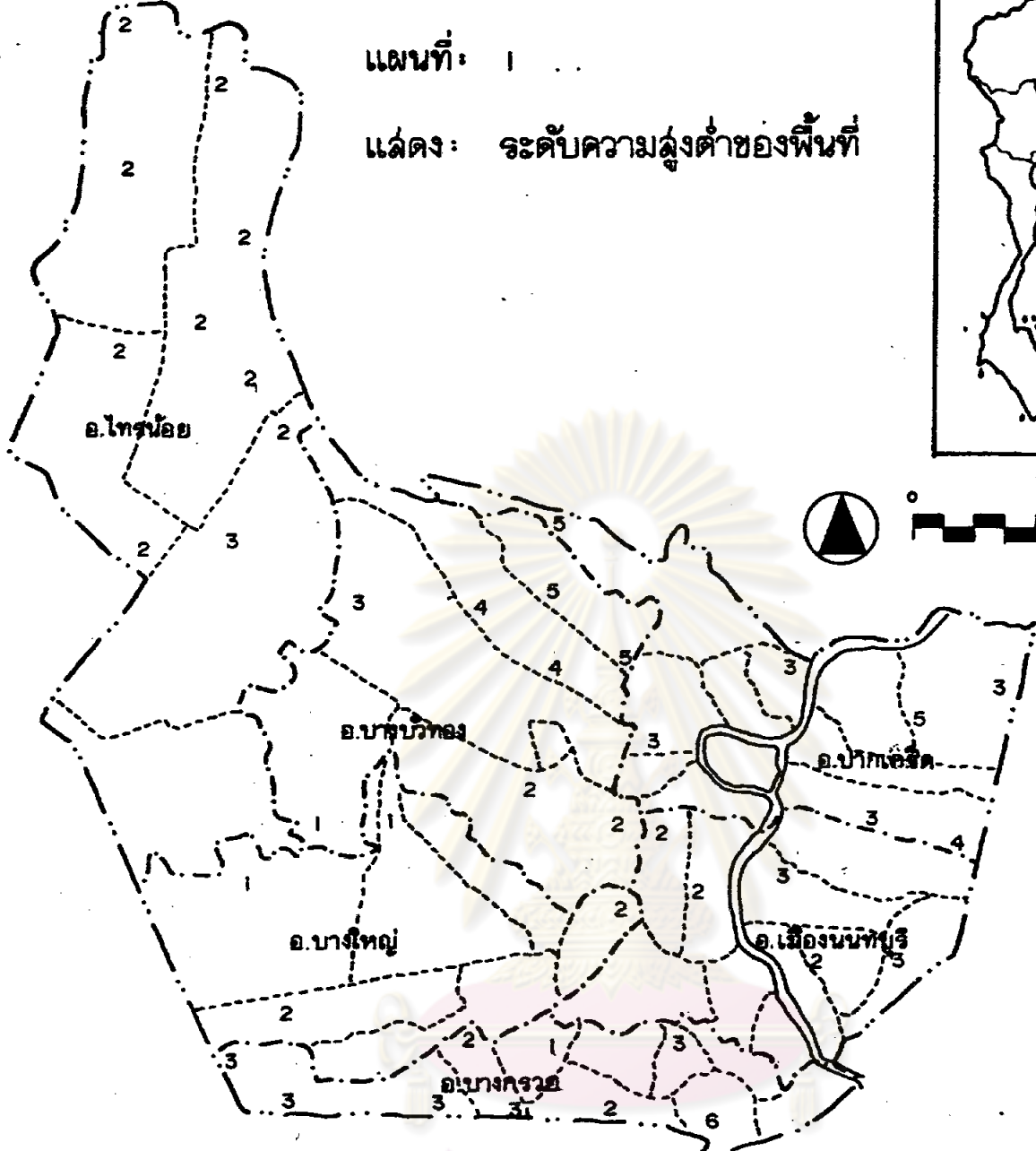
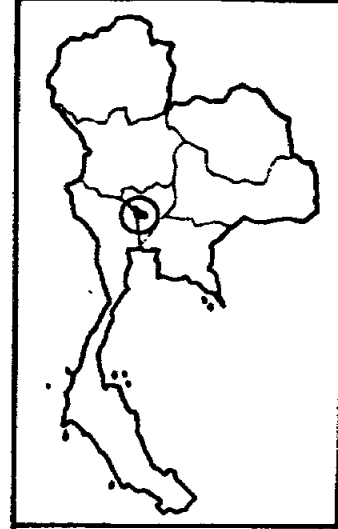
ดินชุดบางกอก มีร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่จังหวัด มีความอุดมสมบูรณ์ของดินดีมาก ส่วนใหญ่ใช้ในการทำนาให้ผลผลิตสูงถึง ๕๐ ถึงต่อไร่ และบางแห่งยกร่องปลูกผักและกล้วย

^๑ ค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำฝน ช่วง ๑๐ ปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๑๔

ที่มา : จากกองตรวจอากาศ กรมอุตุนิยมวิทยา

แผนที่: 1 ...

แสดง: ระดับความสูงต่ำของพื้นที่

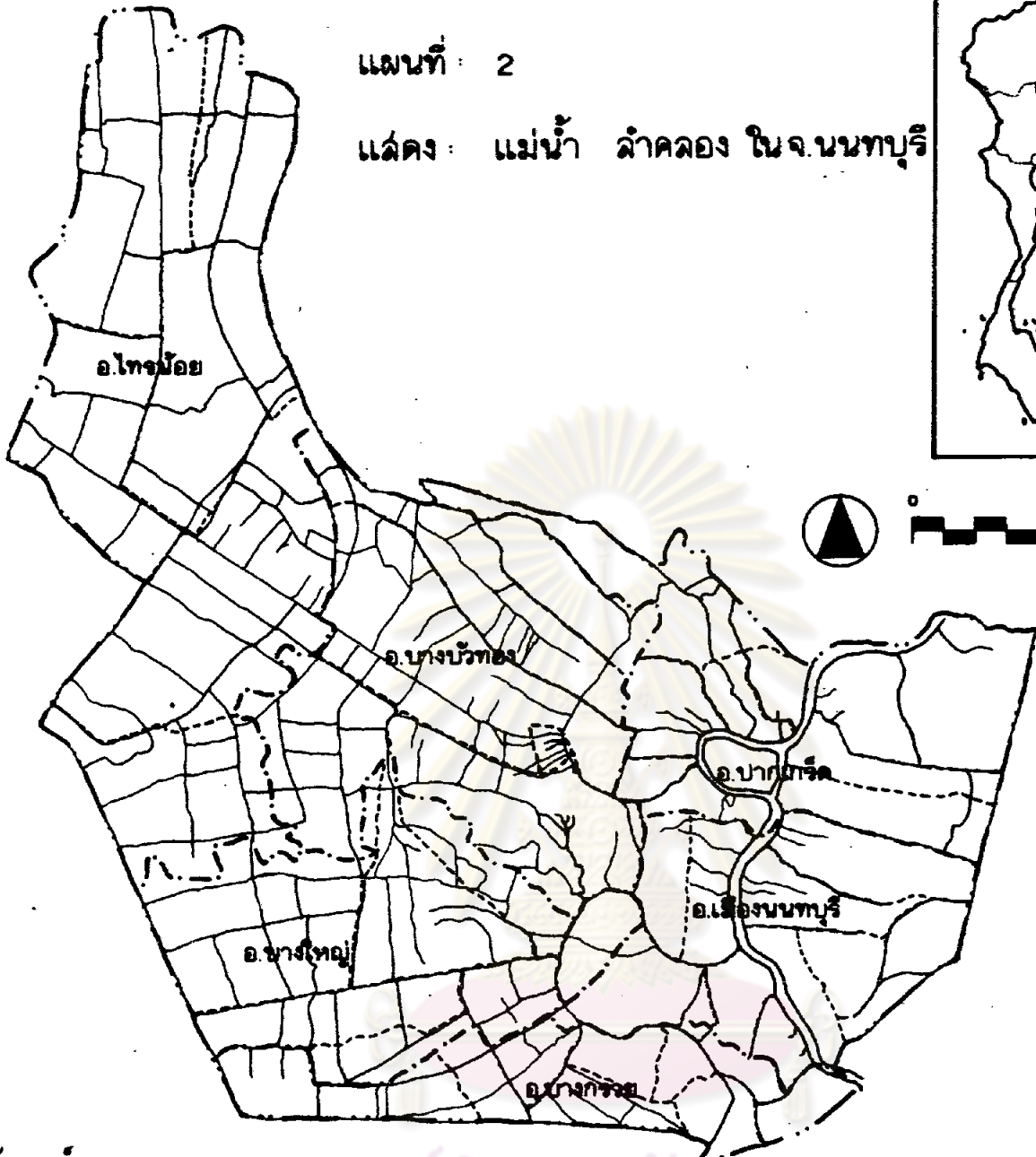
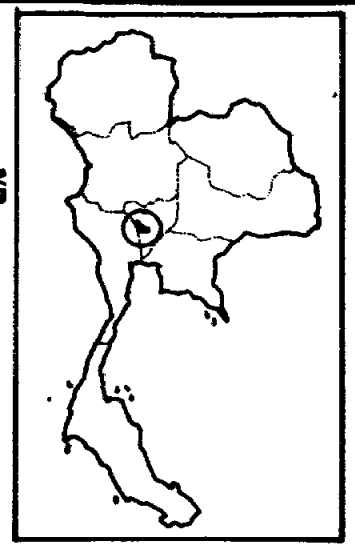
สัญลักษณ์:

หน่วยเป็นเมตรเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ : 2

แสดง : แม่น้ำ ลำคลอง ในจ.นนทบุรี

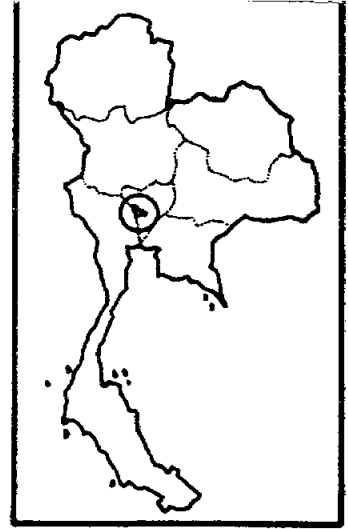
สัญลักษณ์ :

— แม่น้ำ ลำคลอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ : 3

แสดง : การจำแนกที่ดินของ
จ.นนทบุรี

สัญลักษณ์ :

7	ดินบางกอก	21	ดินบางเขน
9	ดินบางเลน	25	ดินอู่ทอง
10	ดินบางเลน หน้าดินลูกชะ	28	ดินรังสิต
14	ดินนนทบุรี	31	ดินอัญญาบุรี
19, 20	ดินละเอียงเตรา	32	ดินเด่นา
22	ดินบางเขน หน้าดินลูกชะ	34	ดินองครักษ์
37	ดินที่เป็นกรดซึ่งเป็นชั้นที่จำแนกไม่ได้		

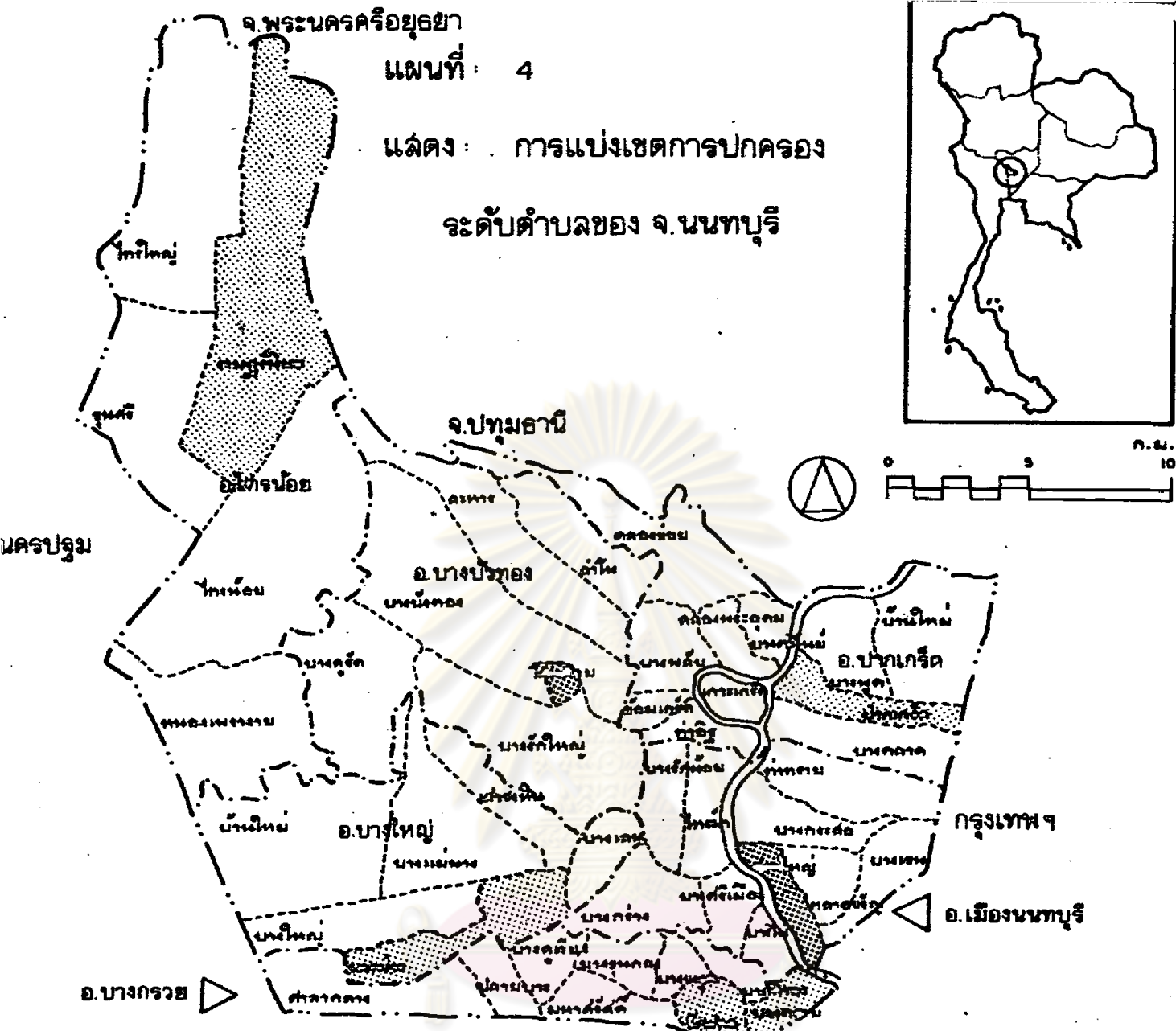
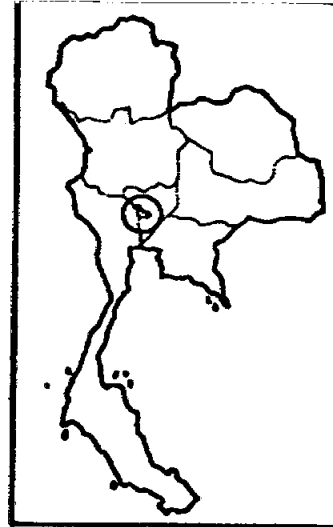
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จ.พระนครศรีอยุธยา

แผนที่ : 4

แล้ดง : การแบ่งเขตการปกครอง

ระดับตำบลของ จ.นนทบุรี

สัญลักษณ์ :

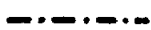
ตำบลที่เป็นเทศบาล

ตำบลที่เป็นสุขาภิบาลทั้งหมดหรือบางส่วน

เส้นแบ่งเขตตำบล

เส้นแบ่งเขตอำเภอ

เส้นแบ่งเขตจังหวัด

ที่เหลืออีกประมาณร้อยละ ๑๔ ของพื้นที่จังหวัดเป็นดินชนิดต่าง ๆ ดังนี้คือ
ดินชุดบางเลน รังสิต อองครักษ์ ฉะเชิงเทรา เสนา อยุธยา และชัยบุรี ซึ่งมีความอุดม
สมบูรณ์ปานกลาง ใช้ในการทำนาเป็นส่วนใหญ่

๓. การแบ่งเขตการปกครอง (โปรดดูแผนที่ ๔)

จังหวัดนนทบุรีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๖ อำเภอ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดนนทบุรี

อำเภอ	พื้นที่ (กม. ๒)	ตำบล (จำนวน)	หมู่บ้าน (จำนวน)	เทศบาล (จำนวน)	สุขาภิบาล (จำนวน)
๑. เมืองนนทบุรี	๗๗	๑๐	๖๗	๑	-
๒. ปากเกร็ด	๘๑	๑๑	๗๕	-	๑
๓. บางกรวย	๕๗	๔	๕๔	-	๒
๔. บางใหญ่	๔๒	๖	๖๕	-	๑
๕. บางบัวทอง	๑๐๒	๖	๖๗	๑	-
๖. ไทรน้อย	๒๑๕	๕	๖๐	-	๑
รวมทั้งจังหวัด	๖๒๔	๔๗	๓๕๓	๒	๔

ที่มา : กองปกครองท้องที่ กรมการปกครอง

๔. การใช้ที่ดิน

จังหวัดนนทบุรีมีที่ดินใช้ประโยชน์และออกโฉนดที่ดินเต็มพื้นที่แล้ว สามารถจำแนก

ลักษณะการใช้ประโยชน์ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๒ ได้ดังนี้

ตารางที่ ๒ การใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

ลักษณะการใช้ประโยชน์	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
ที่อยู่อาศัย	๑๑,๐๐๐	๒.๘๒
ที่นา	๒๖๑,๐๖๓	๖๖.๕๔
ที่สวน	๕๐,๗๖๒	๒๓.๒๗
สวนผัก	๔,๒๒๘	๒.๓๗
อื่น ๆ	๕	๐.๐๐
เนื้อที่ไม่ได้จำแนก	๑๗,๕๕๒	๔.๖๐
เนื้อที่จังหวัด	๓๙๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักงาน เกษตรจังหวัด

จากตารางที่ ๒ จะเห็นได้ว่าเนื้อที่ถึงร้อยละ ๕๒.๕๔ ของจังหวัด ถูกใช้เพื่อการเกษตร อำเภอที่มีพื้นที่เพื่อการเกษตรมากที่สุดได้แก่ อำเภอไทรน้อย คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑๓ ของพื้นที่เกษตรทั้งจังหวัด อำเภอที่มีพื้นที่เกษตรน้อยที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองนนทบุรี ซึ่งมีเพียงร้อยละ ๔.๑๓ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด (โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ ๓)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓ การใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรของจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๒

จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	พื้นที่เกษตรทั้งหมด		ที่นา		สวนผลไม้		สวนผัก	
	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ
เมืองนนทบุรี	๓๒,๙๖๖	๔.๑๓	๑๔,๐๐๐	๕.๓๖	๑๘,๙๖๖	๒๐.๘๗	๒๐	๑.๒๒
ปากเกร็ด	๓๕,๒๘๔	๔.๗๗	๒๖,๖๘๕	๑๐.๒๒	๘,๒๐๐	๙.๐๓	๔๐๐	๔.๓๗
บางกรวย	๓๓,๑๗๒	๔.๑๕	๓,๐๐๐	๑.๑๕	๒๕,๑๗๒	๒๗.๗๕	๕,๐๕๘	๕๔.๘๑
บางใหญ่	๖๐,๙๖๔	๑๖.๘๘	๔๐,๖๗๕	๑๕.๕๘	๒๐,๐๘๙	๒๒.๐๘	๒๔๐	๒.๖๐
บางบัวทอง	๖๘,๒๐๗	๑๘.๘๘	๕๖,๒๐๐	๒๑.๕๓	๘,๙๖๓	๙.๘๗	๓,๐๕๔	๓.๒๕
ไทรน้อย	๑๓๐,๕๖๐	๓๖.๑๓	๑๒๐,๕๐๐	๔๖.๑๕	๔,๕๕๕	๑๐.๕๖	๕๖๖	๕.๐๕
รวม	๓๖๑,๐๕๓	๑๐๐.๐๐	๒๖๑,๐๖๓	๑๐๐.๐๐	๙๐,๗๖๒	๑๐๐.๐๐	๙,๒๒๘	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี

จังหวัดนนทบุรีสามารถจำแนกพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรมออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้
 ที่นา มีเนื้อที่ ๒๖๑,๐๖๓ ไร่ หรือร้อยละ ๗๒.๒๔ ของพื้นที่เกษตรกรรมทั้งจังหวัด
 ซึ่งเรียงลำดับอำเภอที่ทำนามากไปหาน้อยได้แก่ อำเภอไทรน้อย อำเภอบางบัวทอง อำเภอ
 บางใหญ่ อำเภอปากเกร็ด อำเภอเมืองนนทบุรี และอำเภอบางกรวย โดยผลผลิตที่ได้รับอยู่ใน
 เกณฑ์ค่อนข้างดี ทั้งนี้จะทำได้ปีละ ๒ ครั้ง พื้นที่นาปรังจะมากกว่าพื้นที่นาปี

สวนผลไม้ มีเนื้อที่ ๙๐,๗๖๒ ไร่ หรือร้อยละ ๒๕.๑๓ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด
 ในจำนวนสวนผลไม้เนื้อที่สวนทุเรียนมีมากที่สุดคือ ๓๙,๒๒๓ ไร่ หรือร้อยละ ๔๓.๒๑ ของเนื้อที่
 สวนผลไม้ทั้งหมด ที่เหลือเป็นสวนผลไม้ประเภทอื่น เช่น มะพร้าว กล้วยน้ำว้า มะม่วง ฯลฯ
 โดยอำเภอที่มีการทำนามากที่สุดคือ อำเภอบางกรวย รองลงมาคือ อำเภอบางใหญ่ และอำเภอ
 เมือง ตามลำดับ

สวนผัก มีเนื้อที่ทั้งหมด ๖,๒๒๔ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๗๒ ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด
อำเภอที่มีการทำสวนผักมากที่สุดคือ อำเภอบางกรวย คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๘๑ ของพื้นที่สวนผัก
ทั้งจังหวัด อำเภอที่มีเนื้อที่สวนผักน้อยที่สุดคือ อำเภอเมืองนนทบุรี มีเนื้อที่เพียงร้อยละ ๐.๒๒
เท่านั้น

๔. สภาพเศรษฐกิจ

๔.๑ อาชีพและการจ้างงาน ด้านอาชีพของประชากรในจังหวัดนนทบุรี ปรากฏ
ว่าใน พ.ศ. ๒๕๑๓ ประชากรอายุ ๑๑ ปีขึ้นไปทำงานในเชิงเศรษฐกิจประมาณร้อยละ ๔๐.๗๓
มีอาชีพในสาขาเกษตรกรรม แม้จะมีครัวเรือนเกษตรเพียงร้อยละ ๓๘ ก็ตาม ส่วนกำลังแรงงาน
อีกครั้งหนึ่งที่เหลืออยู่ มีอาชีพนอกสาขาเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ รับจ้าง การค้า และบริการ
ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับอดีตที่ผ่านมาปรากฏว่า อาชีพเกษตรลดความสำคัญ
ลงคือ ใน พ.ศ. ๒๕๐๓ มีผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมถึง ๑๑๘,๗๓๓^๑ คน หรือร้อยละ ๖๐.๕๒
ของประชากรทั้งหมดของจังหวัด ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๓ มีผู้ประกอบอาชีพเกษตรเพียง
๕๖,๔๑๔ คน^๒ หรือร้อยละ ๒๑.๑๕ เท่านั้น

สำหรับภาวะการณด้านแรงงานของจังหวัดนนทบุรีใน พ.ศ. ๒๕๒๑ ปรากฏว่า
มีจำนวนผู้ทำงานในสถานประกอบการประเภทต่าง ๆ ยกเว้นสาขาเกษตรทั้งสิ้น ๒๘,๔๕๔ คน
จากจำนวนสถานประกอบการ ๗๕๔ แห่ง แรงงานส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี รองลง
มาคือ อำเภอบางกรวย อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางบัวทอง อำเภอไทรน้อย และอำเภอ
บางใหญ่ โดยมีอัตราส่วนร้อยละ ๓๘.๖๕, ๓๒.๒๕, ๒๖.๕๕, ๑.๕๐, ๐.๓๑ และ ๐.๒๖
(โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ ๔)

^๑ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักทะเบียนประชากร ๒๕๐๓

^๒ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักทะเบียนประชากร ๒๕๑๓

ตารางที่ ๔ สถานประกอบการและจำนวนแรงงานในอำเภอเมืองนนทบุรี

เขตการปกครอง อำเภอ	จำนวนสถานประกอบการ		จำนวนลูกจ้าง	
	แห่ง	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
เมืองนนทบุรี	๔๔๑	๖๖.๐๐	๑๑,๔๓๘	๓๘.๖๕
บางกรวย	๒๓	๓.๐๘	๔,๖๕๐	๑๖.๒๕
ปากเกร็ด	๑๓๑	๑๙.๖๑	๘,๐๕๗	๒๖.๕๕
บางบัวทอง	๖๓	๘.๕๗	๔๔๘	๑.๕๐
ไทรน้อย	๑๙	๒.๘๖	๕๒	๐.๓๑
บางใหญ่	๑๗	๒.๒๘	๗๕	๐.๒๖
รวม	๗๔๔	๑๐๐.๐๐	๒๕,๘๕๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดนนทบุรี

๔.๒ โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดนนทบุรี

๔.๒.๑ ผลิตภัณฑ์รวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP)

ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ จังหวัดนนทบุรีมีผลิตภัณฑ์จังหวัด ตามราคาคงที่ปี ๒๕๑๕ มูลค่า ๒,๖๔๓ ล้านบาท สูงเป็นอันดับ ๔ ของภาคกลาง รองจาก กรุงเทพฯ สระบุรี และปทุมธานี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๗ ของผลิตภัณฑ์รวมของภาคกลาง โดยยกเว้นกรุงเทพฯ หรือร้อยละ ๒.๕๖ ของผลิตภัณฑ์รวมของภาคเมื่อรวมกรุงเทพฯด้วย ผลิตภัณฑ์จังหวัด เฉลี่ยต่อบุคคล (Per Capita Provincial Products) เท่ากับ ๗,๓๔๗.๕๐ บาท ซึ่งสูงเป็นอันดับ ๔ ของภาครองจากกรุงเทพฯ ปทุมธานี และสระบุรี เป็นระดับเฉลี่ยที่สูงกว่าผลิตภัณฑ์รวมของภาคกลางโดยยกเว้นกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยต่อบุคคล (Per Capita Regional products) เท่ากับ ๖,๑๖๗.๑๘ บาท แต่ต่ำกว่า

ระดับเฉลี่ยต่อบุคคลของผลิตภัณฑ์รวมของภาค เมื่อรวมกรุงเทพฯด้วย ซึ่งเท่ากับ ๑๑,๒๓๑.๕๗ บาท ในขณะที่เฉลี่ยสูงกว่าผลิตภัณฑ์รวมเฉลี่ยต่อบุคคลของประเทศ (Per Capita Domestic Products) ซึ่งเท่ากับ ๕,๕๐๐.๗๒ บาท (โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ ๕)

๕.๒.๒ โครงสร้างการผลิต

ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ การผลิตหลักของจังหวัดนนทบุรีมาจากสาขานอกการเกษตร โดยมีมูลค่าถึง ๒,๓๐๖.๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๗.๒๗ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดทั้งหมด สาขาการผลิตที่ทำรายได้ให้สูงสุด ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่า ๑,๒๗๒.๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๕๔.๑๔ รองลงมาคือ การค้าปลีกและค้าส่ง มูลค่า ๕๖๑.๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๒๑.๒๓ ส่วนสาขาเกษตรทั้งหมดทำรายได้ให้เป็นอันดับสาม คิดเป็นมูลค่า ๓๓๖.๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๑๒.๗๓ เท่านั้น (โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ ๖ และแผนภูมิที่ ๑)

การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดนนทบุรี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๒๑ ปรากฏว่า ใน พ.ศ. ๒๕๑๔ มูลค่าการผลิตของสาขานอกการเกษตรเท่ากับ ๑,๕๑๓.๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๕.๗๕ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๒๑ เพิ่มขึ้นเป็น ๒,๓๐๖.๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๗.๒๗ ของผลิตภัณฑ์จังหวัดทั้งหมด คิดเป็นมูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๒๑ เท่ากับ ๓๙๓.๔ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๖.๖๖ ในขณะที่สาขาเกษตรมีมูลค่า ๓๑๔.๓ ล้านบาท ส่วนใน พ.ศ. ๒๕๑๔ และเพิ่มขึ้นเป็น ๓๓๖.๕ ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้น ๑๔.๑๐ ล้านบาท หรือมีอัตราเพิ่มร้อยละ ๕.๖๕ จากลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสาขาการผลิตนอกการเกษตรทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยสาขาการผลิตที่มีอัตราเพิ่มสูงสุดได้แก่ สาขานาตาล ประกันภัย และ อสังหาริมทรัพย์ รองลงมาคือ สาขาการก่อสร้างและการขนส่งคมนาคม มีอัตราเพิ่มจาก พ.ศ. ๒๕๑๔ ร้อยละ ๒๑๒.๖๕, ๑๐๐.๓๖ และ ๕๐.๘๒ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การเพิ่มจำนวนประชากร ก่อให้เกิดการขยายตัวของชุมชน และ เศรษฐกิจภายในชุมชนมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ ๔ รายได้ของจังหวัดนนทบุรีเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ใน
ภาคกลาง พ.ศ. ๒๕๒๑

จังหวัด	ผลิตภัณฑ์รวม ^๑		ประชากร ^๒		ผลิตภัณฑ์รวมเฉลี่ย	
	ล้านบาท	อันดับ ที่	คน	อันดับ ที่	บาท/คน/ปี	อันดับ ที่
สระบุรี	๔,๓๗๘.๓	๒	๔๕๖,๒๕๖	๔	๙,๕๙๖.๑๕	๓
ลพบุรี	๒,๑๙๑.๙	๖	๔๗๙,๔๓๗	๓	๓,๗๗๒.๘๑	๘
สิงห์บุรี	๑,๐๗๐.๐	๘	๒๐๐,๙๕๐	๙	๕,๑๐๙.๘๔	๕
ชัยนาท	๑,๔๖๙.๖	๗	๓๒๓,๓๘๑	๖	๔,๕๔๔.๔๘	๖
อ่างทอง	๘๙๐.๐	๙	๒๕๓,๖๕๖	๘	๓,๕๐๘.๘๓	๙
นนทบุรี	๒,๖๔๓.๐	๕	๓๕๙,๗๑๙	๕	๗,๓๓๗.๔๐	๔
ปทุมธานี	๔,๐๙๑.๖	๓	๓๐๖,๓๙๒	๗	๑๓,๓๕๔.๑๓	๒
อยุธยา	๒,๓๑๙.๒	๔	๖๐๙,๗๔๗	๒	๓,๘๐๓.๕๔	๗
กรุงเทพฯ	๗๐,๓๕๐.๐	๑	๔,๘๗๐,๕๐๙	๑	๑๔,๕๔๔.๐๘	๑
ภาคกลาง (ยกเว้น กทม.)	๑๙,๐๕๓.๖		๓,๐๘๙,๕๑๘		๖,๑๖๗.๑๘	
ภาคกลาง (รวม กทม.)	๘๙,๔๐๓.๖		๗,๙๖๐,๐๒๗		๑๑,๒๓๑.๕๗	
ประเทศ	๒๖๖,๘๔๐.๐		๔๔,๒๒๑,๖๒๕		๕,๙๐๐.๗๒	
นนทบุรี/ภาคกลาง (ยกเว้น กทม.)	๑๓.๘๗ %		๑๑.๖๔ %		๑๑๙.๑๔ %	
นนทบุรี/ภาคกลางรวม กทม.	๒.๙๖ %		๔.๕๒ %		๖๔.๕๒ %	
นนทบุรี/ประเทศ	๐.๙๙ %		๐.๘๐ %		๑๒๔.๕๒. %	

- ที่มา : ๑. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กองบัญชีประชาชาติ
ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับปี ๒๕๒๒
๒. กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง ทำเนียบท้องที่ พ.ศ. ๒๕๒๒

ตารางที่ ๖ ผลิตภัณฑ์รวมจังหวัดนครพนม จำแนกตามสาขาการผลิต
พ.ศ. ๒๕๑๔, ๒๕๒๑ และ ๒๕๒๔ (ราคาคงที่ พ.ศ. ๒๕๑๔)

หน่วย : ล้านบาท

	ผลิตภัณฑ์จังหวัดนครพนม						การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดนครพนม			
	พ.ศ. ๒๕๑๔		พ.ศ. ๒๕๒๑		พ.ศ. ๒๕๒๔ (E)		พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๒๑		พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๔	
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ
สาขาการเกษตร	๓๑๔.๓	๑๔.๒๖	๓๓๖.๔	๑๒.๗๓	๔๕๑.๓	๑๖.๐๒	๑๔.๑๐	๔.๖๔	๑๑๔.๔	๓๔.๑๖
๑. กสิกรรม	๒๓๗.๔	๑๐.๖๖	๒๖๓.๓	๙.๙๖	๓๘๖.๐	๑๓.๗๐	๒๕.๕๐	๑๐.๗๖	๑๒๖.๗	๔๖.๖๐
๒. ปศุสัตว์	๗๖.๔	๓.๕๕	๖๗.๔	๒.๕๗	๖๑.๔	๒.๑๔	-๔.๐	-๑๑.๗๐	-๖.๕	-๔.๕๗
๓. ประมง	๓.๖	๐.๑๖	๕.๖	๐.๒๐	๓.๔	๐.๑๔	๑.๖	๕๕.๕๕	-๑.๓	-๒๕.๐๐
๔. ป่าไม้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สาขานอกการเกษตร	๑๙๓๑.๒	๘๕.๗๔	๒๓๐๖.๖	๘๗.๒๗	๒๓๖๖.๔	๘๓.๙๘	๓๓๓.๔	๒๐.๕๖	๕๕.๔	๒.๕๔
๑. เหมืองแร่	๑.๑	๐.๐๕	๑.๒	๐.๐๕	-	-	๐.๑	๔.๐๔	-๑.๒	-๑๐๐.๐๐
๒. อุตสาหกรรม	๑๐๔๕.๒	๔๖.๔๔	๑๒๗๖.๔	๔๘.๑๕	๑๐๐๕.๗	๓๕.๖๖	๒๒๗.๒	๒๑.๗๕	-๒๖๗.๗	-๒๖.๐๔
๓. ก่อสร้าง	๕๕.๓	๒.๔๔	๑๑๐.๔	๔.๑๔	๑๓๖.๒	๔.๘๓	๕๕.๕	๑๐๐.๓๖	๒๕.๕	๒๖.๔๖
๔. การไฟฟ้า ประปา	๓๓.๓	๑.๕๔	๓๖.๔	๑.๓๕	๖๗.๖	๒.๓๘	๓.๕	๑๐.๕๑	๓๐.๕	๘๖.๖๑
๕. ขนส่งและคมนาคม	๖.๑	๐.๒๗	๕.๖	๐.๒๕	๘.๗	๐.๓๑	๓.๑	๕๐.๘๖	-๐.๕	-๕.๕๓
๖. คำสั่งและค้าปลีก ธนาคาร ประกันภัย	๕๓๓.๗	๒๓.๘๖	๕๖๑.๖	๒๑.๒๓	๗๔๘.๖	๒๕.๕๐	๒๗.๕	๕.๑๕	๑๕๗.๔	๒๔.๐๕
๗. อสังหาริมทรัพย์	๑๙.๗	๐.๘๘	๕๓.๖	๑.๖๕	๒๑.๐	๐.๗๕	๕๑.๕	๒๖๖.๖๕	-๒๖.๖	-๕๑.๘๓
๘. หืออยู่อาศัย	๑๙.๐	๐.๘๕	๒๑.๔	๐.๘๓	๗๓.๕	๒.๖๐	๖.๕	๕๕.๖๖	๕๑.๕	๒๓๕.๑๖
๙. บริหาร ป้องกัน ประเทศ	๕๔.๗	๒.๖๔	๖๕.๑	๒.๕๖	๙๖.๐	๓.๒๗	๔.๕	๘.๐๕	๒๖.๕	๕๑.๓๖
๑๐. การบริการ	๑๔๐.๑	๖.๒๔	๑๕๕.๕	๖.๕๔	๒๔๕.๖	๘.๖๔	๕๕.๓	๓๑.๖๕	๖๐.๒๔	๓๖.๖๕
รวม	๒๖๓๑.๕	๑๐๐.๐๐	๒๖๔๓.๐	๑๐๐.๐๐	๒๔๑๗.๗	๑๐๐.๐๐	๕๑๑.๕	๑๘.๕๕	๑๗๕.๗	๖.๖๑

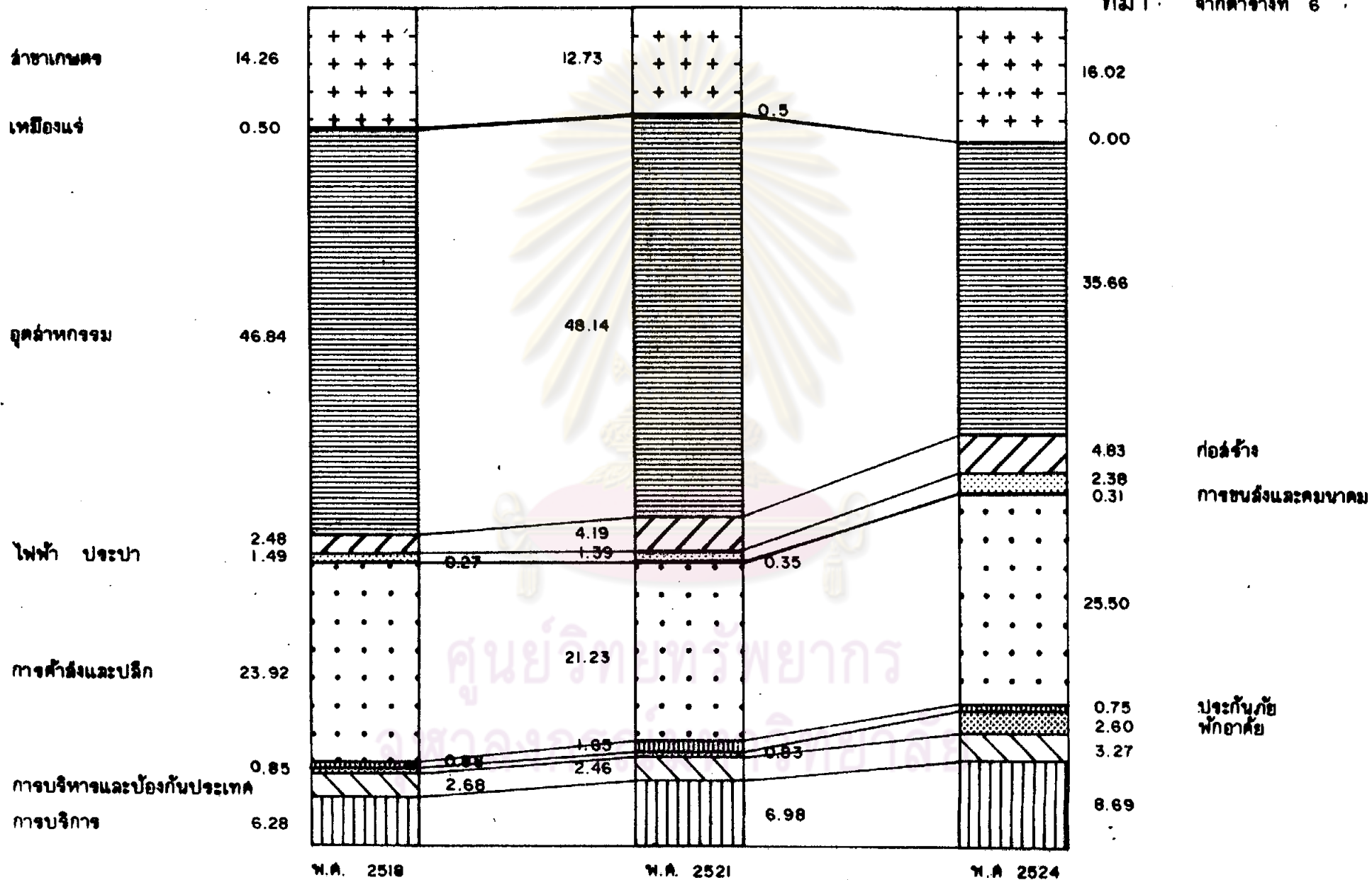
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กองบัญชีประชาชาติ

ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับปี ๒๕๒๒ และผลิตภัณฑ์จังหวัด ประมาณการ พ.ศ.

๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

แผนภูมิที่ 1 มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2518 2521 และ 2524.

ที่มา : จากตารางที่ 6

ส่วนการเปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๔ ปรากฏจากการประมาณการมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดใน พ.ศ. ๒๕๒๔ ว่า สาขาการผลิตนอกการเกษตรยังคงทำรายได้หลักให้แก่จังหวัดนนทบุรี โดยมีมูลค่าเท่ากับ ๒,๓๖๖.๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๓.๔๔ อย่างไรก็ตามมูลค่าการผลิตได้เพิ่มในอัตราที่ต่ำกว่าในช่วง พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๒๑ กล่าวคือ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๔ มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้น ๕๕.๘ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๕๔ เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องมาจากมูลค่าจากประมาณการของผลผลิตสาขาอุตสาหกรรมในปี ๒๕๒๔ ได้ลดลงจาก พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง ๒๖๗.๗ ล้านบาท แม้ว่าคิดเป็นอัตราที่ลดลงเพียงร้อยละ ๒๑.๐๔ ก็ตาม ในขณะที่สาขาเหมืองแร่และสาขาธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ มีอัตราการลดลงที่สูงกว่าประมาณเท่าตัวและครึ่ง เท่าตัวตามลำดับ

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าผลกระทบส่วนใหญ่มาจากสาขาอุตสาหกรรมที่ลดลง ซึ่งคาดว่า เป็นผลจากนโยบายด้านอุตสาหกรรมของรัฐบาล ที่มุ่งส่งเสริมให้อุตสาหกรรมไปตั้งอยู่ในบริเวณนิคมอุตสาหกรรมที่รัฐบาลสร้างขึ้น ในส่วนต่าง ๆ ของกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง อันมีผลทำให้ผลผลิตด้านอุตสาหกรรมในอำเภอ เมืองนนทบุรีลดลง

ส่วนการประมาณสาขาเกษตรใน พ.ศ. ๒๕๒๔ มีมูลค่า ๔๕๑.๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๑๖.๐๒ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นมูลค่า ๑๑๔.๕ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๔.๑๖ ซึ่งคาดว่าเนื่องจากการปรับปรุงด้านกรรมวิธีในการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จากลักษณะผลิตภัณฑ์รวม และโครงสร้างการผลิตของจังหวัดนนทบุรีดังที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่าจังหวัดนนทบุรีมีสภาพ เศรษฐกิจค่อนข้างดี คือ มีมูลค่าการผลิตของจังหวัดและรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีอยู่ในอันดับต้น ๆ ของภาค และจากการประมาณการเพิ่มของผลิตภัณฑ์จังหวัดระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ พบว่ามีอัตราเพิ่มเฉลี่ยถึงร้อยละ ๖.๐๖ ต่อปีอีกด้วย โดยมีสาขาการผลิตหลักเป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับ เมือง อันได้แก่ คือยูเรเนียม การไฟฟ้า ประปา การบริหารและป้องกันประเทศ การบริการ ตำรวจและดับเพลิง และก่อสร้าง ซึ่งมีแนวโน้มทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

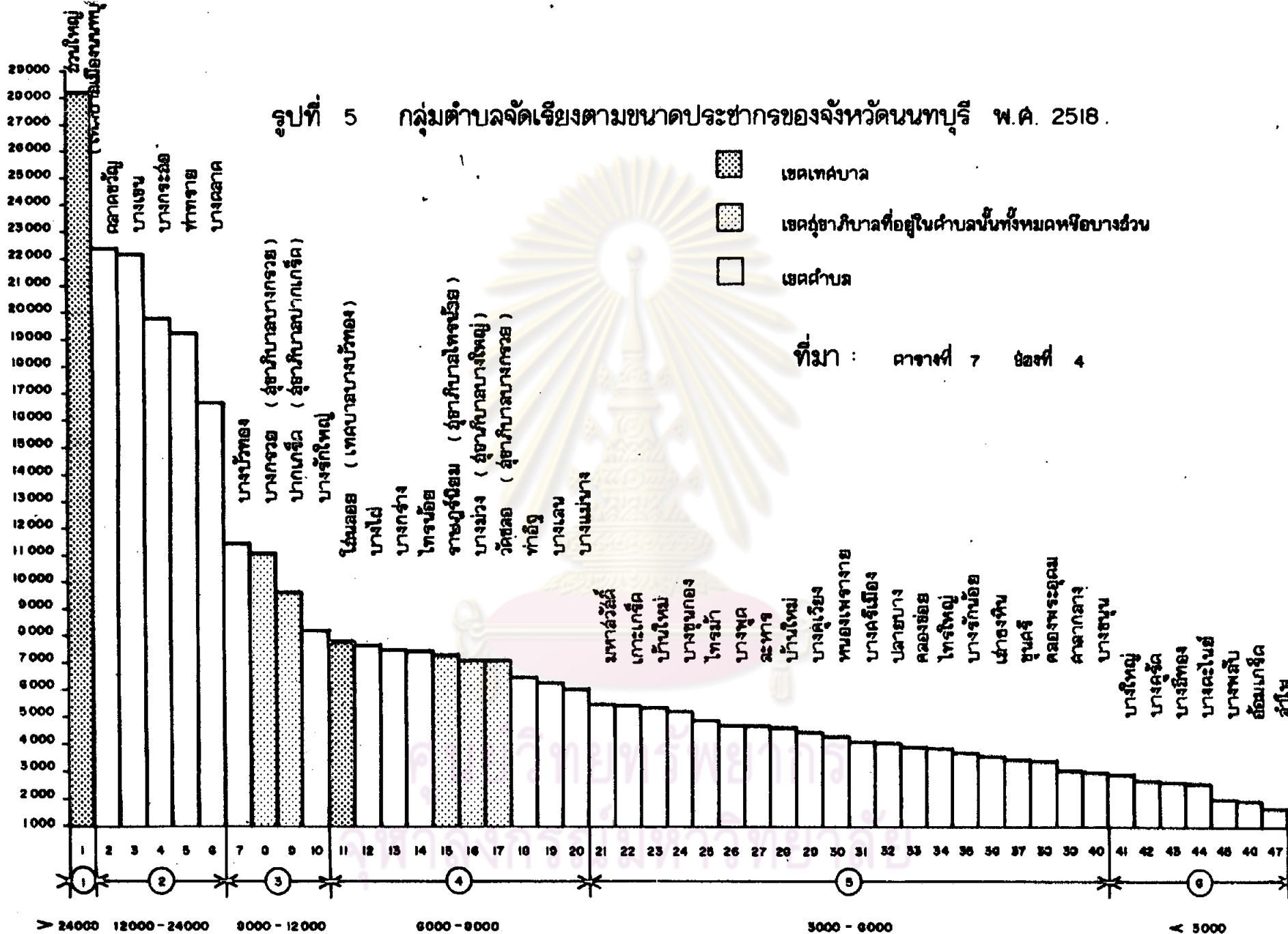
๖. ลักษณะด้านประชากร

๖.๑ จำนวนประชากร สถิติจำนวนประชากรในพื้นที่การปกครองที่เล็กที่สุดที่สามารถนำมาศึกษา เพื่อแบ่งกลุ่มชุมชนต่าง ๆ ตามความสัมพันธ์ของขนาดประชากรกับพื้นที่ได้คือ ประชากรระดับตำบล ซึ่งใน พ.ศ. ๒๕๑๔ สถิติจำนวนประชากรของจังหวัดนนทบุรี สามารถแบ่งกลุ่มตำบลออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ตามขนาดประชากรได้ ๖ กลุ่มคือ (โปรดดูจากรูปที่ ๔ แผนที่ ๕)

- ๑) จำนวนประชากรมากกว่า ๒๕,๐๐๐ คนขึ้นไป มีอยู่เพียง ๑ ตำบลคือ ตำบลสวนใหญ่ ซึ่งเป็นที่ตั้งของเทศบาลเมืองนนทบุรี
- ๒) จำนวนประชากรระหว่าง ๑๒,๐๐๐ - ๒๕,๐๐๐ คน มี ๕ ตำบล คือ ,ตลาดขวัญ บางเขน บางกระสอ ท่าทราย บางตลาด
- ๓) จำนวนประชากรระหว่าง ๘,๐๐๐ - ๑๒,๐๐๐ คน มี ๔ ตำบล ซึ่ง ๒ ใน ๔ ตำบลนี้เป็นที่ตั้งของสุขาภิบาล คือ บางกรวย ที่ตั้งสุขาภิบาล บางกรวย และปากเกร็ด ที่ตั้งของสุขาภิบาลปากเกร็ด
- ๔) จำนวนประชากรระหว่าง ๖,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ คนมี ๑๐ ตำบล ในจำนวนนี้ ๓ ตำบลเป็นเขตสุขาภิบาล คือ ราชฎรนิยม เป็นที่ตั้งของสุขาภิบาลไทรน้อย บางม่วงเป็นที่ตั้งสุขาภิบาลบางใหญ่ วัชชโล ที่ตั้งสุขาภิบาลบางกรวย และมีเทศบาล ๑ แห่งคือ โสนลอย หรือเทศบาลบางบัวทอง
- ๕) จำนวนประชากรระหว่าง ๓,๐๐๐ - ๖,๐๐๐ คน มี ๒๐ ตำบล ไม่มีตำบลใด เป็นที่ตั้งของเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลเลย
- ๖) จำนวนประชากรน้อยกว่า ๓,๐๐๐ คน มี ๒ ตำบล ไม่มีตำบลใดเป็นที่ตั้งเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

จะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรในระดับตำบลของจังหวัดนนทบุรี ค่อนข้างมีความสัมพันธ์กับการปกครองท้องถิ่นรูปเทศบาลและสุขาภิบาล กล่าวคือ ตำบลที่เป็นที่ตั้งของเทศบาลและสุขาภิบาลจะอยู่ในกลุ่มที่มีจำนวนประชากรมากกว่า ๖,๐๐๐ คนขึ้นไป

รูปที่ 5 กลุ่มตำบลจัดเรียงตามขนาดประชากรของจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2518.

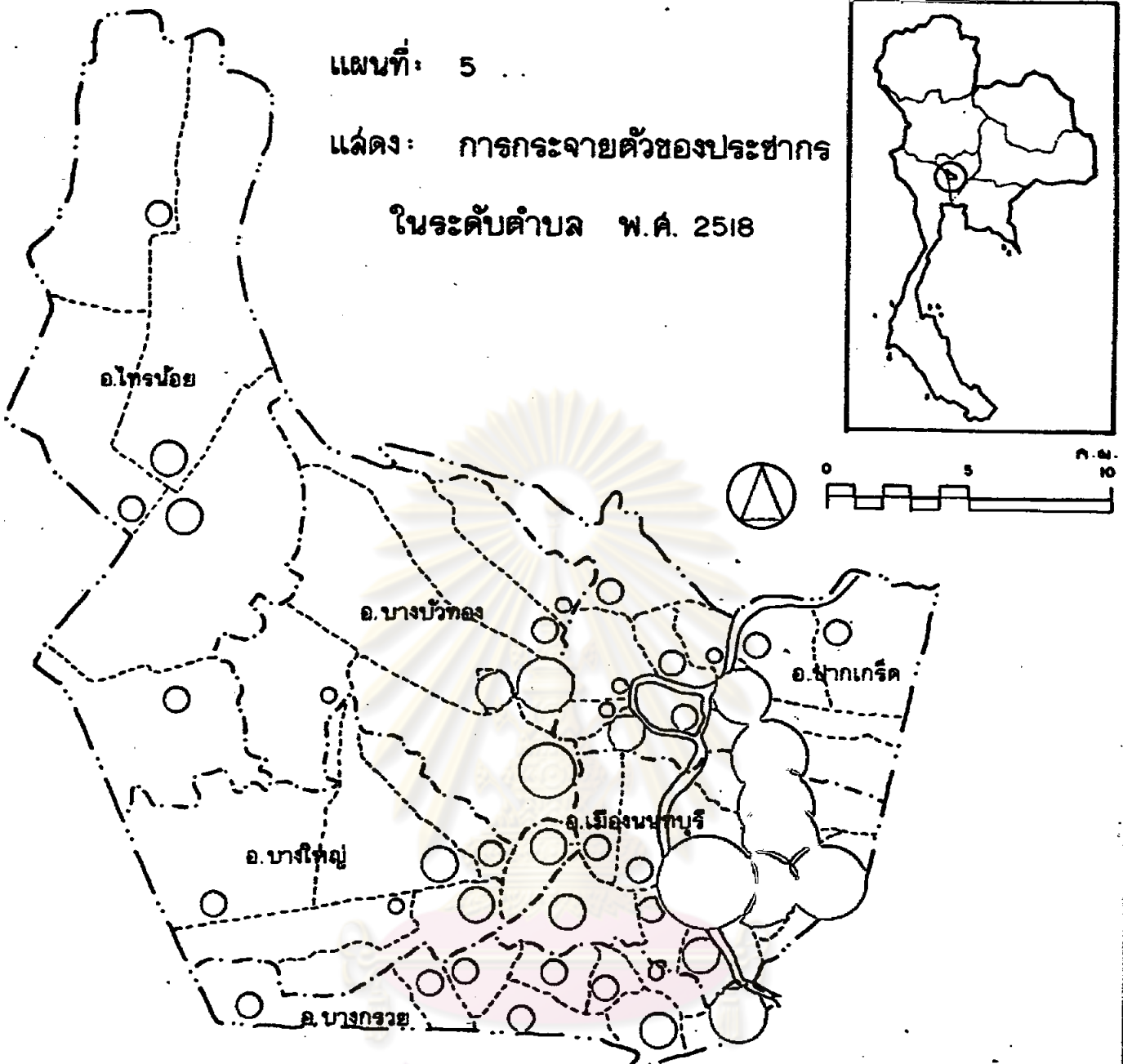
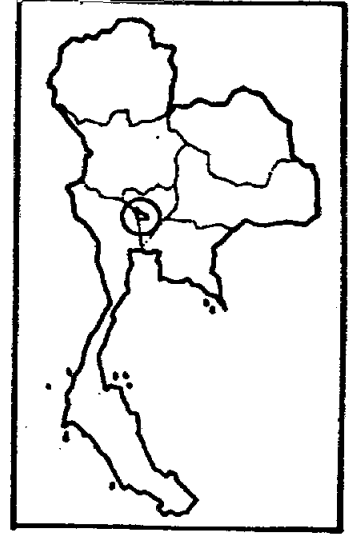

> 24000
 12000 - 24000
 9000 - 12000
 6000 - 9000
 3000 - 6000
 < 3000

แผนที่: 5 ..

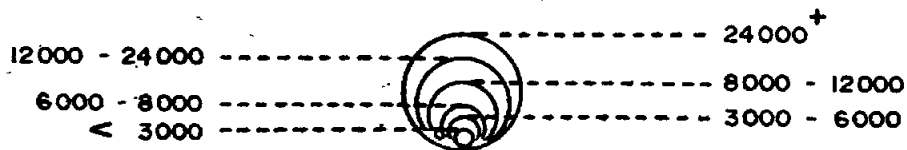
แสดง: การกระจายตัวของประชากร

ในระดับตำบล พ.ศ. 2518

สัญลักษณ์:

การกระจายตัวของประชากร (คน)

ตารางที่ ๗ พื้นที่ การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากรระดับตำบลของจังหวัดนนทบุรี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๑๔

เขตการปกครอง ตำบล	พื้นที่ (กม. ^๒)	จำนวนประชากร		การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร			ความหนาแน่นของประชากร	
		พ.ศ. ๒๕๐๔ ก	พ.ศ. ๒๕๑๔ ข	การเปลี่ยนแปลง ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๑๔ ค	ข้อที่ ๔ เป็น ร้อยละของข้อ ก ด	ร้อยละของข้อรวม การเปลี่ยนแปลง จ	พ.ศ. ๒๕๐๔ (คน/กม. ^๒) ฉ	พ.ศ. ๒๕๑๔ (คน/กม. ^๒) ซ
อำเภอเมืองนนทบุรี	๗๗	๓๖,๕๖๖	๑๔๐,๐๐๐	๑๐๓,๔๓๔	๒๘๑.๔๔	๖๕.๖๑	๔๕๖	๑,๔๕๔
ค.สวนใหญ่	๒.๕	๑๔,๕๗๔	๒๔,๒๓๔	๙,๖๖๐	๕๖.๐๕	๔.๑๓	๕,๘๕๖	๑๑,๖๙๖
ค.บางเขน	๑๖	๔,๖๗๔	๒๖,๒๒๔	๒๑,๕๕๐	๑๖๔.๖๕	๑๖.๖๐	๒๙๗	๑,๕๘๖
ค.บางกระสอบ	๑๓.๕	๑๐,๑๔๕	๑๔,๕๖๔	๔,๔๑๙	๔๔.๕๐	๔.๓๗	๗๕๖	๑,๐๘๔
ค.ท่าทราย	๑๖	๗,๐๖๑	๑๔,๓๓๓	๗,๒๗๒	๑๐๓.๕๐	๑๑.๕๓	๔๔๔	๑,๖๑๑
ค.ตลาดขวัญ	๔	๔,๕๕๕	๒๖,๕๐๗	๒๑,๙๕๒	๑๖๕.๐๔	๑๓.๕๗	๑,๖๔๑	๕,๕๕๖
ค.บางไม้	๖	๓,๖๖๖	๗,๖๓๔	๓,๙๖๘	๑๐๘.๕๗	๓.๕๖	๖๑๐	๑,๒๗๖
ค.บางศรีเมือง	๔	๑,๕๕๐	๔,๑๖๔	๒,๖๑๔	๑๖๖.๗๕	๒.๑๖	๔๕๔	๑,๐๓๖
ค.บางกร่าง	๔.๕	๕,๕๓๕	๗,๕๗๓	๒,๐๓๘	๕๕.๕๕	๒.๕๖	๕๑๔	๗๕๗
ค.โพรหม	๖.๕	๕,๓๐๑	๕,๕๖๔	๒๖๗	๑๕.๕๕	๐.๖๑	๖๖๖	๗๕๕
ค.บางรักน้อย	๖	๒,๕๕๖	๓,๗๐๑	๑,๑๔๕	๕๑.๓๑	๑.๖๖	๔๐๕	๖๑๗
อำเภอปากเกร็ด	๕๑	๕๕,๗๕๖	๖๖,๕๐๖	๑๐,๗๕๐	๕๐.๓๗	๑๗.๕๗	๕๖๖	๗๗๕
ค.ปากเกร็ด	๖.๖๔	๕,๕๕๗	๕,๖๕๑	๑,๐๙๔	๖๕.๗๕	๓.๗๕	๔๓๑	๑,๕๕๓
ค.บางตลาด	๕.๕๕	๑๑,๓๓๗	๑๖,๗๕๗	๕,๔๒๐	๕๕.๐๗	๕.๓๐	๖,๕๕๖	๓,๖๕๗

	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
ค.บางซุด /	๔.๗๗	๓,๓๓๔	๔,๗๗๐	๑,๔๓๑	๔๒.๘๖	๑.๓๗	๓๘๑	๔๔๔
ค.บ้านใหม่ /	๑๔.๑	๒,๔๗๒	๔,๘๖๒	๒,๔๙๐	๑๒๐.๔๔	๒.๔๑	๑๒๔	๒๘๖
ค.เกาะเกร็ด	๒.๘๑	๔,๖๓๔	๔,๔๔๔	๘๑๐	๑๔.๖๒	๐.๔๔	๑,๖๕๑	๑,๔๗๔
ค.บางพลับ	๗.๘๖	๑,๖๗๓	๒,๐๔๑	๓๖๔	๒๒.๐๐	๐.๓๖	๒๒๔	๒๗๔
ค.คลองพระอุดม	๔.๖	๓,๑๒๐	๓,๔๔๔	๓๒๔	๑๐.๔๔	๐.๓๒	๖๗๔	๗๕๐
ค.อ้อมเกร็ด	๒.๓	๑,๖๔๔	๑,๘๘๖	๒๓๑	๑๓.๘๖	๐.๒๒	๗๒๐	๘๒๐
ค.ท่าอิฐ	๔.๒๔	๔,๘๘๔	๖,๔๔๔	๑,๕๖๖	๓๑.๑๓	๑.๕๑	๑,๑๗๔	๑,๔๘๖
ค.บางตะไนย์	๔.๓๓	๒,๒๐๔	๒,๖๕๐	๔๔๒	๒๐.๐๒	๐.๔๓	๕๑๐	๖๑๒
ค.คลองข้อม	๑๖.๗๓	๓,๔๕๓	๓,๘๖๖	๔๑๓	๑๔.๘๖	๐.๕๓	๒๐๖	๒๓๗
อำเภอบางกรวย	๕๗	๓๔,๐๔๖	๔๖,๔๔๔	๗,๔๔๒	๑๔.๐๖	๗.๒๔	๖๘๔	๘๑๖
ค.บางกรวย*	๔.๗	๖,๗๕๓	๑๑,๑๐๔	๔,๓๖๕	๖๔.๗๓	๔.๒๕	๖๘๕	๑,๑๕๔
ค.บางสีทอง	๔.๒	๒,๒๗๖	๒,๗๑๔	๔๔๒	๑๔.๔๒	๐.๕๓	๕๕๖	๖๕๗
ค.บางขนุน	๓.๖	๒,๑๔๔	๓,๐๔๔	๘๘๔	๓๔.๖๑	๐.๘๓	๖๑๑	๘๗๗
ค.บางขุนทอง	๓.๔	๔,๘๗๓	๕,๒๘๔	๖๔๔	๖๐.๔๔	๖.๐๓	๑,๕๑๑	๑,๓๘๖
ค.บางคูเวียง	๕.๑	๒,๕๐๔	๔,๔๗๕	๑,๙๗๑	๗๔.๗๑	๑.๘๖	๔๗๑	๘๗๗
ค.มหาสวัสดิ์	๕.๓	๕,๒๒๕	๕,๕๗๕	๓๕๐	๖.๗๐	๐.๓๕	๔๘๖	๑,๐๕๐

	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
ค.ปลายบาง	๓.๘	๒,๔๑๗	๔,๑๐๐	๑,๖๘๓	๖๔.๖๓	๑.๖๔	๖๓๖	๑,๐๗๔
ค.ศาลากลาง	๑๒	๒,๖๐๔	๓,๑๐๐	๕๔๕	๑๔.๐๐	๐.๕๔	๖๑๗	๒๕๘
ค.วัดเขลาง*	๔.๕	๔,๑๔๔	๗,๑๑๖	-๒,๐๖๘	-๒๒.๕๖	-๒.๐๑	๔๗๗	๗๕๗
อำเภอไทรน้อย	๒๑๕	๒๕,๔๗๗	๒๖,๗๘๖	๑,๓๐๘	๕.๑๕	๑.๒๗	๑๑๘	๑๖๖
ค.ไทรน้อย	๕๖.๑๗	๑๑,๒๑๕	๗,๕๗๖	-๓,๖๔๖	-๓๖.๔๔	-๓.๕๔	๖๐๐	๑๓๕
ค.ราษฎร์นิยม*	๕๖.๘๖	๓,๖๕๔	๗,๓๔๔	๓,๗๖๕	๑๐๓.๐๗	๓.๖๖	๖๘	๑๕๐
ค.หนองแพรววงษ์	๓๑.๕๔	๓,๖๘๖	๕,๓๗๕	๖๘๓	๑๕.๕๐	๐.๖๖	๑๑๗	๑๓๔
ค.โทรใหญ่	๕๗.๐๕	๓,๗๖๕	๓,๕๐๘	๑๕๕	๓.๘๓	๐.๑๕	๔๐	๕๓
ค.ขุนศรี	๒๗.๕๔	๓,๑๔๓	๓,๕๓๖	๓๓๘	๑๐.๖๖	๐.๓๓	๑๑๖	๑๒๔
อำเภอบางใหญ่	๔๖	๒๔,๐๖๐	๓๐,๘๕๕	๑,๗๕๕	๖.๐๕	๑.๗๐	๓๑๖	๓๓๕
ค.บางใหญ่	๑๕	๒,๗๘๖	๒,๔๓๕	๑๗๘	๖.๕๖	๐.๑๗	๑๘๔	๑๕๖
ค.บ้านใหม่	๒๕.๘๑	๕,๔๑๖	๕,๗๐๑	๒๘๗	๖.๕๕	๐.๒๕	๑๗๑	๑๘๖
ค.บางแม่นาง	๒๓	๕,๔๕๑	๖,๐๕๕	๑๐๕	๑.๗๕	๐.๑๐	๒๕๔	๒๖๓
ค.เสาชิงคิน	๑๐.๑๕	๓,๐๓๕	๓,๖๕๕	๖๖๕	๒๐.๖๐	๐.๖๑	๒๕๔	๓๕๔
ค.บางเลน	๗	๖,๐๐๓	๖,๓๓๓	๓๓๐	๕.๕๐	๐.๓๓	๘๕๘	๘๐๕
ค.บางม่วง*	๑๑	๖,๘๐๕	๗,๑๒๖	๒๒๘	๓.๓๐	๐.๒๖	๖๖๘	๖๘๘

๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
อำเภอบางบัวทอง	๑๐๒	๓๐,๐๕๓	๓๖,๘๑๗	๖,๗๖๔	๒๒,๕๕๕	๖.๕๔	๒๕๕	๓๖๑
ท.โพนดอย**	๑	๖,๖๐๗	๗,๘๐๖	๑,๑๙๙	๑๘.๑๕	๑.๑๗	๖,๖๐๗	๗,๘๐๖
ท.บางบัวทอง	๔๑,๖๑	๘,๔๘๖	๑๑,๕๕๐	๓,๐๕๔	๓๕.๕๕	๒.๕๗	๒๐๕	๒๗๘
ท.บางรักใหญ่	๑๖.๕๗	๖,๖๘๘	๘,๒๓๘	๑,๕๕๐	๒๓.๑๗	๑.๕๑	๓๕๕	๔๘๖
ท.บางคูวัด	๑๓.๗๕	๒,๗๒๘	๒,๗๕๑	๒๓	๐.๕๕	๐.๐๖	๑๕๕	๒๐๐
ท.ฉะหาร	๑๘.๓๖	๓,๘๖๐	๔,๗๖๘	๘๐๘	๒๓.๕๖	๐.๘๕	๒๑๑	๒๖๐
ท.ลำไทร	๑๐.๕๖	๑,๖๖๓	๑,๗๐๓	๔๐	๒.๕๑	๐.๐๕	๑๕๕	๑๖๖
รวม จังหวัดนนทบุรี	๖๒๔	๒๕๐,๕๓๐	๓๕๓,๗๑๖	๑๐๖,๗๘๖	๕๖.๖๖	๑๐๐.๐๐	๓๘๖	๕๕๑

ที่มา : ช่องที่ ๒ ตัวเลขจากการวัดพื้นที่โดยใช้เครื่องวัดแผนที่ ปรับตัวเลขกับข้อมูลรายอำเภอของกรมการปกครอง
 ๓ ข้อมูลรายตำบลของจังหวัดนนทบุรี จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปรับตัวเลขกับของกรมการปกครอง
 ๔ ข้อมูลจำนวนราษฎร ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๑๕ จังหวัดนนทบุรี จากกองทะเบียน กรมการปกครอง
 ๕ = ๔ - ๓
 ๖ = $\frac{๕ \times ๑๐๐}{๓}$
 ๗ = $\frac{๖}{๓} \times ๒$
 ๘ = $\frac{๕}{๓} \times ๒$

หมายเหตุ

** ตำบลที่เป็นเทศบาล

* ตำบลที่เป็นสุขาภิบาลทั้งหมดหรือบางส่วน

ส่วนความสัมพันธ์ของจำนวนประชากรกับที่ตั้งของตำบลพบว่า ตำบลที่มีจำนวนประชากรมากกว่า ๑๒,๐๐๐ คนขึ้นไป ซึ่งมีอยู่ ๖ ตำบล เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ทางฝั่งตะวันออกของจังหวัดนนทบุรีทั้งสิ้น และในจำนวนนี้ ๕ ตำบล เป็นตำบลที่อยู่ในเขตอำเภอ เมืองนนทบุรี ซึ่งเป็นบริเวณชุมชนเมืองที่สำคัญของจังหวัดนนทบุรีนี้เอง

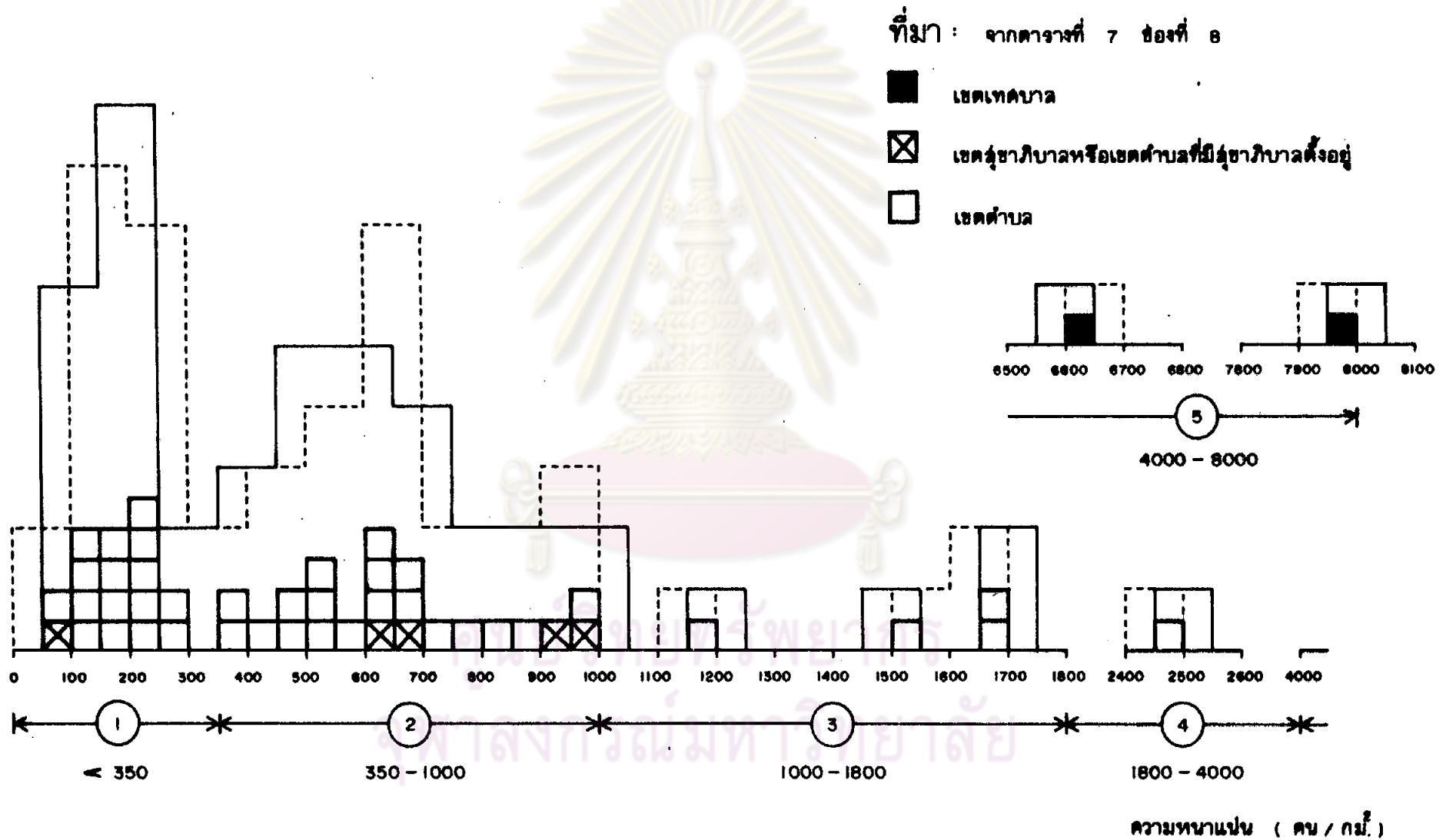
๖.๒ การกระจายตัวของประชากรในพื้นที่ การกระจายตัวของประชากรในพื้นที่วิเคราะห้ได้จากความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ ซึ่งใน พ.ศ. ๒๕๐๔ จังหวัดนนทบุรีมีความหนาแน่นประชากร ๓๘๖ คนต่อ กม.^๒ และเพิ่มเป็น ๔๕๑ คนต่อ กม.^๒ ใน พ.ศ. ๒๕๑๔ คิดเป็นความหนาแน่นเพิ่มขึ้น ๑๖๕ คนต่อ กม.^๒ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๒.๗๕ (โปรดดูตารางที่ ๗) อำเภอที่มีความหนาแน่นสูงสุดได้แก่ อำเภอเมืองนนทบุรี ซึ่งใน พ.ศ. ๒๕๐๔ มีความหนาแน่นประชากร ๔๕๒ คนต่อ กม.^๒ และเพิ่มเป็น ๑,๘๑๘ คนต่อ กม.^๒ ใน พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๒.๔๔

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดพอที่จะนำมาวิเคราะห์ได้ จึงได้ศึกษาความหนาแน่นประชากรระดับตำบล เนื่องจากเป็นหน่วยการปกครองที่เล็กที่สุด ที่สามารถหารายละเอียดจำนวนประชากรและพื้นที่ได้ โดยแบ่งกลุ่มตำบลตามความหนาแน่นประชากรได้ ๕ กลุ่ม จากกลุ่มที่มีความแตกต่างประชากรต่ำกว่า ๑๐๐ คนต่อ กม.^๒ จนถึงมากกว่า ๘,๐๐๐ คนต่อ กม.^๒ ขึ้นไปดังนี้ (โปรดดูตารางที่ ๗ ช่องที่ ๘ และ ๙, รูปที่ ๖ และ ๗, แผนที่ ๖ และ ๗)

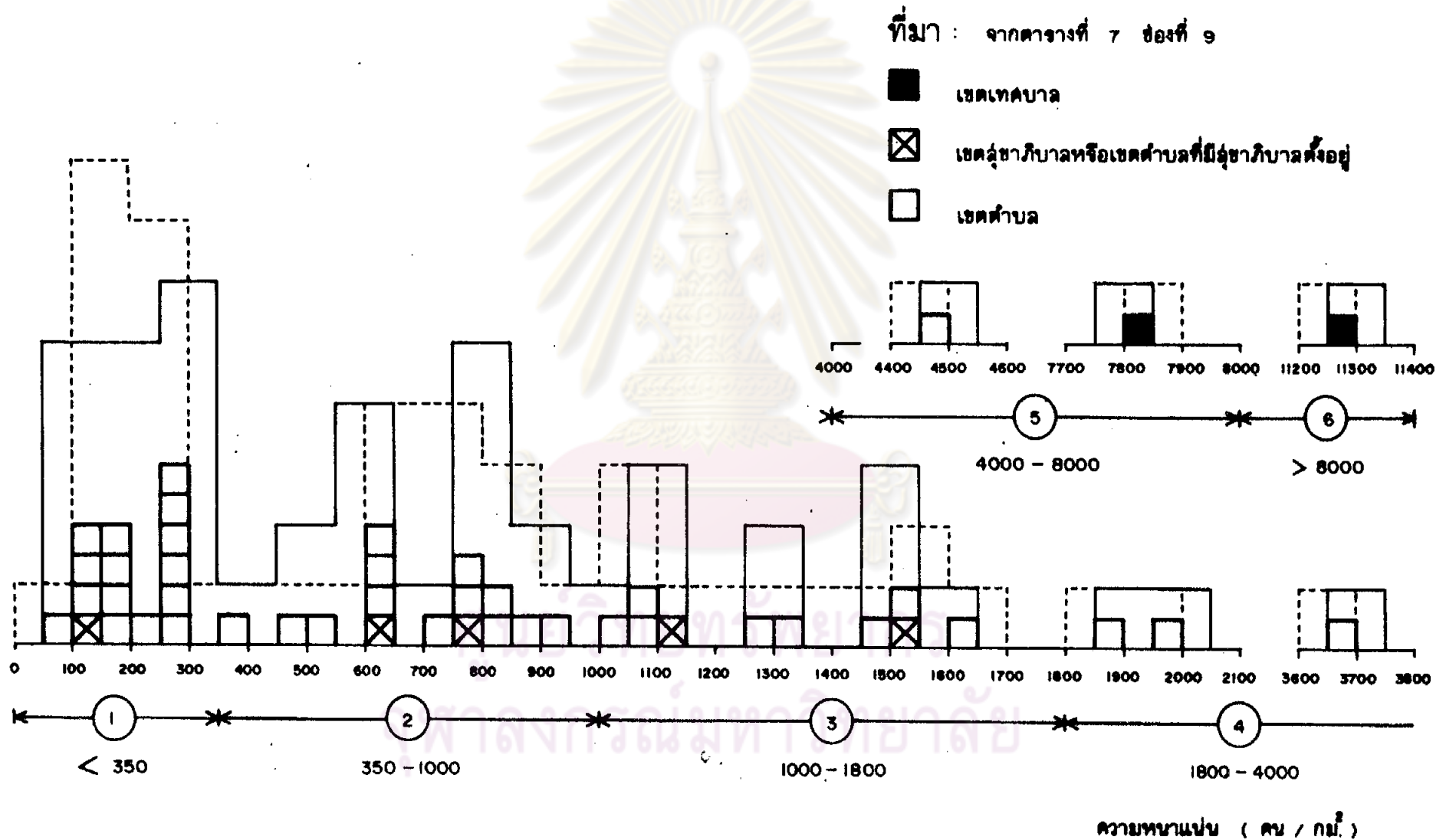
กลุ่มที่ ๑ ความหนาแน่นประชากรน้อยกว่า ๓๕๐ คนต่อ กม.^๒ ใน พ.ศ. ๒๕๐๔ มี ๑๗ ตำบล ได้แก่ ไทรใหญ่ ขุนศรี ราชบุรีนิคม ไทรน้อย หนองเพรางาย บางคูรัด บางบัวทอง ละคร ลำโพง คลองข่อย บางพลับ บ้านใหม่ บางแม่นาง บางใหญ่ บ้านใหม่ศาลากลาง และเสาชิงหิน ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๔ ลดลงเหลือ ๑๖ ตำบล เนื่องจากตำบลเสาชิงหินซึ่งอยู่ในกลุ่มนี้มีความหนาแน่นเพิ่มขึ้นและเปลี่ยนไปอยู่กลุ่มที่ ๒ ใน พ.ศ. ๒๕๑๔

กลุ่มที่ ๒ มีความหนาแน่น ๓๕๐ - ๑,๐๐๐ คนต่อ กม.^๒ มี ๒๓ ตำบล ใน พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้แก่ อ้อมเกร็ด คลองพระอุดม บางตะไนย์ บางพูด ปากเกร็ด ท่าทราย บางกระสอบ บางเขน บางรักน้อย ไทรมา บางกร่าง บางศรีเมือง บางไผ่ บางกรวย รัตชล บางขุนบางสีทอง มหาสวัสดิ์ บางคูเวียง ปลายบาง บางม่วง บางเลน และบางรักใหญ่ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๔ ลดลงเหลือ ๑๕ ตำบล เนื่องจากตำบล ปากเกร็ด ท่าทราย บางกระสอบ บางเขน บางศรีเมือง บางไผ่ บางกรวย มหาสวัสดิ์ และปลายบาง ซึ่งอยู่ในกลุ่มนี้ ได้เปลี่ยนไปอยู่ในกลุ่มที่มีความหนาแน่นเพิ่มขึ้น ใน พ.ศ. ๒๕๑๔

รูปที่ 6 กลุ่มตำบลแบ่งตามความหนาแน่นประชากร พ.ศ. 2509

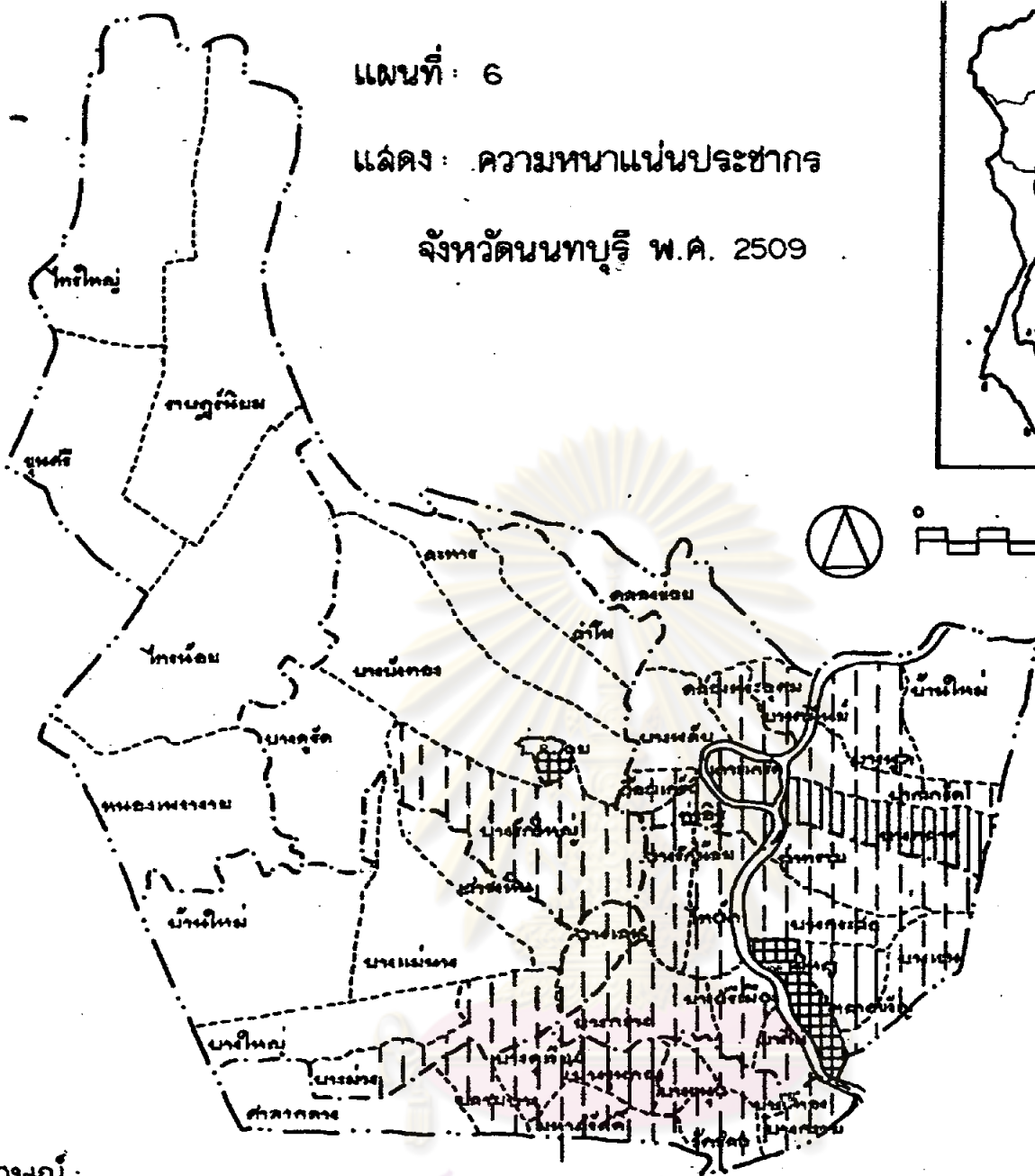
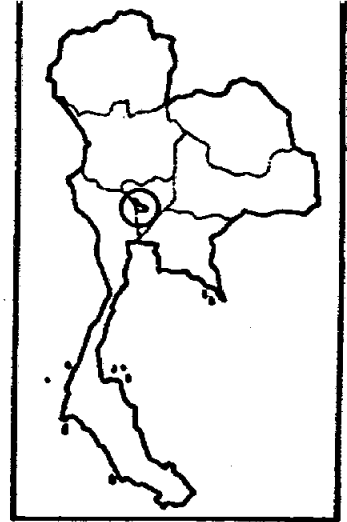
รูปที่ 7 กลุ่มตำบลแบ่งตามความหนาแน่นประชากร พ.ศ. 2518

แผนที่ : 6

แสดง : ความหนาแน่นประชากร

จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2509

สัญลักษณ์ :

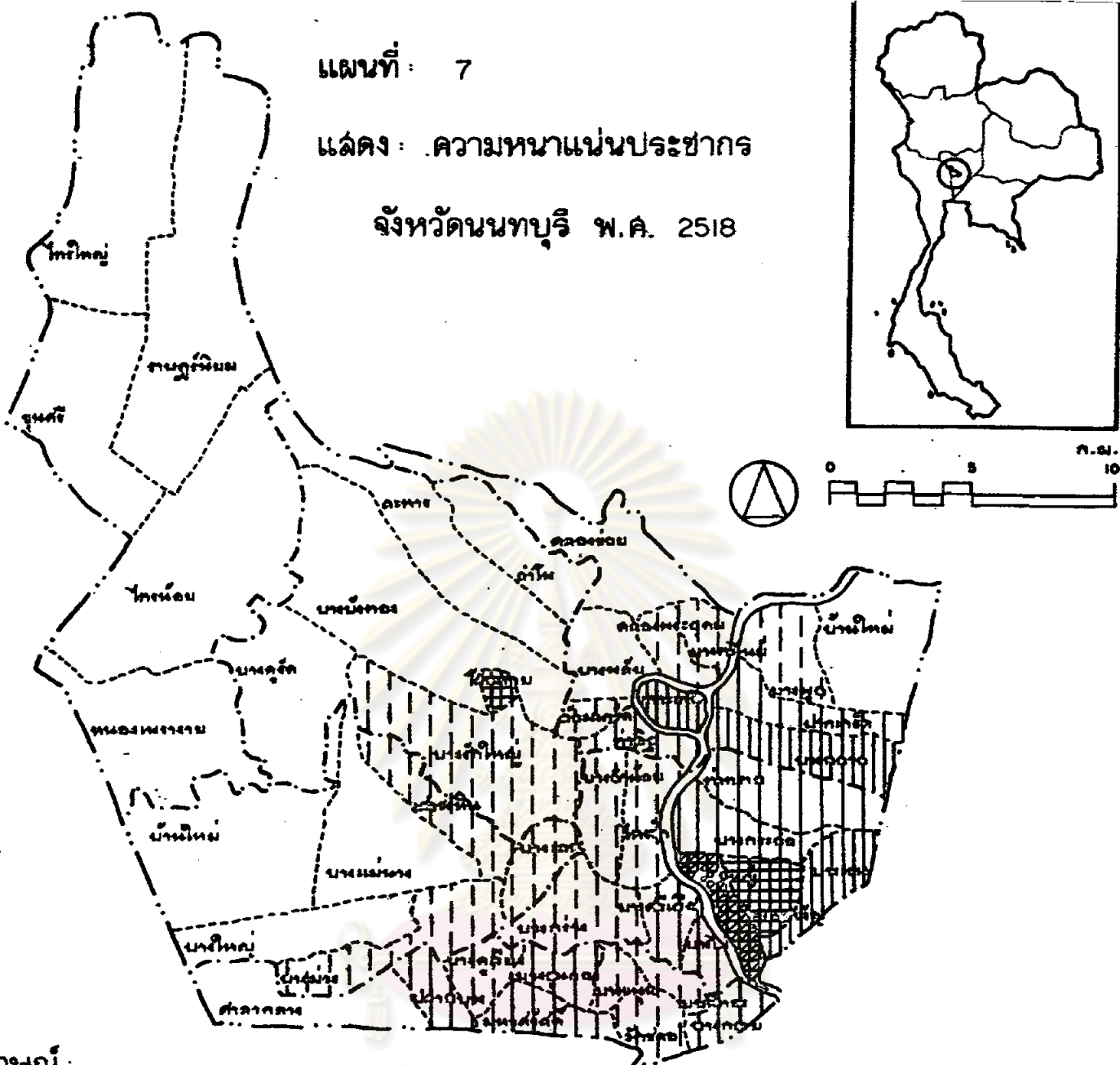
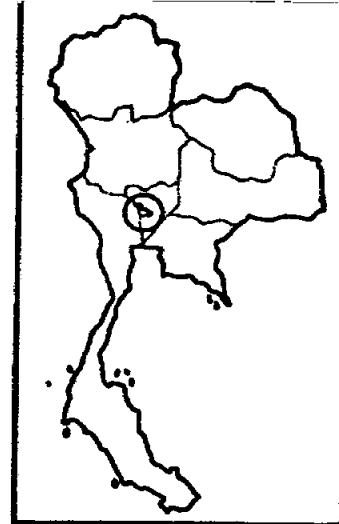
ความหนาแน่นของประชากร (คน / กม.²)

	4000 - 8000
	1800 - 4000
	1000 - 1800
	350 - 1000
	< 350

แผนที่ : 7

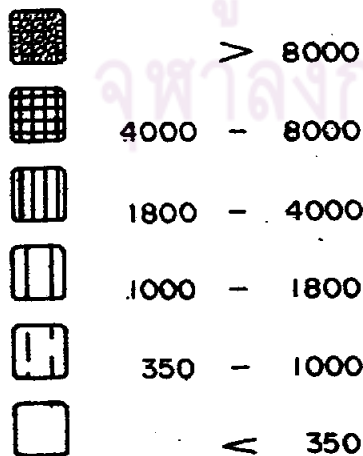
แสดง : ความหนาแน่นประชากร

จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2518

สัญลักษณ์ :

ความหนาแน่นของประชากร (คน / กม.²)

กลุ่มที่ ๓ มีความหนาแน่น ๑,๐๐๐ - ๑,๕๐๐ คนต่อ กม.^๒ ใน พ.ศ. ๒๕๐๔ มี ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลเกาะเกร็ด ท่าอิฐ ตลาดขวัญ และขุนทอง ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๔ เพิ่มเป็น ๑๐ ตำบล ได้แก่ ท่าอิฐ ขุนทอง ปากเกร็ด ท่าพราย บางกระสอ บางศรีเมือง บางไผ่ บางกรวย มหาสวัสดิ์ และปลายบาง

กลุ่มที่ ๔ ความหนาแน่นประชากร ๑,๕๐๐ - ๔,๐๐๐ คนต่อ กม.^๒ ใน พ.ศ. ๒๕๐๔ มี ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลบางตลาด ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๔ เพิ่มเป็น ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลบางตลาด เกาะเกร็ด และบางเขน

กลุ่มที่ ๕ ความหนาแน่นประชากร ๔,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ คนต่อ กม.^๒ ใน พ.ศ. ๒๕๐๔ มี ๒ ตำบล ได้แก่ โสนลอย และ สวนใหญ่ และใน พ.ศ. ๒๕๑๔ ก็ยังคงมีเพียง ๒ ตำบล ได้แก่ โสนลอย และ ตลาดขวัญ

กลุ่มที่ ๖ เป็นตำบลที่มีความหนาแน่นประชากรสูงสุดคือ มากกว่า ๘,๐๐๐ คนต่อ กม.^๒ ซึ่งใน พ.ศ. ๒๕๐๔ ไม่มีตำบลใดอยู่ในกลุ่มนี้เลย ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๔ มี ๑ ตำบล คือ ตำบลสวนใหญ่

จะเห็นได้ว่า บริเวณที่มีความหนาแน่นประชากรสูงสุดของจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ เขตเทศบาลเมืองนนทบุรี ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ฝั่งตะวันออกของจังหวัด อันเป็นบริเวณที่มีความหนาแน่นสูงเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เนื่องมาจากการแบ่งเขตการปกครองของตำบลต่าง ๆ ทางฝั่งตะวันออกมีขนาดเล็กกว่าทางฝั่งตะวันตก และมีลักษณะชุมชนเป็นแบบเมือง จึงมีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ในขณะที่พื้นที่ฝั่งตะวันตกยังคงเป็นชนบทมีการใช้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการเกษตร ประกอบกับฝั่งตะวันตกมีข้อเสียเปรียบในด้านการคมนาคมยังไม่สะดวกทั่วถึง จึงทำให้ตำบลส่วนใหญ่ทางฝั่งตะวันตกมีประชากรเบาบางกว่าทางฝั่งตะวันออกมาก

๖.๓ การวัดการกระจายตัวประชากร

การวัดการกระจายตัวประชากรในพื้นที่แบ่งเป็น ๒ วิธีคือ

๖.๓.๑ Lorenz Curve โดยการ Plot ค่าอัตราร้อยละสะสมของพื้นที่

กับอัตราร้อยละสะสมของประชากร (ดูแผนภูมิที่ ๒) วิธีพิจารณาคือ

- ๑) ถ้า เส้นโค้ง เข้าหาจุดที่แกนทั้งสองตัดกันมากเท่าใด แสดงถึงการรวมตัวของประชากรมีมากเท่านั้น
- ๒) ถ้า เส้น เชื่อมปลายแกนทั้งสองห่างออกจากจุดตัดของแกนทั้ง ๒ มากเท่าใด แสดงถึงการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่มีมากเท่านั้น

จากแผนภูมิที่ ๒ แสดงถึงการกระจายตัวของประชากรในจังหวัดนนทบุรีใน พ.ศ. ๒๕๐๙ และ ๒๕๑๔ อยู่ใน เกณฑ์ปานกลางค่อนข้างกระจุกตัว กล่าวคือ ทั้ง ๒ ช่วงปี ประชากรประมาณร้อยละ ๕๐ กระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ร้อยละ ๑๕ ของจังหวัด ขณะที่อีกประมาณร้อยละ ๕๐ กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ถึงร้อยละ ๘๕ ของจังหวัด

๖.๓.๒ ดัชนีการรวมตัวประชากร (Concentration Index) ซึ่งเป็นวิธีวัดค่าการกระจายตัวประชากรอีกวิธีหนึ่ง โดยใช้สูตร

$$\text{ดัชนีการรวมตัวประชากร} = \frac{\text{C.P. พื้นที่} - \text{C.P. ประชากร}}{\text{C.P. พื้นที่}}$$

C.P. หมายถึง อัตราร้อยละสะสม (Cumulative Percent)

วิธีพิจารณาการกระจายตัวประชากร จากค่าดัชนีการรวมตัวประชากร มีดังนี้คือ

- ๑) เมื่อค่าดัชนีการรวมตัวเข้าใกล้ ๑ แสดงถึงการกระจุกตัวของประชากรในพื้นที่มีมาก
- ๒) เมื่อค่าดัชนีการรวมตัวเข้าใกล้ ๐ แสดงถึงการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่ค่อนข้างสม่ำเสมอ

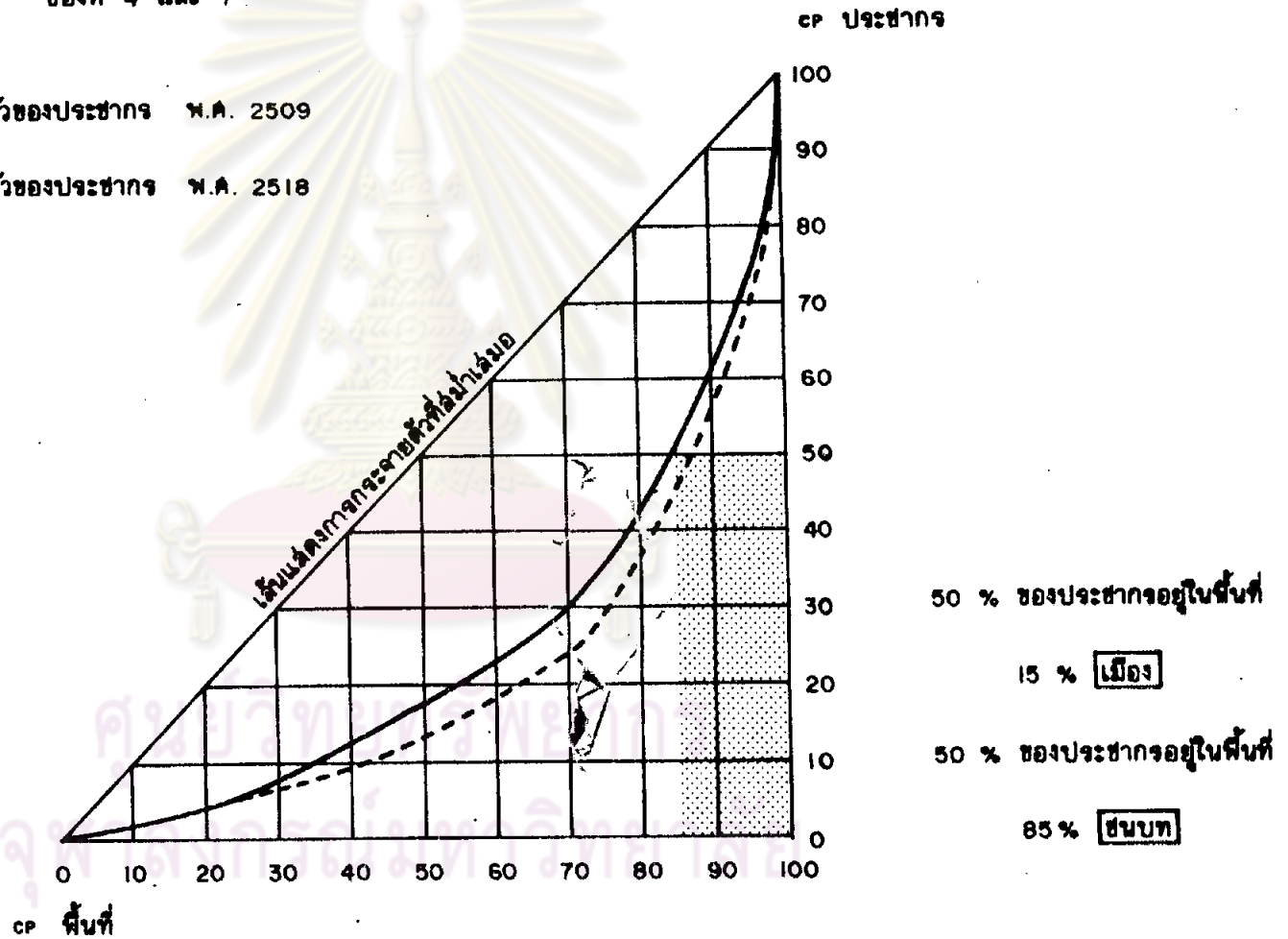
จากตารางที่ สามารถคำนวณการรวมตัวของประชากรใน เขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรีใน พ.ศ. ๒๕๐๙ และ ๒๕๑๔ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าการรวมตัวของประชากรใน พ.ศ. ๒๕๐๙} &= \frac{๓๓๒๒.๙๖ - ๑๔๗๐.๘๐}{๓๓๒๒.๙๖} \\ &= ๐.๕๖๖๙ \end{aligned}$$

แผนภูมิที่ 2 LORENZ CURVES . แสดงการกระจายตัวของประชากรระดับตำบล พ.ศ. 2509 - 2518 .

ที่มา : ตารางที่ 8 และ 9 ช่องที่ 4 และ 7

- เส้นแสดงการกระจายตัวของประชากร พ.ศ. 2509
- - - เส้นแสดงการกระจายตัวของประชากร พ.ศ. 2518

ตารางที่ ๔ การกระจายตัวของประชากรระดับตำบล ของจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. ๒๕๐๔

๑	เขตการปกครอง ตำบล	พื้นที่		ร้อยละของพื้นที่ ๔	ประชากร		ร้อยละของประชากร ๗	ความหนาแน่น เฉลี่ยของประชากร ๘ คน/กม. ^๒
		๒ กม. ^๒	๓ ร้อยละ		๕ คน	๖ ร้อยละ		
๑.	ราชบุรีนิคม*	๕๒.๘๒	๔.๔๖	๘.๔๖	๓,๖๑๔	๑.๕๐	๑.๕๐	๖๔
๒.	โทรใหญ่	๔๗.๐๔	๓.๕๔	๑๖.๐๐	๓,๗๖๔	๑.๕๖	๓.๐๖	๘๐
๓.	ขุนศรี	๒๗.๕๔	๔.๔๑	๒๐.๕๑	๓,๑๔๓	๑.๓๓	๕.๓๔	๑๑๖
๔.	หนองเหียง	๓๑.๕๔	๕.๐๔	๒๕.๕๔	๓,๖๕๖	๑.๕๓	๕.๕๖	๑๑๗
๕.	บ้านใหม่	๑๔.๑๐	๓.๐๖	๒๘.๕๑	๒,๔๗๖	๑.๐๓	๖.๕๕	๑๖๔
๖.	ลำไทร	๑๐.๕๖	๑.๖๔	๓๐.๒๐	๑,๖๖๓	๐.๖๘	๗.๖๕	๑๕๘
๗.	บ้านใหม่	๒๕.๕๑	๕.๑๔	๓๔.๓๔	๔,๔๖๖	๑.๘๓	๘.๕๗	๑๗๑
๘.	บางใหญ่	๑๕.๐๐	๒.๕๐	๓๖.๗๕	๒,๗๕๖	๑.๑๕	๑๐.๖๑	๑๘๕
๙.	บางตุ๊ต	๑๓.๗๕	๒.๒๐	๓๘.๕๕	๒,๗๖๔	๑.๑๓	๑๑.๗๕	๑๘๕
๑๐.	โทรน้อย	๕๖.๑๗	๔.๐๐	๔๗.๕๕	๑๑,๒๑๔	๔.๖๕	๑๖.๓๕	๒๐๐
๑๑.	บางบัวทอง	๕๑.๖๑	๖.๖๗	๕๕.๖๑	๔,๔๕๖	๓.๕๓	๑๕.๕๖	๒๐๔
๑๒.	คลองข่อย	๑๖.๗๓	๒.๖๔	๕๗.๒๕	๓,๔๕๓	๑.๕๓	๒๑.๓๕	๒๐๖
๑๓.	ละหาร	๑๘.๓๖	๒.๕๕	๖๐.๒๓	๓,๘๖๐	๑.๖๐	๒๒.๕๕	๒๑๑
๑๔.	ศาลากลาง	๑๖.๐๐	๑.๕๖	๖๒.๑๕	๒,๖๐๕	๑.๐๕	๒๕.๐๓	๒๑๗
๑๕.	บางพลับ	๗.๕๖	๑.๒๐	๖๓.๓๕	๑,๖๗๓	๐.๖๘	๒๕.๗๖	๒๒๕
๑๖.	บางแม่นาง	๒๓	๓.๖๕	๖๗.๐๕	๕,๔๕๑	๒.๕๗	๒๗.๑๕	๒๕๕
๑๗.	เสาธงหิน	๑๐.๑๕	๑.๖๓	๖๘.๖๗	๓,๐๓๕	๑.๒๖	๒๘.๕๕	๒๘๕

	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช
๑๘. บางตุก	๘.๗๗	๐.๔๖	๗๐.๐๔	ก, ก๗๗	๑.๗๗	๗๗.๘๘	๗๗๐
๑๙. บางรักใหญ่	๑๖.๘๗	๖.๗๖	๗๖.๘๐	๖, ๖๘๘	๖.๗๗	๗๖.๖๖	๗๘๘
๒๐. บางรักน้อย	๖	๐.๘๖	๗๗.๘๖	๖, ๘๘๖	๑.๐๖	๗๗.๖๘	๘๐๘
๒๑. บางศรีเมือง	๘	๐.๖๘	๗๘.๘๐	๑, ๘๘๐	๐.๗๖	๗๘.๘๘	๘๘๘
๒๒. บางดูเวียง	๘.๑	๐.๘๖	๗๘.๖๖	๖, ๘๐๘	๑.๐๘	๗๘.๘๐	๘๘๐
๒๓. บางตะโนน	๘.๗๗	๐.๖๘	๗๘.๘๐	๖, ๖๐๘	๐.๗๖	๗๖.๘๖	๘๐๐
๒๔. บางกว้าง	๘.๘	๑.๘๖	๗๗.๘๗	๘, ๘๗๘	๖.๐๘	๗๗.๘๗	๘๐๗
๒๕. บางสีทอง	๘.๖	๐.๖๗	๗๗.๑๐	๖, ๖๗๖	๐.๘๘	๗๗.๑๑	๘๘๖
๒๖. ท่าทราย	๑๖	๑.๘๖	๘๐.๐๖	๗, ๐๖๑	๖.๗๗	๘๖.๗๗	๘๗๗
๒๗. บางไม้	๖	๐.๘๖	๗๐.๘๘	ก, ๖๖๖	๑.๘๖	๘๗.๘๖	๖๑๐
๒๘. บางขุน	ก.๖	๐.๘๘	๘๑.๘๖	๖, ๑๘๗	๐.๘๖	๘๘.๗๗	๖๑๑
๒๙. บางม่วง*	๑๑	๑.๗๖	๘๗.๗๖	๖, ๗๐๘	๖.๗๗	๘๗.๖๘	๖๖๘
๓๐. ป่าบาง	ก.๘	๐.๖๑	๘๗.๘๗	๖, ๘๑๗	๑.๐๐	๘๘.๖๘	๖๗๖
๓๑. ไทรมา	๖.๘	๑.๐๘	๘๘.๘๗	๘, ๗๐๑	๑.๗๗	๘๐.๘๗	๖๖๖
๓๒. คลองพระอุดม	๘.๖	๐.๗๘	๘๘.๗๑	ก, ๑๖๑	๑.๗๗	๘๑.๗๖	๖๗๘
๓๓. บางกรวย*	๘.๗	๑.๘๘	๘๗.๖๖	๖, ๗๘๗	๖.๗๐	๘๘.๘๖	๖๘๘
๓๔. อ้อมเกร็ด	๖.๗	๐.๗๖	๘๗.๖๖	๑, ๖๘๘	๐.๖๘	๘๘.๖๑	๗๖๐

	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
๓๕. บางกระสอบ	๑๓.๕	๒.๑๖	๔๔.๗๘	๑๐,๑๔๕	๔.๒๓	๕๔.๕๕	๗๕๖
๓๖. บางเขน	๑๒	๑.๕๒	๔๑.๗๐	๔,๖๗๔	๔.๐๒	๖๓.๕๖	๘๐๗
๓๗. บางเลน	๗	๑.๑๒	๕๒.๕๒	๖,๐๐๓	๒.๔๔	๖๕.๕๕	๘๕๘
๓๘. ปากเกร็ด*	๖.๒๔	๑.๐๐	๔๓.๕๒	๕,๔๔๗	๒.๕๓	๖๘.๓๘	๘๓๑
๓๙. รัชชฉัตร*	๔.๕	๑.๕๐	๔๕.๓๒	๔,๑๕๕	๓.๘๑	๗๒.๑๔	๘๗๗
๔๐. มหาสารคาม	๕.๓	๐.๕๔	๔๖.๑๖	๕,๒๒๕	๒.๑๗	๗๕.๓๖	๘๘๖
๔๑. ท่าเรือ	๔.๒๕	๐.๖๕	๔๖.๕๕	๕,๔๔๔	๒.๐๗	๗๖.๕๓	๑,๑๗๔
๔๒. บางขุนทอง	๓.๕	๐.๖๒	๔๗.๕๖	๕,๘๔๓	๒.๕๕	๗๘.๘๘	๑,๕๑๑
๔๓. เกาะเกร็ด	๒.๘๑	๐.๕๕	๔๗.๕๑	๕,๖๓๔	๑.๕๓	๘๐.๘๑	๑,๖๕๑
๔๔. คลองข่อย	๕.๐๐	๐.๘๐	๔๘.๗๑	๕,๘๕๕	๓.๕๑	๘๕.๓๒	๑,๖๕๑
๔๕. บางตลาด	๔.๕๕	๐.๗๓	๔๘.๕๕	๑๑,๓๓๗	๔.๗๑	๘๘.๐๓	๒,๕๕๒
๔๖. โสนลอย**	๑	๐.๑๖	๔๘.๖๐	๖,๖๐๗	๒.๗๕	๘๑.๗๖	๖,๖๐๗
๔๗. สวนใหญ่	๒.๕	๐.๕๐	๑๐๐.๐๐	๑๕,๘๗๕	๘.๒๕	๑๐๐.๐๖	๗,๕๕๒
รวม	๖๒๕	๑๐๐.๐๐	๓,๓๒๒.๕๖	๒๕๐,๔๓๐	๑๐๐.๐๐	๑,๔๗๐.๘๐	๓๘๖

ที่มา : ตารางที่ ๗ ช่องที่ ๒ ๓ และ ๘

หมายเหตุ

** ตำบลที่เป็นเทศบาล

* ตำบลที่เป็นสุขาภิบาลทั้งหมดหรือบางส่วน

ตารางที่ ๔ การกระจายตัวของประชากรระดับตำบลของจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. ๒๕๑๔

เขตการปกครอง ตำบล	พื้นที่		ร้อยละรวม ของพื้นที่	ประชากร		ร้อยละรวม ของประชากร	ความหนาแน่น เฉลี่ยของประชากร คน/กม. ^๒
	กม. ^๒	ร้อยละ		คน	ร้อยละ		
๑. ไทรใหญ่	๔๗.๐๔	๗.๕๔	๗.๕๔	๓,๔๐๘	๑.๑๔	๑.๑๔	๘๓
๒. ชุมศรี	๒๗.๕๔	๔.๕๑	๑๑.๕๔	๓,๕๓๒	๑.๐๓	๒.๑๗	๑๒๔
๓. ไทรน้อย	๕๖.๑๗	๘.๘๖	๒๐.๕๔	๗,๕๓๖	๒.๒๐	๔.๓๗	๑๓๔
๔. ท้องเตารางม	๓๑.๕๔	๕.๐๔	๒๕.๕๔	๔,๓๗๕	๑.๒๗	๕.๖๔	๑๓๔
๕. ราษฎร์นิยม*	๕๖.๘๖	๘.๘๖	๓๔.๕๔	๗,๓๘๘	๒.๑๕	๗.๗๔	๑๔๐
๖. ไร่โพ	๑๐.๕๖	๑.๖๔	๓๖.๑๔	๑,๗๐๓	๐.๕๐	๘.๒๔	๑๖๖
๗. บ้านใหม่	๒๕.๘๑	๔.๑๔	๔๐.๒๔	๔,๗๐๑	๑.๓๗	๙.๖๖	๑๘๖
๘. บางใหญ่	๑๕	๒.๔๐	๕๖.๖๔	๒,๔๓๔	๐.๘๕	๑๐.๕๑	๑๘๖
๙. บางสุริย	๑๓.๗๔	๒.๒๐	๕๘.๘๔	๒,๗๕๑	๐.๘๐	๑๑.๓๑	๒๐๐
๑๐. คลองข่อย	๑๖.๗๓	๒.๖๔	๕๙.๕๔	๓,๕๖๖	๑.๑๕	๑๒.๕๖	๒๓๗
๑๑. ศาสดากลาง	๑๖	๑.๘๖	๕๖.๕๖	๓,๑๐๐	๐.๘๐	๑๓.๓๖	๒๕๔
๑๒. ละหาร	๑๔.๓๖	๒.๒๔	๕๖.๑๑	๔,๗๖๔	๑.๓๘	๑๔.๗๕	๒๖๐
๑๓. บางแม่นาง	๒๓	๓.๖๘	๕๗.๓๑	๖,๐๕๕	๑.๗๖	๑๖.๕๑	๒๖๓
๑๔. บางพลับ	๗.๘๖	๑.๒๐	๖๓.๕๔	๒,๐๕๑	๐.๕๘	๑๗.๑๐	๒๗๔
๑๕. บางบัวทอง	๔๑.๖๑	๖.๖๗	๖๗.๐๔	๑๑,๕๕๐	๓.๓๖	๒๐.๕๖	๒๗๔

	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
๑๖. บ้านใหม่	๑๔.๑	๓.๐๖	๖๔.๖๗	๕,๘๖๒	๑.๕๔	๒๖.๐๕	๖๘๖
๑๗. เสาชิงหิน	๑๐.๑๔	๑.๖๓	๖๔.๖๗	๓,๖๕๔	๑.๐๖	๒๓.๑๑	๓๕๔
๑๘. บางรักใหญ่	๑๖.๘๗	๒.๗๒	๗๑.๓๔	๔,๒๓๔	๒.๔๐	๒๕.๕๑	๔๘๖
๑๙. บางซื่อ	๔.๗๗	๑.๕๑	๗๒.๔๐	๔,๗๗๐	๑.๓๔	๒๖.๔๐	๔๕๔
๒๐. บางตะไนย์	๔.๓๓	๐.๖๔	๗๓.๕๔	๒,๖๕๐	๐.๗๗	๒๗.๖๗	๖๑๒
๒๑. บางรักน้อย	๖	๐.๘๖	๗๕.๑๕	๓,๗๐๑	๑.๐๔	๒๔.๗๕	๖๑๗
๒๒. บางสีทอง	๔.๖	๐.๖๗	๗๕.๘๒	๒,๗๑๔	๐.๗๕	๒๔.๕๕	๖๕๗
๒๓. บางม่วง*	๑๑	๑.๗๖	๗๖.๕๔	๗,๑๓๖	๒.๐๗	๓๑.๖๑	๖๕๔
๒๔. คลองพระฤๅณ	๔.๖	๐.๗๕	๗๗.๓๖	๓,๕๕๔	๑.๐๐	๓๖.๖๑	๗๕๐
๒๕. รัชชโล*	๔.๕	๑.๕๑	๗๘.๘๓	๗,๑๑๖	๒.๐๗	๓๔.๖๘	๗๕๗
๒๖. ไทรมา	๖.๕	๑.๐๕	๗๘.๘๗	๔,๘๒๔	๑.๕๓	๓๖.๑๑	๗๕๔
๒๗. บางกร่าง	๔.๕	๑.๘๖	๘๑.๓๔	๗,๕๗๓	๒.๒๐	๓๘.๓๑	๗๗๗
๒๘. อ้อมเกร็ด	๒.๓	๐.๓๗	๘๑.๗๖	๑,๘๘๖	๐.๕๕	๓๘.๘๖	๘๒๐
๒๙. บางขุน	๓.๖	๑.๕๕	๘๒.๓๕	๓,๐๕๔	๐.๘๕	๓๘.๗๕	๘๕๗
๓๐. บางดูเวียง	๕.๑	๐.๘๒	๘๓.๑๖	๔,๕๗๕	๑.๓๐	๔๑.๐๕	๘๗๗
๓๑. บางเลน	๗	๑.๑๖	๘๔.๒๘	๖,๓๓๓	๑.๘๕	๔๒.๖๕	๘๐๕
๓๒. บางศรีเมือง	๔	๐.๖๕	๘๕.๘๖	๔,๑๒๔	๑.๒๐	๔๕.๐๕	๑,๐๓๖

	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
๓๓. มหาสวัสดิ์	๔.๓	๐.๔๔	๔๔.๗๗	๔,๕๗๔	๑.๖๖	๔๔.๗๑	๑,๐๘๖
๓๔. ปลายบาง	๓.๔	๐.๖๑	๔๖.๓๔	๔,๑๐๐	๑.๑๔	๔๖.๔๐	๑,๐๗๔
๓๕. บางกรวย*	๔.๗	๑.๔๔	๔๗.๔๓	๑๑,๑๐๔	๓.๖๓	๔๐.๑๓	๑,๑๔๔
๓๖. บางไผ่	๖	๐.๔๖	๔๔.๔๔	๗,๖๓๔	๒.๖๖	๔๖.๓๔	๑,๖๗๖
๓๗. บางขุนทอง	๓.๔	๐.๖๖	๔๔.๔๑	๔,๖๔๔	๑.๔๓	๔๓.๔๔	๑,๓๔๖
๓๘. บางกระสอ	๑๓.๔	๒.๑๖	๔๑.๖๗	๑๔,๔๖๔	๔.๗๗	๔๔.๖๔	๑,๔๖๔
๓๙. ปากเกร็ด*	๖.๖๔	๑.๐๑	๔๖.๖๔	๔,๖๔๑	๒.๔๖	๖๖.๔๗	๑,๔๔๓
๔๐. ท่าอิฐ	๔.๖๔	๐.๖๔	๔๓.๓๖	๖,๔๔๔	๑.๔๑	๖๔.๓๔	๑,๔๔๖
๔๑. ท่าทราย	๑๖	๑.๔๖	๔๔.๖๔	๑๔,๓๓๓	๔.๖๖	๗๐.๐๐	๑,๖๑๑
๔๒. บางเขน	๑๖	๑.๔๖	๔๗.๖	๒๖,๖๖๔	๖.๔๗	๗๖.๔๗	๑,๔๔๖
๔๓. เกาะเกร็ด	๖.๔๖	๐.๔๔	๔๗.๖๔	๔,๔๔๔	๑.๖๑	๗๔.๐๔	๑,๔๖๔
๔๔. บางตลาด	๔.๔๔	๐.๗๓	๔๔.๓๔	๑๖,๗๓๗	๔.๔๔	๔๖.๔๖	๓,๖๔๔
๔๕. ตลาดขวัญ	๕	๐.๔๐	๔๔.๑๔	๒๖,๔๐๗	๖.๔๖	๔๔.๔๔	๔,๔๔๑
๔๖. โสนลอย**	๑	๐.๑๖	๔๔.๓๔	๗,๔๐๖	๒.๖๗	๔๑.๗๔	๗,๔๐๖
๔๗. สวนใหญ่**	๖.๔	๐.๔๐	๔๔.๗๔	๒๔,๖๓๔	๔.๖๑	๔๔.๔๖	๑๑,๖๔๖
รวม	๖๖๔	๑๐๐.๐๐	๓,๖๗๔.๖	๓๔๓,๗๑๖	๑๐๐.๐๐	๑,๗๓๖.๐๖	๔๔๑

ที่มา : ตารางที่ ๗ ช่องที่ ๒ ๔ และ ๕

หมายเหตุ

** ตำบลที่เป็นเทศบาล

*ตำบลที่เป็นสุขาภิบาลทั้งหมดหรือบางส่วน

$$\begin{aligned} \text{ค่าการรวมตัวของประชากรใน พ.ศ. ๒๕๑๔} &= \frac{๓๒๗๘.๖ - ๑๗๓๖.๐๖}{๓๒๗๘.๖} \\ &= ๐.๔๗๐๕ \end{aligned}$$

จะเห็นได้ว่า ค่าดัชนีการรวมตัวประชากรของจังหวัดนนทบุรีใน พ.ศ. ๒๕๑๔ มีค่าสูงกว่า พ.ศ. ๒๕๐๔ แสดงว่าการรวมตัวของประชากรในพื้นที่มีมากขึ้น

สรุป จากการวัดการกระจายตัวของประชากรในจังหวัดนนทบุรีด้วยวิธีทั้ง ๒ ที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างของระดับการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดมาก กล่าวคือ พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดที่เป็นพื้นที่ เกษตรและมีสภาพแบบชนบท มีประชากรเพียงครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งจังหวัดอาศัยอยู่ ขณะที่ประชากรอีกครึ่งหนึ่ง อาศัยอยู่ในพื้นที่เพียงร้อยละ ๑๔ ของพื้นที่จังหวัด ซึ่งเป็นชุมชนเมือง และมีแนวโน้มจะรวมตัวกันมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการเจริญเติบโตของชุมชนเมืองในด้าน เศรษฐกิจมีอัตราค่อนข้างสูง โดยเฉพาะใน เขตอำเภอ เมืองนนทบุรีที่ดึงดูดให้คนอพยพเข้ามามากยิ่งขึ้น

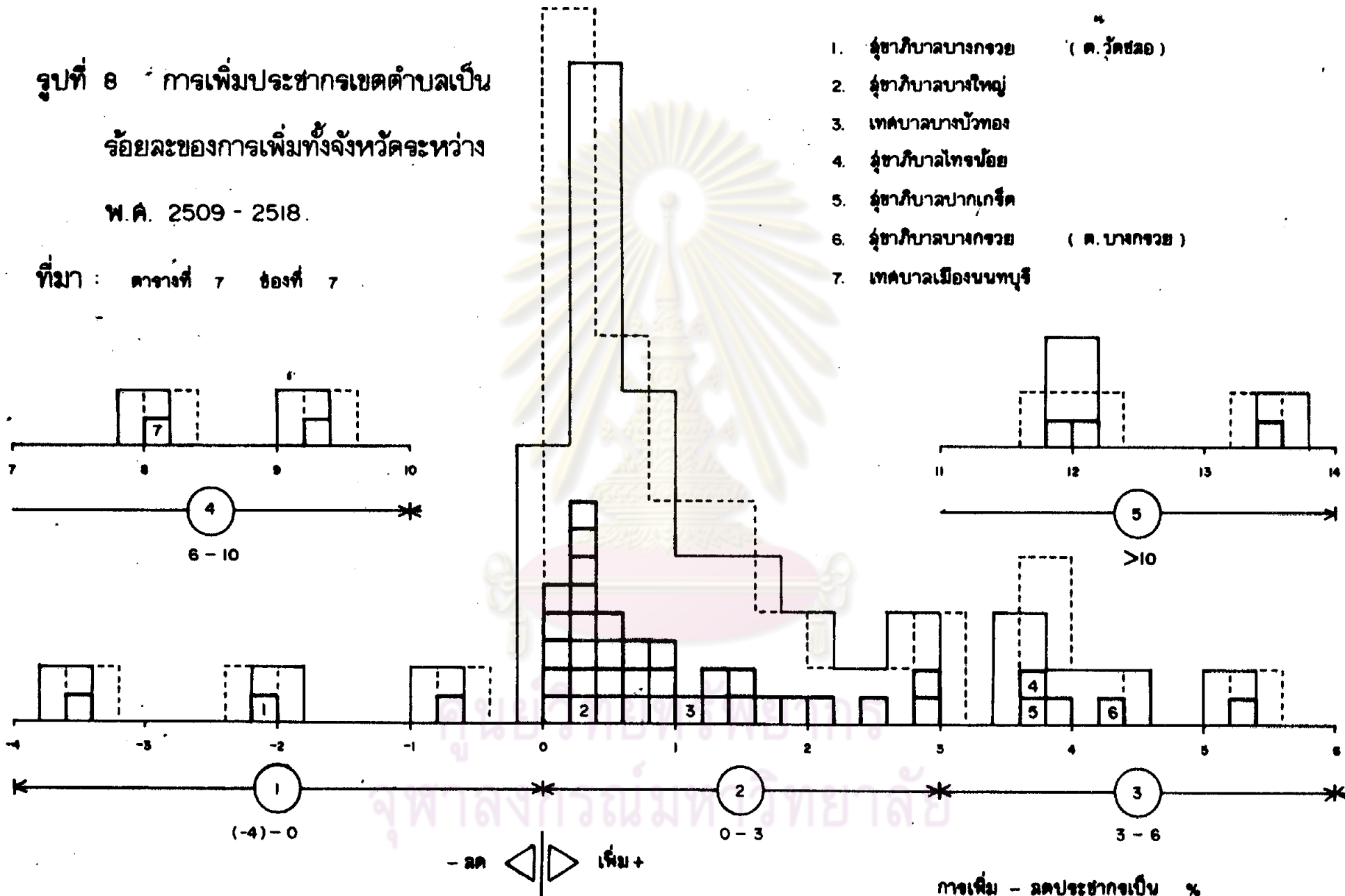
๖.๔ การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร การเปลี่ยนแปลงประชากรของจังหวัดนนทบุรี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๑๔ มีดังนี้คือ ใน พ.ศ. ๒๕๐๔ จังหวัดนนทบุรีมีประชากรทั้งหมด ๒๕๐,๙๓๐ คน ต่อมาเพิ่มเป็น ๓๔๓,๗๑๒ คนใน พ.ศ. ๒๕๑๔ คิดเป็นประชากรเพิ่มขึ้น ๑๐๒,๗๘๒ คน หรือเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ ๔๒.๖๖ หรือเฉลี่ยร้อยละ ๔.๗๔ ต่อปี นับเป็นอัตราเพิ่มที่ค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องมาจากการเพิ่มของประชากรในอำเภอเมืองนนทบุรีจากการอพยพเข้าซึ่งเป็นผลกระทบจากการขยายตัวของกรุงเทพฯ กล่าวคือ อำเภอเมืองนนทบุรีเป็นอำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรมากที่สุดของจังหวัด และมีอัตราการเพิ่มประชากรสูงสุดด้วย โดยในช่วง ๕ ปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๑๔ มีประชากรเพิ่มถึง ๖๗,๔๓๔ คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๒.๔๔ คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ ๑๐.๓๓ ต่อปี ซึ่งนับว่าเป็นอัตราเพิ่มที่สูงมาก และมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรถึงร้อยละ ๖๕.๖๑ ของการเปลี่ยนแปลงทั้งจังหวัด

เพื่อทราบถึงบริเวณพื้นที่ที่มีการขยายตัวของประชากรเป็นส่วนใหญ่ จึงได้ศึกษาในรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรระดับตำบล โดยการแบ่งกลุ่มตำบลด้วยวิธีประมาณความถี่ของการเพิ่มประชากร เป็นร้อยละของการเพิ่มทั้งจังหวัด ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๑๔ ซึ่งจำแนกได้ ๕ กลุ่ม ดังนี้ (ดูตารางที่ ๗ ช่องที่ ๗, รูปที่ ๔ แผนที่ ๕)

รูปที่ 8 การเพิ่มประชากรเขตตำบลเป็น
ร้อยละของการเพิ่มทั้งจังหวัดระหว่าง
พ.ศ. 2509 - 2518.

ที่มา : ตารางที่ 7 ช่องที่ 7

1. ผู้ชานาบางกรวย (ค. วัดชลอ)
2. ผู้ชานาบางใหญ่
3. เทศบาลบางบัวทอง
4. ผู้ชานาไทจน้อย
5. ผู้ชานาปากเกร็ด
6. ผู้ชานาบางกรวย (ค. บางกรวย)
7. เทศบาลเมืองนนทบุรี

- ลด ◁ ▷ เพิ่ม +

การเพิ่ม - ลดประชากรเป็น %

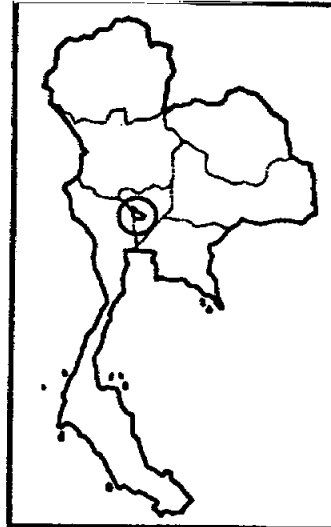

แผนที่ : 8

แสดง : การเพิ่มประชากรเขตตำบล

เป็นร้อยละของการเพิ่มทั้งจังหวัด

ระหว่าง พ.ศ. 2509 - 2518

สัญลักษณ์ :

การเปลี่ยนแปลงประชากรรวม = 100 %

กลุ่มที่ ๑ จำนวนประชากรลดลงมี ๓ ตำบลคือ บางขุนกอง ไทรน้อย และ รัตชลอ ซึ่งเป็นเขตสุขาภิบาลบางกรวย

กลุ่มที่ ๒ จำนวนประชากรเพิ่มร้อยละ ๐ - ๓ ของการเพิ่มทั้งจังหวัด มี ๓๔ ตำบล ในจำนวนนี้ ๓๒ ตำบลอยู่ทางตะวันตกของจังหวัด มีตำบลบางพูด และ บ้านใหม่ ในอำเภอปากเกร็ด ที่อยู่ทางฝั่งตะวันออก

กลุ่มที่ ๓ จำนวนประชากรเพิ่มร้อยละ ๓ - ๖ ของการเพิ่มทั้งจังหวัด มี ๕ ตำบล ๓ ใน ๔ ตำบลเป็นเขตสุขาภิบาล ได้แก่ สุขาภิบาลไทรน้อย สุขาภิบาลปากเกร็ด และสุขาภิบาลบางกรวย

กลุ่มที่ ๔ จำนวนประชากรเพิ่มร้อยละ ๖ - ๑๐ มี ๒ ตำบล ได้แก่ เทศบาลเมืองนนทบุรี และตำบลบางกระสอ

กลุ่มที่ ๕ เป็นกลุ่มที่มีการเพิ่มจำนวนประชากรสูงสุด คือ มากกว่าร้อยละ ๑๐ ของการเพิ่มทั้งจังหวัด มี ๓ ตำบลได้แก่ ตำบลท่าทราย ตำบลตลาดขวัญ และตำบลบางเขน

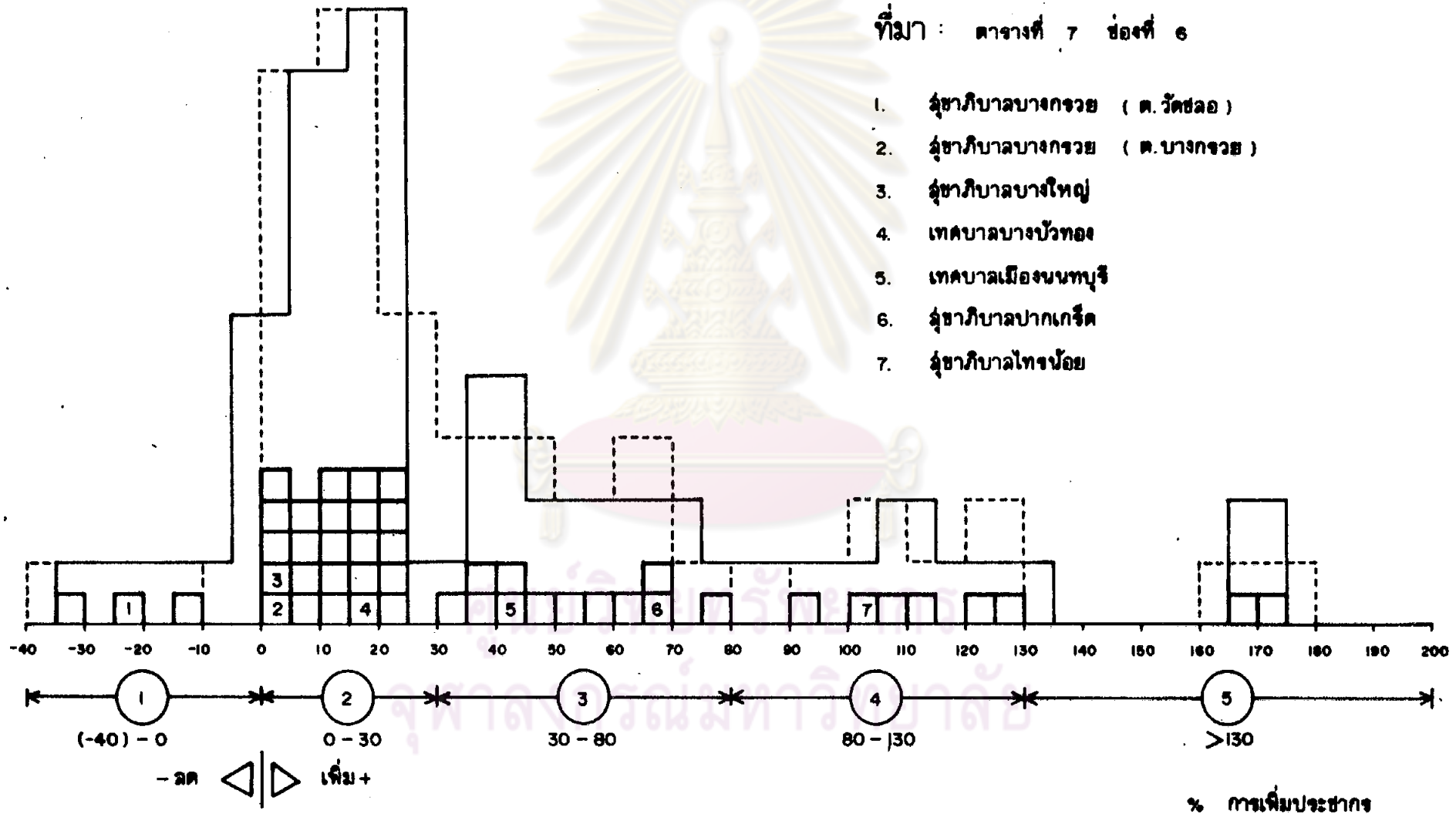
จะเห็นได้ว่า บริเวณพื้นที่ที่รับการเพิ่มของประชากร เป็นส่วนใหญ่ได้แก่ ตำบลท่าทราย ตำบลตลาดขวัญ และตำบลบางเขน ซึ่งอยู่ในอำเภอเมืองนนทบุรี โดยทั้ง ๓ ตำบลนี้ มีประชากรเพิ่มขึ้นถึง ๓๘,๗๗๔ คน หรือร้อยละ ๓๗.๗๐ ของการเพิ่มทั้งจังหวัด เนื่องมาจากการมีอาณาเขตติดต่อหรืออยู่ใกล้เคียงกับกรุงเทพมหานคร และมีเส้นทางคมนาคมติดต่อถึงกันได้สะดวก ทำให้ได้รับอิทธิพลของการขยายตัวของกรุงเทพฯ โดยตรง ประกอบกับบริเวณดังกล่าวเดิมมีประชากรเบาบางจึงสามารถรับการเพิ่มของประชากรได้มาก

ส่วนบริเวณที่มีอัตราการเพิ่มประชากรสูงเป็นส่วนใหญ่ได้แก่ พื้นที่ที่รับการเพิ่มของประชากรมากในช่วงเวลาเดียวกันคือ ตำบลท่าทราย ตำบลตลาดขวัญ และตำบลบางเขน นอกจากนั้นยังมีตำบลบางกระสอ ตำบลบางไผ่ ตำบลบางศรีเมือง และตำบลราชบุรีนิคม ซึ่งจะเห็นได้ว่า ๖ ใน ๗ ตำบล เป็นตำบลที่อยู่ในอำเภอเมืองนนทบุรีทั้งสิ้น ซึ่งมีผลมาจากอิทธิพลของกรุงเทพมหานครดังกล่าวแล้ว ส่วนตำบลราชบุรีนิคมซึ่งเป็นตำบลเดียวที่มีได้อยู่ในอำเภอเมืองนนทบุรีแต่มีอัตราการเพิ่มประชากรสูง คาดว่าเนื่องจากเป็นที่ตั้งของสุขาภิบาลไทรน้อย ประกอบกับได้รับอิทธิพลของถนนสายบางกรวย - ไทรน้อย ที่ตัดผ่านพื้นที่ ทำให้มีประชากรเพิ่มมากขึ้น

รูปที่ 9 การเพิ่มประชากรเขตตำบลปี 2518 เป็นร้อยละจากจำนวนประชากรปี 2509

ที่มา : ตารางที่ 7 ช่องที่ 6

1. ผู้ชายบางกรวย (ต. วัดชลอ)
2. ผู้ชายบางกรวย (ต. บางกรวย)
3. ผู้ชายบางใหญ่
4. เทศบาลบางบัวทอง
5. เทศบาลเมืองนนทบุรี
6. ผู้ชายปากเกร็ด
7. ผู้ชายไทจรรย์

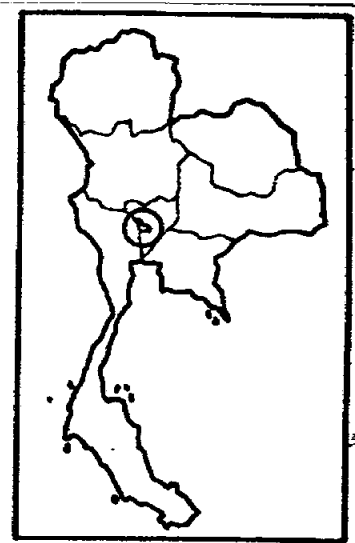
% การเพิ่มประชากร

แผนที่ : 9

แสดง : การเพิ่มประชากรเขตตำบล

ปี 2518 เป็นร้อยละจากจำนวน

ประชากรปี 2509

สัญลักษณ์ :

การเปลี่ยนแปลงประชากร (%)

เพิ่ม	>	130
"	80	- 130
"	30	- 80
"	0	- 30
ลด (-40)	-	0

การเปลี่ยนแปลงประชากรรวม 42.66 %

สำหรับบริเวณที่มีการรับการเพิ่มของประชากรต่ำได้แก่ ตำบลในพื้นที่ฝั่งตะวันตกของจังหวัดซึ่งอยู่ห่างไกลจากความเจริญ การคมนาคมไม่สะดวกและพื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงเป็นพื้นที่เพื่อการกสิกรรม

ส่วนบริเวณพื้นที่ที่มีประชากรลดลงมี ๓ ตำบลคือ ตำบลไทรน้อย ซึ่งเป็นผลจากอิทธิพลของสุขาภิบาลไทรน้อยในตำบลราชบุรีนิยม ตำบลบางขุนทอง และตำบลวัดชลอ ประชากรลดลงเนื่องจากอิทธิพลของกรุงเทพฯ (ดูรูปที่ ๔ และแผนที่ ๔)

๖.๔ ศูนย์กลางชุมชนและเขตอิทธิพล จากการศึกษาความหนาแน่นประชากรใน พ.ศ. ๒๕๐๔ และ ๒๕๑๔ แสดงให้เห็นถึงศูนย์กลางชุมชนและเขตอิทธิพลของจังหวัดนนทบุรี ดังแสดงในแผนที่ ๑๐

ในพ.ศ. ๒๕๐๔ ศูนย์กลางชุมชนที่สำคัญได้แก่ เทศบาลเมืองนนทบุรี ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นวิวัฒนาการการตั้งถิ่นฐานของประชากรในจังหวัดนนทบุรี และแผ่อิทธิพลครอบคลุมพื้นที่จังหวัดทั้งหมด ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๔ ศูนย์กลางชุมชนและเขตอิทธิพลยังคงเค้าโครงเดิม แต่ทวีความเด่นชัดมากยิ่งขึ้นในพื้นที่ฝั่งตะวันออกของจังหวัด ทั้งนี้เนื่องจากความหนาแน่นประชากรแล้วยังมีเส้นทางคมนาคมและปริมาณผู้ใช้เส้นทาง เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของชุมชนที่เป็นศูนย์กลางของท้องถิ่น ตลอดจนพื้นที่อยู่ในเขตอิทธิพลและทิศทางของอิทธิพลที่ศูนย์กลางชุมชนสามารถดึงดูดพื้นที่แวดล้อม

จากแผนที่ ๑๑ แสดงให้เห็นระบบถนนและปริมาณการจราจรซึ่งมีอยู่มากในพื้นที่ฝั่งตะวันออกของจังหวัด ขณะที่พื้นที่ฝั่งตะวันตกมีถนนสำคัญอยู่เพียงสายเดียว และปริมาณการจราจรเบาบางมาก ถนนและปริมาณการจราจรเหล่านี้ นอกจากแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของเทศบาลเมืองนนทบุรีที่มีต่อพื้นที่โดยรอบแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของกรุงเทพฯ ที่มีต่ออำเภอเมืองนนทบุรีด้วย กล่าวคือ ถนนในเขตอำเภอเมืองนนทบุรีที่เชื่อมต่อกับกรุงเทพฯ ปริมาณการจราจรจะสูงกว่าถนนสายอื่นมาก (โปรดดูตารางที่ ๑๐)

ตารางที่ ๑๐ ปริมาณการจราจรบนทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงจังหวัด

ในจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. ๒๕๒๐

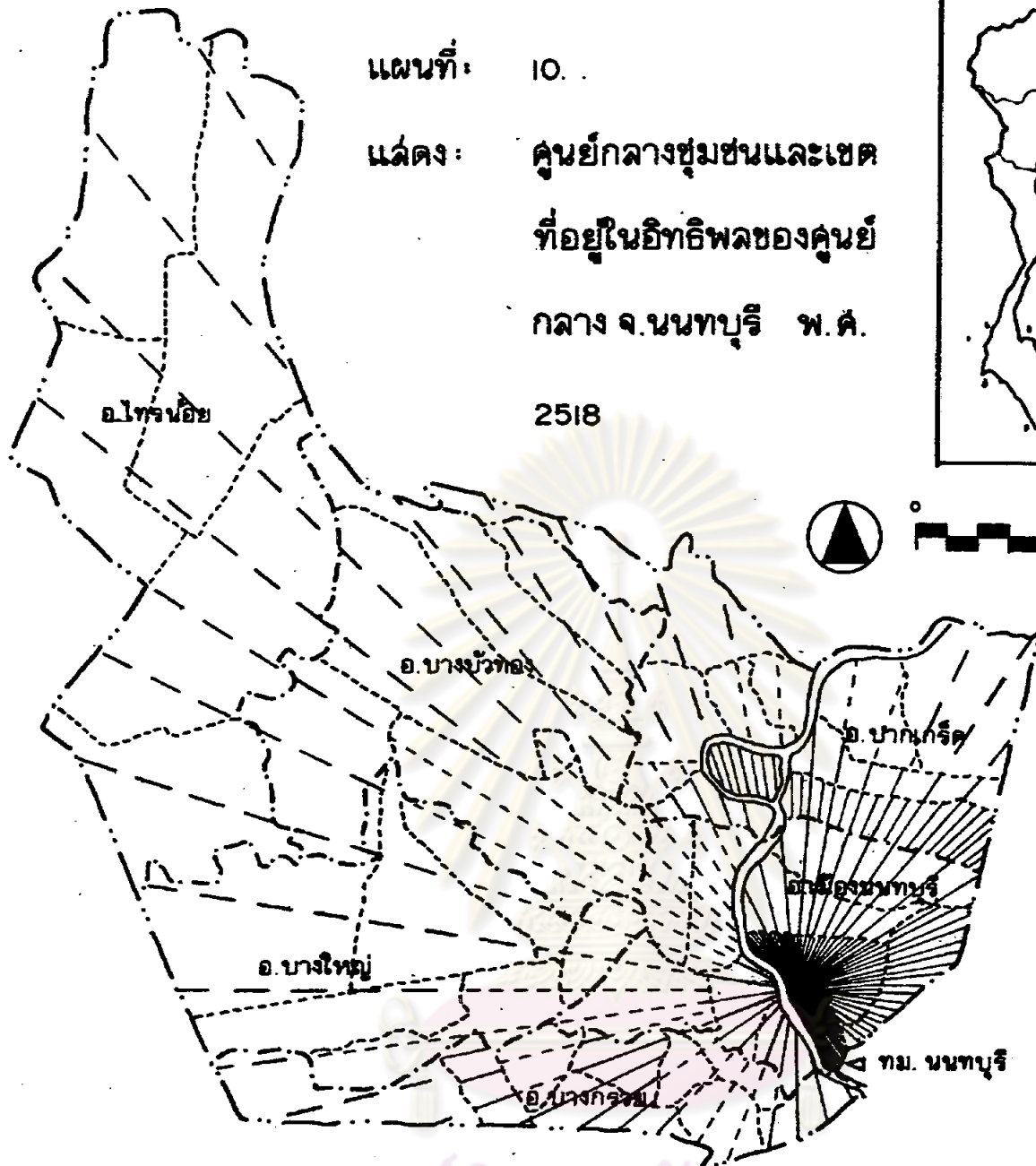
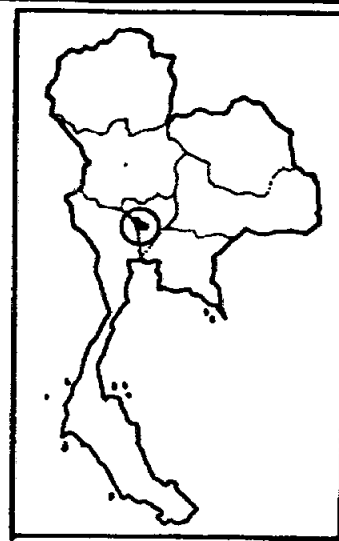
ลำดับที่	ถนน	ปริมาณการจราจรเฉลี่ย คัน/วัน
๑.	กรุงเทพฯ - นนทบุรี	๑๖,๔๕๘
๒.	พินุล สังคราม	๑๑,๒๕๖
๓.	งามวงศ์วาน	๑๓,๔๕๘
๔.	ติวานนท์	๑๑,๒๕๖
	จากแยกติวานนท์ถึงแยกแควน้อย	๕,๔๒๑
	จากแยกแควน้อยถึงอำเภอบางบัวทอง	๖,๔๕๗
๕.	แจ้งวัฒนะ	๖,๓๕๕
๖.	นนทบุรี ๑	๖,๕๕๕
๗.	สนามบินน้ำ	๕,๖๕๗
๘.	บางกรวย-ไทรน้อย	๒,๐๕๗
	จากบางกรวยถึงบางใหญ่	๑,๕๐๕
	จากบางใหญ่ถึงบางบัวทอง	๕๕๐
	จากบางบัวทองถึงไทรน้อย	

- ที่มา : 1. Thailand, Department of Highways, Traffic Volumes and Flow Maps : National Highways 1977 (Bangkok : Department of Highways, 1979), pp. 23-25.
2. Thailand, Department of Highways, Traffic Volumes and Flow Maps : Provincial Highways 1977 (Bangkok : Department of Highways, 1979), pp. 50 and 59.

แผนที่: 10.

แหล่ง: ศูนย์กลางชุมชนและเขต
ที่อยู่ในอิทธิพลของศูนย์
กลาง จ.นนทบุรี พ.ศ.

2518

สัญลักษณ์:

ศูนย์กลางชุมชนที่สำคัญ

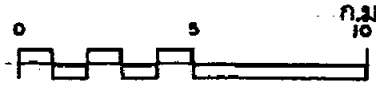
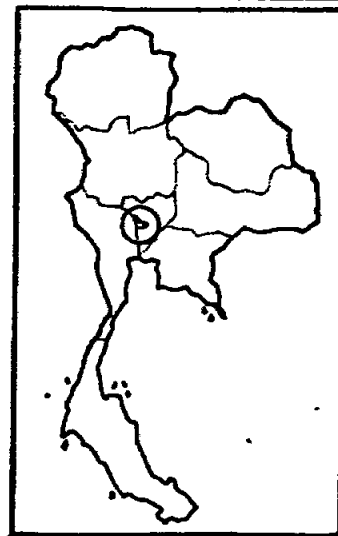

เขตที่อยู่ในอิทธิพลและทิศทาง

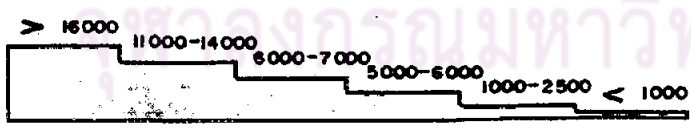
แผนที่ : II

แสดง : ปริมาณการจราจรบนถนน.

จ. นนทบุรี พ.ศ. 2519

สัญลักษณ์ :

ปริมาณการจราจรเฉลี่ย (คัน / วัน)

- ทางหลวงท้องถิ่น
- ทางหลวงจังหวัด
- ทางหลวงแผ่นดิน

- ① กรุงเทพฯ - นนทบุรี
- ② หิบลย์สังคราม
- ③ งามวงศ์วาน
- ④ นิเวศน์
- ⑤ แจ้งวัฒนะ
- ⑥ นนทบุรี 1
- ⑦ สยามบิณฑ์
- ⑧ บางกรวย - ไทรน้อย

ข. อำเภอเมืองนนทบุรี

๑. ที่ตั้ง

อำเภอเมืองนนทบุรีตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดนนทบุรี พื้นที่
๓ ใน ๔ อยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอปากเกร็ด

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบางกรวย และ เขตคูสิต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เขตบางเขน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางบัวทอง และ อำเภอบางใหญ่

๒. การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอเมืองนนทบุรีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๐ ตำบล ๖๗ หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบล	พื้นที่ (กม. ^๒)	ตำบล	พื้นที่ (กม. ^๒)
ตำบล ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา		ตำบล ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา	
ต.สวนใหญ่ (เทศบาลเมืองนนทบุรี)	๒.๕	ต.บางรักน้อย	๖
ต.ตลาดขวัญ	๕.๐	ต.ไทรมา	๖.๕
ต.บางกระสอ	๑๓.๕	ต.บางกร่าง	๕.๕
ต.บางเขน	๑๒	ต.บางไม้	๖
ต.ท่าทราย	๑๒	ต.บางศรีเมือง	๕
รวม	๔๕	รวม	๓๒

๓. สภาพเศรษฐกิจ

๓.๑ อาชีพและการจ้างงาน พ.ศ. ๒๕๑๓ อำเภอเมืองนนทบุรีมีครัวเรือนประกอบอาชีพเกษตรจำนวน ๓,๑๔๖ ครัวเรือน หรือร้อยละ ๑๖.๗๔ ของครัวเรือนทั้งหมดซึ่งมีอยู่ ๑๙,๐๕๐ ครัวเรือน คิดเป็นครัวเรือนที่มีได้ประกอบอาชีพเกษตร ๑๙,๔๕๔ ครัวเรือน^๑ หรือร้อยละ ๘๓.๒๒

ส่วนการจ้างงานของอำเภอเมืองนนทบุรีนั้น ปรากฏว่าใน พ.ศ. ๒๕๒๑ มีจำนวนแรงงานในสถานประกอบการประเภทต่าง ๆ ยกเว้นสาขาเกษตร จำนวน ๑๑,๕๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๖๔ ของจำนวนประชากรทั้งอำเภอ หรือร้อยละ ๓๘.๖๕ ของจำนวนแรงงานทั้งจังหวัด (ดูตารางที่ ๑๑)

ตารางที่ ๑๑ สถานประกอบการและจำนวนแรงงานในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี

พ.ศ. ๒๕๒๑

ตำบล	จำนวนสถานประกอบการ (แห่ง)	จำนวนลูกจ้าง (คน)
สวนใหญ่	๑๘๒	๑,๓๑๕
บางกระสอบ	๖๘	๔,๗๒๘
ท่าทราย	๓๐	๑,๗๘๘
ตลาดขวัญ	๑๒๗	๑,๗๗๖
บางเขน	๗๔	๑,๘๘๒
บางกร่าง ศรีเมือง บางไผ่ ไทรมา	๕	๔๔
รวม	๔๕๑	๑๑,๕๓๘

ที่มา : แรงงานจังหวัดนนทบุรี

หมายเหตุ : จำนวนแรงงานในสถานประกอบการประเภทต่าง ๆ ยกเว้นสาขาเกษตร

๓.๒ สถานประกอบการ อำเภอเมืองนนทบุรีมีสถานประกอบการทั้งสิ้นใน พ.ศ. ๒๕๒๑ จำนวน ๔๔๑ แห่ง (ดูตารางที่ ๑๑) คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๙๔ ของสถานประกอบการที่มีอยู่ในจังหวัดนนทบุรีทั้งหมด ๗๔๔ แห่ง จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ คือ

- ๑) การผลิต ๑๕๕ แห่ง
- ๒) การไฟฟ้า ก๊าซ และประปา ๒ แห่ง
- ๓) การก่อสร้าง ๖ แห่ง
- ๔) การขายส่ง การขายปลีก ภัตตาคารและโรงแรม ๑๖๓ แห่ง
- ๕) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม ๒ แห่ง
- ๖) บริการการเงิน การประกันภัย อสังหาริมทรัพย์และธุรกิจ ๑๒ แห่ง
- ๗) บริการชุมชน บริการสังคม และบริการส่วนบุคคล ๑๕๑ แห่ง

จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการประเภทร้านค้าและให้บริการชุมชน

ในพื้นที่

๓.๓ ธุรกิจการเงินและธนาคาร อำเภอเมืองนนทบุรีเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่สำคัญที่สุดของจังหวัดนนทบุรี ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ จังหวัดนนทบุรีมีธนาคารทั้งสิ้น ๑๔ แห่ง ในจำนวนนี้ ๑๐ แห่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จำแนกเป็นธนาคารพาณิชย์ ๔ แห่ง ธนาคารออมสิน ๑ แห่ง

การแสดงยอดเงินกู้ เงินฝาก ได้ใช้ข้อมูลระดับจังหวัดเนื่องจากไม่มีการจำแนกข้อมูลในระดับอำเภอไว้ แต่อย่างไรก็ตามก็สามารถช่วยให้เห็นภาพเกี่ยวกับสถานะด้านการเงินของธนาคารพาณิชย์ในอำเภอเมืองนนทบุรีได้อย่างกว้าง ๆ เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ถึงร้อยละ ๗๕ ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองนนทบุรี จากตารางที่ ๑๒ จะเห็นได้ว่าระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๒๑ ยอดเงินฝากของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นถึง ๑,๒๔๕,๘๔๕ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นถึงกว่า ๕ เท่าตัว ส่วนยอดเงินกู้เพิ่มขึ้นถึง ๓๒๔,๗๗๖ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเกือบ ๕ เท่าตัว แสดงให้เห็นว่าภาวะการเงินของจังหวัดนนทบุรีหรืออีกนัยหนึ่งคือ ระบบการเงินของอำเภอเมืองนนทบุรีเดินสะพัด เศรษฐกิจอยู่ในสภาพดี และมีแนวโน้มเติบโตมากขึ้นเป็นลำดับ

ตารางที่ ๑๒ แสดงยอดเงินฝาก เงินกู้ และจำนวนธนาคารพาณิชย์ของจังหวัดนครพนม พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๖๑

รายการ	พ.ศ. ๒๕๑๕	พ.ศ. ๒๕๑๖	พ.ศ. ๒๕๑๗	พ.ศ. ๒๕๑๘	พ.ศ. ๒๕๑๙	พ.ศ. ๒๕๒๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	การเปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๖๑	
								จำนวน	อัตราเพิ่ม เฉลี่ยต่อปี
เงินฝาก (พันบาท)	๒๔๔,๐๖๗	๓๘๖,๗๔๑	๕๖๖,๕๐๓	๖๘๓,๕๑๓	๑,๒๖๐,๕๐๖	๔๔๘,๕๕๔	๑,๕๕๕,๔๖๖	๑,๒๕๕,๔๙๙	๖๕.๕๓
เงินกู้ (พันบาท)	๖๖,๒๗๕	๔๔,๘๐๓	๑๖๐,๔๑๓	๑๕๓,๕๖๑	๑๕๕,๓๕๔	๒๖๘,๘๐๓	๓๕๑,๐๕๑	๓๖๔,๗๗๖	๕๑.๖๗
จำนวนธนาคาร (แห่ง)	๗	๘	๘	๘	๑๐	๑๑	๑๖	๙	๑๑.๔๑

ที่มา : ส่วนกำกับและวิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

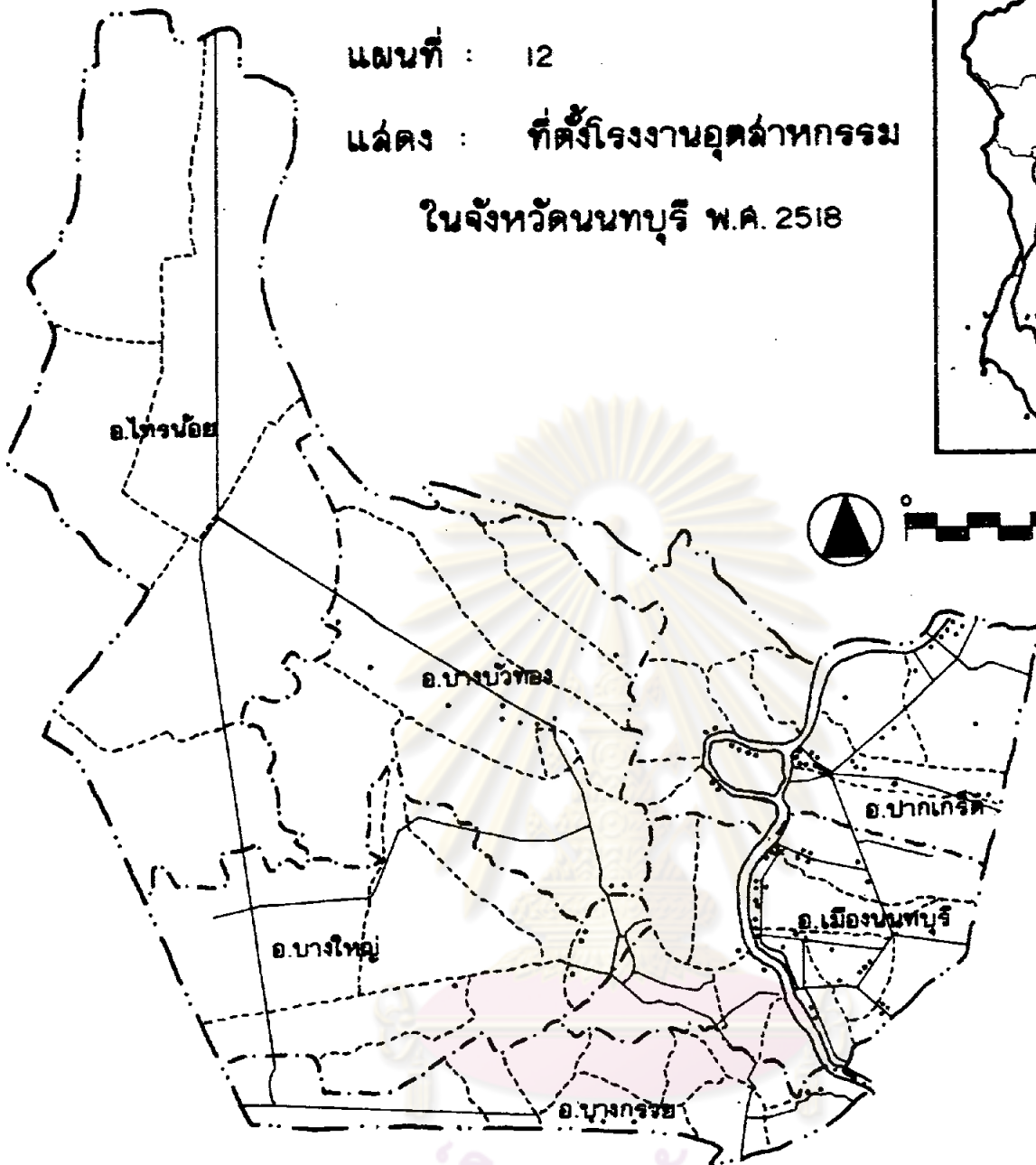
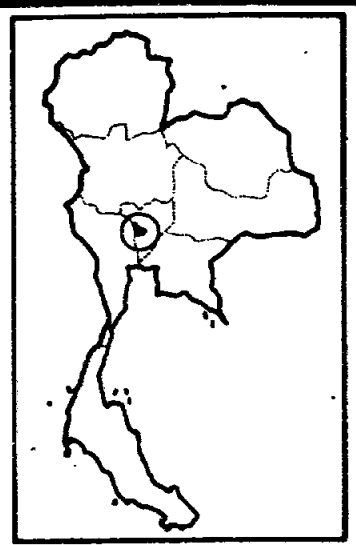
๓.๔ อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๒๐ จังหวัดนนทบุรีมีโรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนกับกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรมทั้งสิ้น ๒๐๖ โรง ในจำนวนนี้ ๑๕๓ โรง หรือร้อยละ ๗๔.๒๗ ของทั้งหมดตั้งอยู่ในอำเภอ เมืองนนทบุรี (โปรดดูแผนที่ ๑๒) โดยกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ด้านฝั่งตะวันออกของอำเภอ ซึ่งเป็นบริเวณที่มีการคมนาคมขนส่งติดต่อกับกรุงเทพฯ ได้สะดวกทั้งทางบกและทางน้ำ ถึง ๑๕๔ โรง หรือร้อยละ ๔๗ ของจำนวนโรงงานทั้งหมดในอำเภอ เมืองนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กคือ มีจำนวนคนงานน้อยกว่า ๑๐ คนถึงร้อยละ ๔๗.๖๐ ของจำนวนโรงงานทั้งหมด อีกร้อยละ ๒๖.๕๐ มีจำนวนคนงานตั้งแต่ ๑๑ - ๕๐ คน จึงเห็นได้ว่าโรงงานถึง ๑๑๓ โรง หรือร้อยละ ๗๔.๕๐ ของโรงงานทั้งหมดในอำเภอ เมืองนนทบุรี มีคนงานไม่เกิน ๕๐ คน และโรงงานเหล่านี้ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนจดทะเบียนน้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เช่น โรงงานแปรรูปไม้ ผลิตประตูกันน้ำต่าง ผลิตอาหาร และอู่ซ่อมรถ เป็นต้น ส่วนโรงงานขนาดใหญ่ที่มีจำนวนคนงานมากกว่า ๑๐๐ คนขึ้นไปมีเพียง ๑๐ โรง ใช้เงินลงทุนระหว่าง ๕ - ๕๐ ล้านบาท ได้แก่ โรงงานผลิตท่อคอนกรีตและคอนกรีตบล็อก โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า และโรงงานทอผ้า เป็นต้น

ส่วนการขยายตัวของอุตสาหกรรมปรากฏว่า (โปรดดูตารางที่ ๑๓) ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๒๐ มีการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอ เมืองนนทบุรีในอัตราค่อนข้างสูงมาก คือร้อยละ ๒๐๘.๕๗ ต่อปี แต่การขยายตัวมีลักษณะเด่นชัดในช่วงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๒๐ คือ มีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นหลัง พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึงร้อยละ ๘๒.๑๕ ของโรงงานที่เพิ่มขึ้นทั้งหมดในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา โดยมีมูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้นในช่วงนี้ถึงร้อยละ ๕๔.๑๑ ของการลงทุนที่เพิ่มขึ้นทั้งหมด และมีจำนวนคนงานเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๕๒.๖๔ ของจำนวนคนงานที่เพิ่มขึ้นในช่วง ๑๐ ปีนี้ จึงกล่าวได้ว่า ภาวะการณด้านอุตสาหกรรมของอำเภอ เมืองนนทบุรี เริ่มขยายตัวอย่างกว้างขวาง และมีแนวโน้มขยายตัวมากยิ่งขึ้นหลัง พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กใช้จำนวนคนงานไม่มากนัก จึงไม่ค่อยให้เกิดการจ้างแรงงานมากเท่าที่ควร

แผนที่ : 12

แสดง : ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม

ในจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2518

ศูนย์วิทยทรัพยากร

สัญลักษณ์ :

ศาลากลางกรมมหาวิทยาลัย

• โรงงานอุตสาหกรรม

ที่มา : แผนงานจังหวัดนนทบุรี

หน่วยแผนที่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ ๑๓ แสดงภาวะอุตสาหกรรมของอำเภอเมืองนนทบุรี

รายการ	ท.ศ. ๒๕๑๐	ท.ศ. ๒๕๑๕	ท.ศ. ๒๕๒๐	การเปลี่ยนแปลงระหว่าง ๒๕๑๐-๒๐		ช่วงเวลาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง			
				จำนวนเพิ่ม	อัตราเพิ่ม เฉลี่ยต่อปี	ระหว่าง ๒๕๑๐ - ๒๕๑๕		ระหว่าง ๒๕๑๕ - ๒๕๒๐	
						จำนวนเพิ่ม	ข้อที่ ๖ เป็น ร้อยละของข้อ ที่ ๕	จำนวนเพิ่ม	ข้อที่ ๕ เป็น ร้อยละของข้อ ที่ ๕
จำนวนโรงงาน	๗	๓๓	๑๕๓	๑๔๖	๒๐๘.๕๗	๒๖	๑๗.๘๑	๑๒๐	๘๒.๑๔
มูลค่าการลงทุน	๓๐,๘๗๒,๘๗๓.๗๘	๘๐,๓๘๒,๘๘๖.๓	๕,๕๕๘,๕๓๒,๓๑๒.๐	๕,๕๕๘,๖๓๘,๕๑๘	๑,๗๗๘.๓๓	๕๘,๕๘๘,๘๗๒.๕๒	๐.๘๘	๕,๕๐๘,๑๕๘,๕๖๖	๘๕.๑๑
จำนวนคนงาน	๑๓๓	๕๘๑	๕,๐๖๕	๕,๘๘๑	๓๖๗.๗๕	๓๕๘	๗.๓๒	๕,๕๓๓	๘๖.๖๘

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๔. ประชากร (ดูตารางที่ ๑๔)

พ.ศ. ๒๕๒๑ อำเภอเมืองนนทบุรีมีประชากรทั้งสิ้น ๑๕๐,๒๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕๐ ของประชากรจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรของอำเภอเมืองนนทบุรีระหว่าง พ.ศ. ๒๔๔๔ - ๒๕๒๑ ดังนี้ (ดูตารางที่ ๑๕)

ใน พ.ศ. ๒๔๔๔ อำเภอเมืองนนทบุรีมีประชากร ๔๔,๑๕๓ คน ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๑๐ ประชากรเพิ่มเป็น ๗๔,๕๕๐ คน คิดเป็นประชากรเพิ่มขึ้นในช่วง ๑๑ ปีที่ผ่านมา ๓๐,๓๙๗ คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๔.๗๗ หรืออัตราเพิ่มร้อยละ ๖.๓๔ ต่อปี และใน พ.ศ. ๒๕๒๑ จำนวนประชากรเพิ่มเป็น ๑๕๐,๒๔๔ คน เป็นจำนวนประชากรที่เพิ่มในช่วง ๑๑ ปีหลัง ๗๕,๓๐๔ คน หรือเพิ่มขึ้นเท่าตัว คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ ๘.๑๔ ต่อปี ซึ่งสูงกว่าในช่วง ๑๑ ปีแรกถึงร้อยละ ๒.๘๐ ต่อปี บริเวณที่มีการเพิ่มของจำนวนประชากรพิจารณาได้ ๒ บริเวณคือ เขตเทศบาลเมืองนนทบุรี และนอกเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ

เขตเทศบาลเมืองนนทบุรี ใน พ.ศ. ๒๔๔๔ มีประชากร ๑๖,๐๘๒ คน หรือร้อยละ ๓๖.๕๓ ของประชากรทั้งหมด และใน พ.ศ. ๒๕๑๐ มีประชากร ๒๐,๕๖๑ คน หรือร้อยละ ๒๗.๕๗ ของประชากรทั้งอำเภอ คิดเป็นประชากรเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๔๔๔ จำนวน ๔,๔๗๙ คน หรือร้อยละ ๓๐.๓๔ หรือมีอัตราเพิ่มร้อยละ ๒.๗๖ ต่อปี ต่อมา พ.ศ. ๒๕๒๑ มีประชากรเพิ่มเป็น ๓๐,๒๔๓ คน หรือร้อยละ ๒๐.๑๖ ของประชากรของอำเภอ คิดเป็นจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๒๑ จำนวน ๙,๓๓๒ คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๕.๕๒ อัตราเพิ่มร้อยละ ๔.๐๕ ต่อปี ซึ่งสูงกว่าช่วง ๑๑ ปีแรก ๑.๒๙ ต่อปี

ส่วนบริเวณนอกเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี (ดูตารางที่ ๑๕) พ.ศ.

๒๔๔๔ มีประชากร ๒๘,๐๖๑ คน หรือร้อยละ ๖๓.๕๗ ของประชากรทั้งอำเภอ และ พ.ศ. ๒๕๑๐ ประชากรเพิ่มเป็น ๕๓,๙๗๔ คน หรือร้อยละ ๗๒.๐๓ ของประชากรทั้งอำเภอ คิดเป็นประชากรเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๔๔๔ จำนวน ๒๕,๙๑๓ คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๒.๓๖ โดยอัตราเพิ่มร้อยละ ๘.๔๐ ต่อปี ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๒๑ จำนวนประชากรนอกเขตเทศบาลเพิ่มเป็น ๑๑๙,๕๕๑ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๙.๘๔ ของประชากรในอำเภอ คิดเป็นประชากรเพิ่มจาก พ.ศ. ๒๕๑๐ จำนวน ๖๕,๕๗๒ คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒๒.๒๒ อัตราเพิ่มร้อยละ ๑๑.๑๑ ต่อปี อัตราการเพิ่มของจำนวนประชากรที่เพิ่มในช่วง ๑๑ ปีหลัง จึงมากกว่าในช่วง ๑๑ ปีแรกถึงร้อยละ ๒.๗๑ ต่อปี

และ เมื่อพิจารณาถึงบริเวณที่มีการเพิ่มขึ้นของประชากรนอกเขตเทศบาลระหว่างพื้นที่ทางฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตกของอำเภอ (ดูตารางที่ ๑๗) ปรากฏว่าใน พ.ศ. ๒๕๐๔ บริเวณนอกเขตเทศบาลในพื้นที่ฝั่งตะวันออกมีประชากร ๓๕,๓๘๔ คน หรือร้อยละ ๖๗.๑๗ ของประชากรนอกเขตเทศบาลทั้งหมด และใน พ.ศ. ๒๕๒๑ จำนวนประชากรเพิ่มเป็น ๕๐,๑๗๐ คน หรือร้อยละ ๗๕.๑๗ ของประชากรนอกเขตเทศบาล คิดเป็นประชากรเพิ่มจากปี ๒๕๐๔ จำนวน ๕๔,๗๘๖ คน หรือร้อยละ ๑๕๔.๘๐ คิดเป็นอัตราเพิ่ม ๑๒.๕๐ ต่อปี และเป็นจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ถึงร้อยละ ๘๑.๔๔ ของประชากรที่เพิ่มขึ้นทั้งหมดนอกเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี ในขณะที่พื้นที่ทางฝั่งตะวันตกใน พ.ศ. ๒๕๐๔ มีประชากรเพียง ๑๗,๒๕๔ คน หรือร้อยละ ๓๒.๘๓ ของประชากรนอกเขตเทศบาล และใน พ.ศ. ๒๕๒๑ จำนวนประชากรทางฝั่งตะวันตกเพิ่มเป็น ๒๕,๗๘๑ คน หรือร้อยละ ๒๕.๘๓ ของประชากรนอกเขตเทศบาล คิดเป็นจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๐๔ เพียง ๑๒,๕๘๗ คน หรือร้อยละ ๗๒.๒๐ หรือเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ ๖.๐๒ ต่อปี คิดเป็นจำนวนประชากรร้อยละ ๑๘.๕๖ ของประชากรที่เพิ่มขึ้นนอกเขตเทศบาล

เนื่องด้วยเขตอำเภอเมืองนนทบุรี มีการเพิ่มจำนวนประชากรมากที่สุดในช่วง พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๒๑ การเพิ่มจำนวนประชากรส่วนใหญ่เกิดขึ้นบริเวณนอกเขตเทศบาล โดยเฉพาะบริเวณนอกเขตเทศบาลด้านฝั่งตะวันออกของอำเภอ ซึ่งเป็นบริเวณที่มีอัตราการเพิ่มค่อนข้างสูงมาก และจากการศึกษาถึงจำนวนประชากรที่เพิ่มสุทธิ ทำให้ทราบว่า เป็นผลมาจากการย้ายถิ่นสุทธิมากกว่าการเพิ่มขึ้นตามธรรมชาติ(ดูตารางที่ ๑๖, ๑๘ และ แผนภูมิที่ ๓) กล่าวคือ นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๑ มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในอำเภอเมืองนนทบุรีทั้งสิ้น ๗๕,๓๖๔ คน* ในจำนวนนี้เป็นประชากรที่เพิ่มจากการย้ายถิ่นสุทธิ ๗๓,๒๕๔ คน หรือร้อยละ ๙๗.๑๔

*หมายเหตุ จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทั้งหมดระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๒๑ ที่ได้ จากตารางที่ ๑๘ ซึ่งเท่ากับ ๗๕,๓๖๔ คน ไม่ตรงกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทั้งหมด ซึ่งได้จากผลต่างของยอดรวมประชากร พ.ศ. ๒๕๒๑ - ยอดรวมประชากร พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งเท่ากับ ๗๕,๓๐๔ คน เนื่องจากความคลาดเคลื่อนของข้อมูลทางราชการ อย่างไรก็ตาม สถิติจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นนี้ก็สามารถแสดงให้เห็นสัดส่วนของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นจากการย้ายถิ่นสุทธิและการเพิ่มจำนวนตามธรรมชาติได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ ๑๔ จำนวนประชากรของอำเภอเมืองนนทบุรี

ท.ศ.	จำนวนประชากรของ อำเภอเมืองนนทบุรี		จำนวนประชากรในเขต เทศบาลเมืองนนทบุรี		จำนวนประชากร นอกเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
๒๔๔๔	๔๔,๑๔๓	๑๐๐.๐๐	๑๖,๐๔๒	๓๖.๔๓	๒๘,๑๐๑	๖๓.๕๗
๒๕๐๐	๔๔,๐๑๔	๑๐๐.๐๐	๑๖,๐๒๑	๓๕.๙๔	๒๘,๐๔๔	๖๔.๐๖
๒๕๐๑	๔๐,๔๑๓	๑๐๐.๐๐	๑๖,๔๔๖	๓๖.๓๒	๒๓,๙๖๗	๖๗.๖๘
๒๕๐๒	๔๐,๔๑๔	๑๐๐.๐๐	๑๖,๔๔๖	๓๖.๔๐	๒๔,๐๑๘	๖๗.๖๐
๒๕๐๓	๔๓,๔๔๓	๑๐๐.๐๐	๑๗,๗๐๗	๓๓.๐๔	๒๕,๗๓๖	๖๖.๙๖
๒๕๐๔	๔๔,๓๔๖	๑๐๐.๐๐	๑๘,๔๔๔	๓๕.๓๐	๒๖,๙๐๒	๖๕.๗๐
๒๕๐๕	๔๔,๖๓๔	๑๐๐.๐๐	๑๘,๔๔๖	๓๓.๔๗	๒๖,๑๘๘	๖๖.๕๓
๒๕๐๖	๔๔,๗๑๖	๑๐๐.๐๐	๑๘,๖๔๐	๓๕.๕๓	๒๖,๐๗๖	๖๕.๕๗
๒๕๐๗	๕๗,๗๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๘,๕๗๑	๓๒.๕๓	๓๙,๑๒๙	๖๖.๕๗
๒๕๐๘	๕๐,๔๐๑	๑๐๐.๐๐	๑๘,๑๖๔	๓๕.๖๖	๓๒,๒๓๗	๖๓.๘๔
๒๕๐๙	๕๖,๕๖๖	๑๐๐.๐๐	๑๘,๔๗๔	๓๒.๕๐	๓๘,๐๙๒	๖๖.๖๐
๒๕๑๐	๕๕,๔๔๐	๑๐๐.๐๐	๒๐,๔๖๑	๓๖.๕๗	๓๕,๙๗๙	๖๖.๐๓
๒๕๑๑	๕๐,๗๑๐	๑๐๐.๐๐	๒๑,๕๔๔	๓๒.๖๖	๒๙,๑๖๖	๖๖.๔๔
๒๕๑๒	๕๖,๕๕๕	๑๐๐.๐๐	๒๖,๗๖๔	๓๒.๕๔	๒๙,๗๙๑	๖๖.๕๖
๒๕๑๓	๕๖,๓๖๔	๑๐๐.๐๐	๒๓,๔๕๑	๓๒.๖๖	๓๒,๙๑๓	๖๖.๓๔
๒๕๑๔	๕๕,๕๑๔	๑๐๐.๐๐	๒๔,๖๖๖	๒๕.๕๖	๓๐,๘๔๖	๕๕.๐๔
๒๕๑๕	๑๐๔,๕๐๖	๑๐๐.๐๐	๒๕,๖๕๔	๒๓.๕๖	๗๘,๘๕๒	๗๖.๔๔
๒๕๑๖	๑๑๔,๐๓๖	๑๐๐.๐๐	๒๖,๖๓๖	๒๓.๖๐	๘๗,๔๐๐	๗๖.๔๐
๒๕๑๗	๑๓๖,๖๕๔	๑๐๐.๐๐	๒๗,๕๐๕	๒๐.๐๕	๑๐๙,๑๔๙	๗๙.๙๕
๒๕๑๘	๑๕๐,๐๐๑	๑๐๐.๐๐	๒๘,๒๓๔	๒๐.๑๗	๑๒๑,๗๖๖	๘๑.๘๓
๒๕๑๙	๑๕๕,๕๖๖	๑๐๐.๐๐	๒๘,๕๓๖	๑๘.๓๖	๑๒๖,๐๓๐	๘๑.๖๐
๒๕๒๐	๑๕๕,๕๖๕	๑๐๐.๐๐	๒๘,๖๖๖	๒๐.๐๐	๑๒๖,๘๙๙	๘๑.๐๐
๒๕๒๑	๑๕๐,๖๕๔	๑๐๐.๐๐	๓๐,๒๔๓	๒๐.๑๖	๑๒๐,๔๑๑	๗๙.๘๔

ที่มา : กองการทะเบียน กรมการปกครอง

ตารางที่ ๑๔ การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรของอำเภอเมืองนนทบุรี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๖๑

พื้นที่	พ.ศ. ๒๕๔๔		พ.ศ. ๒๕๕๐		พ.ศ. ๒๕๖๑		การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรของอำเภอเมืองนนทบุรี								
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๕๐			พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๖๑			พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๖๑		
							คน	ร้อยละ	อัตราเพิ่ม เฉลี่ยต่อปี	คน	ร้อยละ	อัตราเพิ่ม เฉลี่ยต่อปี	คน	ร้อยละ	อัตราเพิ่ม เฉลี่ยต่อปี
เขตเทศบาลเมืองนนทบุรี	๑๖,๐๔๖	๓๖.๕๓	๒๐,๕๖๑	๒๗.๕๗	๓๐,๒๕๓	๖๐.๑๖	๕,๕๗๔	๓๐.๓๔	๒.๗๖	๕,๓๓๖	๔๔.๕๖	๕.๐๕	๑๕,๒๑๑	๔๕.๓๗	๕.๐๒
นอกเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี	๒๔,๐๖๑	๖๓.๕๗	๕๓,๕๗๔	๗๒.๐๓	๑๑๔,๕๕๑	๗๕.๕๔	๒๕,๕๑๔	๕๖.๓๖	๕.๕๐	๖๕,๕๗๖	๑๒๖.๒๖	๑๑.๑๑	๕๑,๕๕๐	๓๒๗.๕๗	๑๕.๕๔
อำเภอเมืองนนทบุรี	๔๔,๑๐๗	๑๐๐.๐๐	๗๔,๑๓๕	๑๐๐.๐๐	๑๔๔,๘๐๔	๑๐๐.๐๐	๓๐,๑๒๘	๖๘.๗๗	๖.๒๕	๗๕,๓๐๕	๑๐๐.๕๕	๘.๑๕	๑๐๖,๑๖๑	๒๕๐.๓๖	๑๐.๕๓

ที่มา : จากตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๖ ช่วงเวลาที่มีการเพิ่มประชากรของอำเภอเมืองนนทบุรี

พื้นที่	พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๖๑		พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๕๐		พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๖๑	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
เขตเทศบาลเมืองนนทบุรี	๑๕,๒๑๑	๑๐๐.๐๐	๕,๕๗๔	๓๕.๓๓	๕,๓๓๖	๖๕.๖๗
นอกเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี	๕๑,๕๕๐	๑๐๐.๐๐	๒๕,๕๑๔	๒๘.๖๖	๖๕,๕๗๖	๗๖.๗๕
อำเภอเมืองนนทบุรี	๑๐๖,๑๖๑	๑๐๐.๐๐	๓๐,๑๒๘	๒๘.๐๓	๗๕,๓๐๕	๗๐.๕๗

ที่มา : ตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๗ การเปลี่ยนแปลงประชากรนอกเขตเทศบาลอำเภอเมืองนนทบุรี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๒๑

พื้นที่นอก เขต เทศบาล	พ.ศ. ๒๕๐๔		พ.ศ. ๒๕๒๑		พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๒๑		
	๑ คน	๒ ร้อยละ	๓ คน	๔ ร้อยละ	๕ คน	๖ ร้อยละ	๗ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด
พื้นที่ฝั่งตะวันออก	๓๕,๓๘๔	๖๗.๑๗	๕๐,๑๗๐	๗๕.๑๗	๕๕,๗๘๑	๑๕๕.๘๐	๘๑.๕๔
พื้นที่ฝั่งตะวันตก	๑๗,๒๕๔	๓๒.๘๓	๒๙,๗๘๑	๒๕.๘๓	๑๒,๕๘๗	๗๒.๒๐	๑๘.๕๖
รวมพื้นที่นอก เขต เทศบาล	๕๒,๖๓๘	๑๐๐.๐๐	๗๙,๙๕๑	๑๐๐.๐๐	๖๗,๒๖๘	๑๒๗.๖๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : กองการทะเบียน กรมการปกครอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

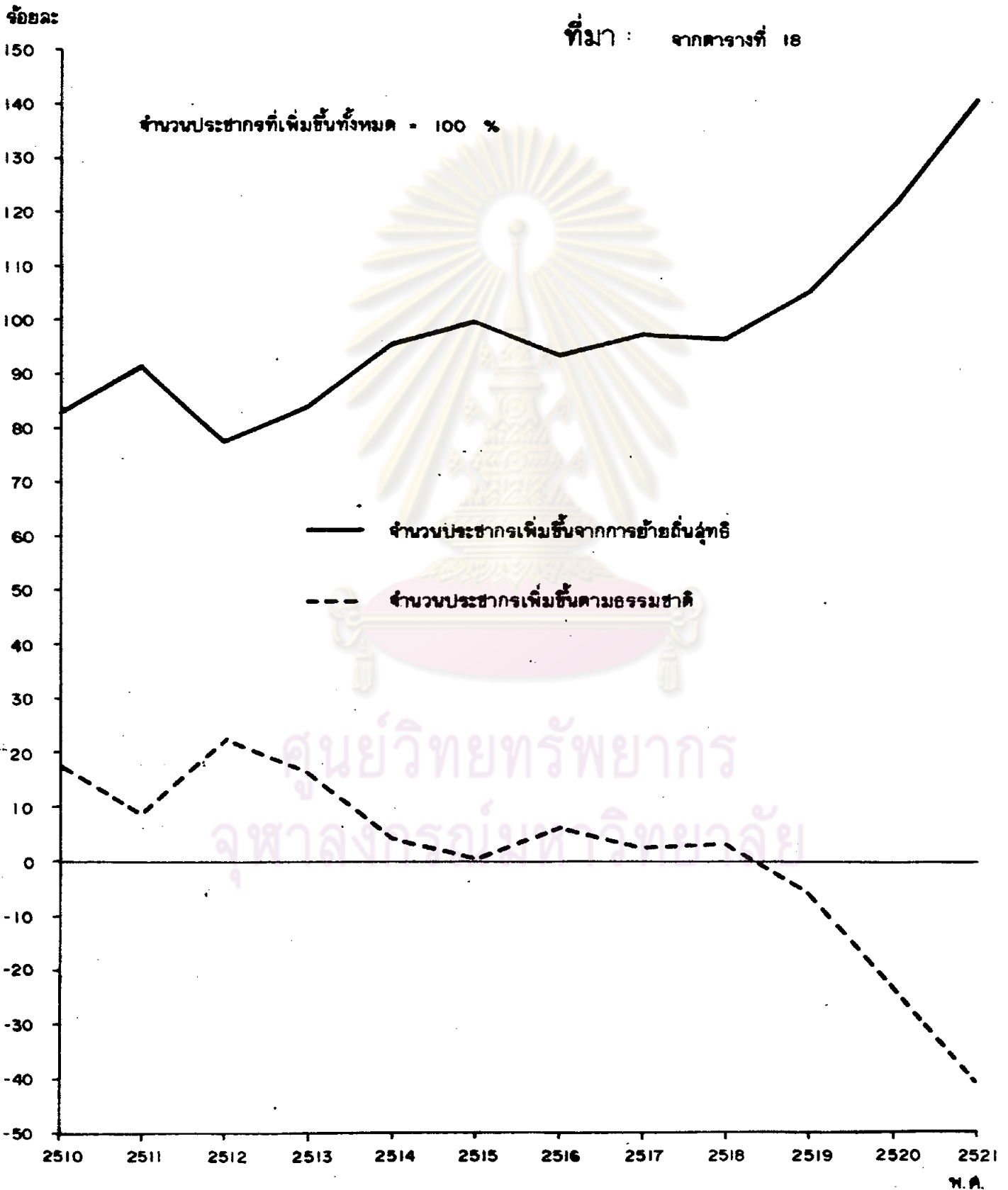
ตารางที่ ๑๔ สัดส่วนจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นตามธรรมชาติและจากการย้ายถิ่นสุทธิของอำเภอ เบ็ญจนาทย์ พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๖๑

พ.ศ.	จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทั้งหมด		จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นตามธรรมชาติ		จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นจากการย้ายถิ่นสุทธิ		อัตราการเพิ่มตามธรรมชาติ	อัตราการย้ายถิ่นสุทธิ
	คน.	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ		
๒๕๑๐	๒,๓๗๘	๑๐๐.๐๐	๔๐๔	๑๗.๐๓	๑,๙๗๓	๘๒.๙๗	๐.๕๖	๒.๓๖
๒๕๑๑	๔,๗๗๐	๑๐๐.๐๐	๔๐๔	๘.๔๖	๔,๓๖๖	๙๑.๕๔	๐.๖๔	๗.๐๒
๒๕๑๒	๒,๒๔๔	๑๐๐.๐๐	๔๔๔	๒๒.๑๘	๑,๘๐๐	๘๑.๘๑	๐.๖๒	๒.๑๖
๒๕๑๓	๓,๔๑๔	๑๐๐.๐๐	๕๖๔	๑๖.๕๒	๒,๘๕๐	๘๓.๔๘	๐.๖๘	๓.๔๘
๒๕๑๔	๔,๔๔๔	๑๐๐.๐๐	๓๕๔	๘.๖๐	๔,๐๙๐	๙๒.๐๐	๐.๕๑	๔.๓๗
๒๕๑๕	๑๔,๐๘๘	๑๐๐.๐๐	๓๔	๐.๒๔	๑๔,๐๕๔	๙๙.๗๖	๐.๐๔	๑๔.๘๒
๒๕๑๖	๔,๕๔๗	๑๐๐.๐๐	๔๔๑	๖.๕๑	๔,๑๐๖	๙๐.๔๔	๐.๕๑	๗.๓๘
๒๕๑๗	๑๘,๖๕๖	๑๐๐.๐๐	๔๔๔	๒.๔๘	๑๘,๒๑๒	๙๗.๕๒	๐.๕๗	๑๘.๓๓
๒๕๑๘	๒,๕๖๔	๑๐๐.๐๐	๑๐๑	๓.๙๔	๒,๔๖๓	๙๖.๐๕	๐.๐๗	๒.๐๗
๒๕๑๙	๔,๕๗๖	๑๐๐.๐๐	-๒๖๔	-๕.๗๖	๔,๘๔๐	๑๐๕.๓๑	-๐.๑๘	๓.๗๔
๒๕๒๐	๒,๐๕๔	๑๐๐.๐๐	-๔๔๔	-๒๒.๐๘	๒,๕๐๐	๑๒๒.๐๘	-๐.๓๑	๑.๗๓
๒๕๒๑	๑,๘๐๔	๑๐๐.๐๐	-๗๓๓	-๔๐.๖๒	๒,๕๓๗	๑๔๐.๖๖	-๐.๕๔	๑.๗๑
รวม	๗๕,๓๖๕	๑๐๐.๐๐	๒,๑๖๑	๒.๘๑	๗๓,๒๐๔	๙๗.๑๙	๓.๐๕	๗๑.๕๐
เฉลี่ย							๐.๖๘	๖.๕๐

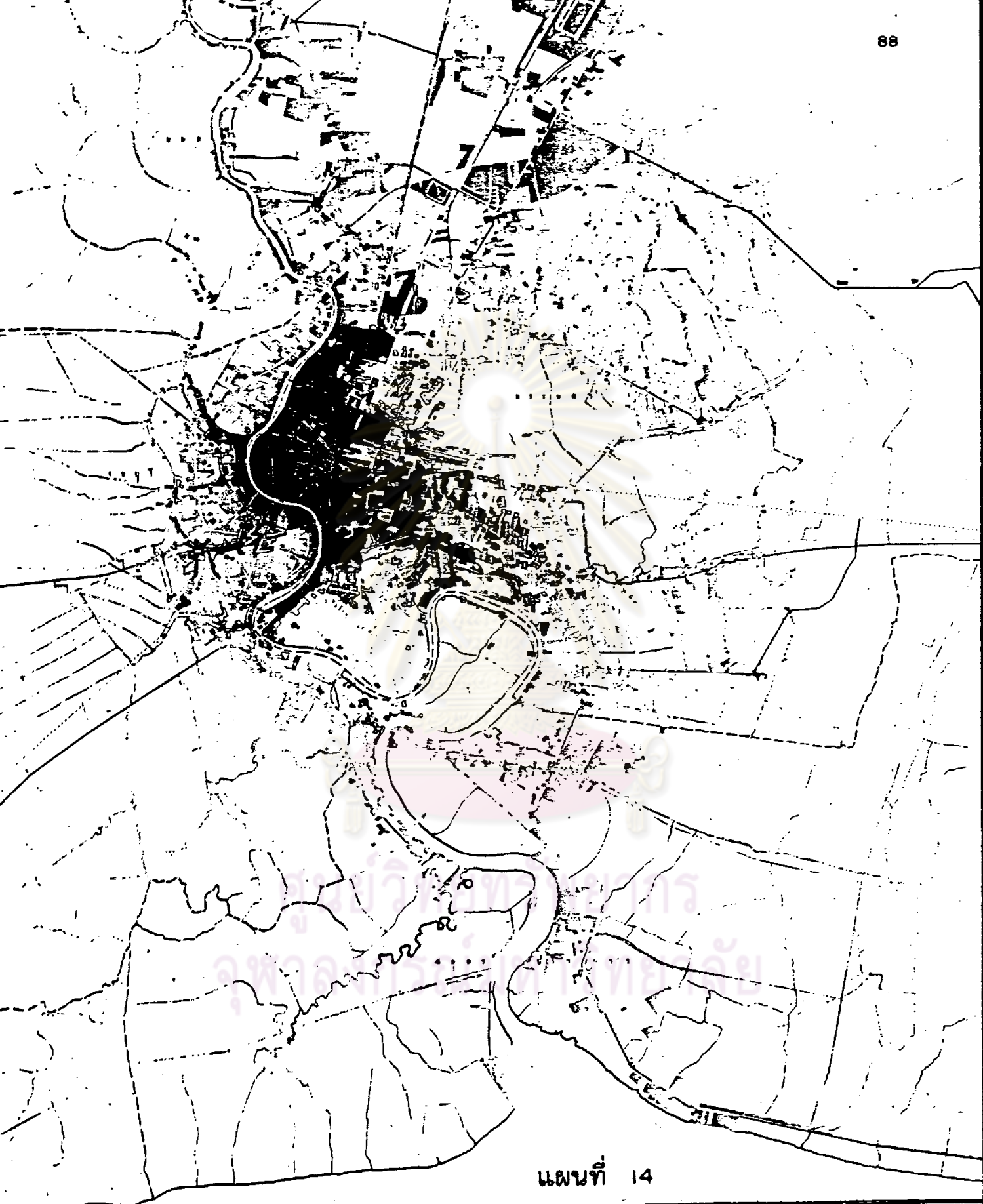
ที่มา : กองการทะเบียน กรมการปกครอง

แผนภูมิที่ : 3

แสดง : วัดจำนวนจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นจากการเพิ่มตามธรรมชาติและ
จากการย้ายถิ่นสุทธิของอำเภอเมืองนนทบุรี พ.ศ. 2510 - 2521

แผนที่ 14

■ พ.ศ. 2443
เนื้อที่ประมาณ 8,330 ไร่

■ พ.ศ. 2479
เนื้อที่ประมาณ 26,970 ไร่

□ พ.ศ. 2501

□ พ.ศ. 2510

ผังนครหลวง บริษัทผังครั้งที่ 1 ฉบับสมบูรณ์

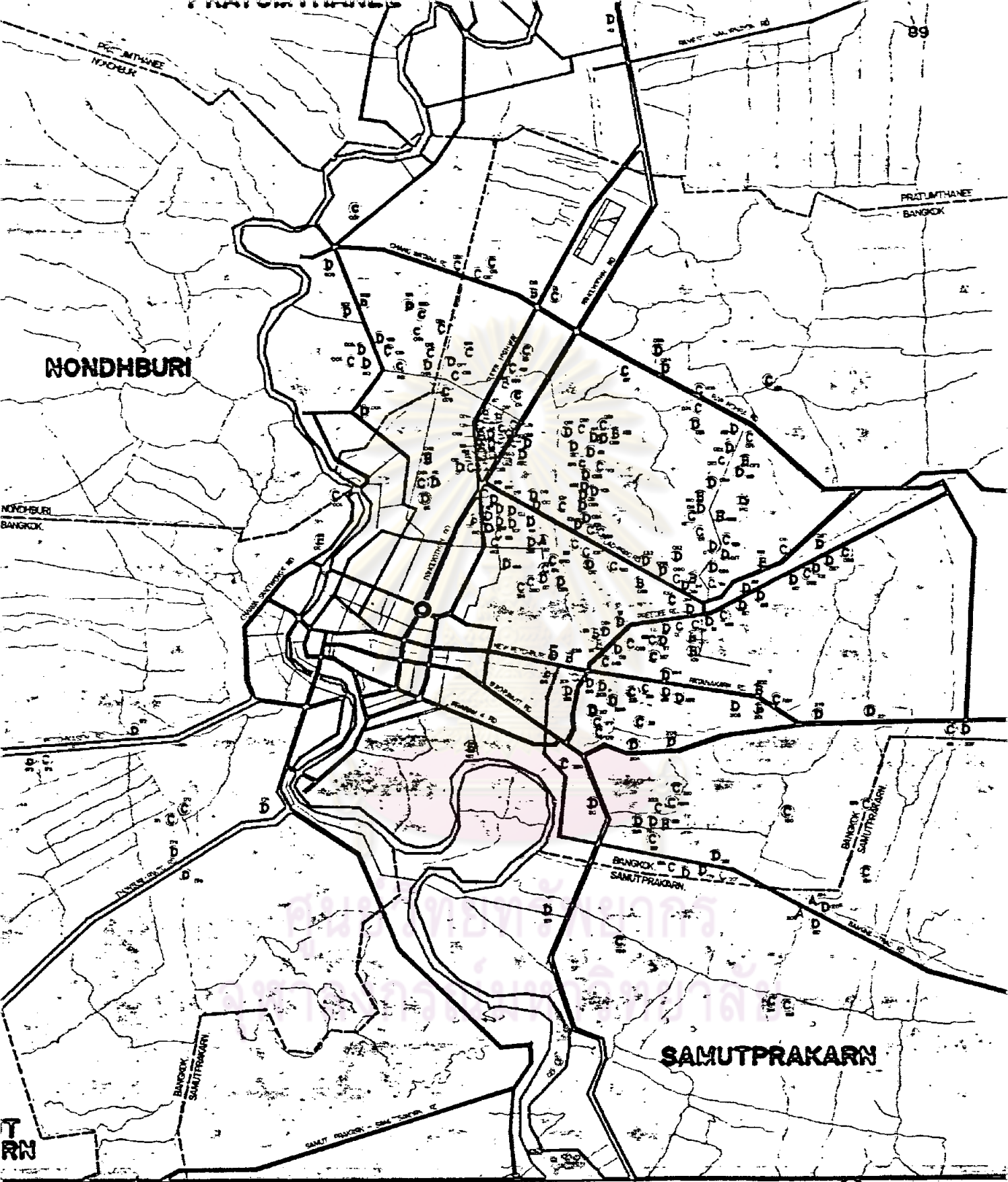
การขยายตัวของชุมชนนครหลวง
พ.ศ. 2443 ถึง พ.ศ. 2510

3

กม.

NONDHURI

PRATUMTHANI
BANGKOK

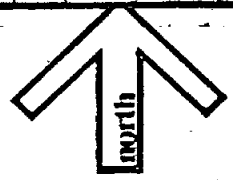
NONDHURI
BANGKOK

SAMUTPRAKARN

T
RN

๒๕๖๓ 15

- BEFORE 2512 A
- 2512 - 2514 B
- 2515 - 2517 C
- 2518 - 2520 D

KILOMETRE

ของประชากรที่เพิ่มขึ้นทั้งหมด ในขณะที่ประชากรเพิ่มสุทธิตามธรรมชาติเพียง ๒,๑๒๑ คน หรือ ร้อยละ ๒.๔๑ เท่านั้น โดยมีการเพิ่มของจำนวนประชากรในช่วงปีต่าง ๆ ดังตารางที่ ๑๘

การที่อำเภอเมืองนนทบุรีมีประชากรอพยพเข้ามาจนมีอัตราการย้ายถิ่นสุทธิโดยเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ ๖.๕๐ ต่อปี (ดูตารางที่ ๑๘) เนื่องจากมีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพฯ และ อยู่ในเขตอิทธิพลชั้นในของกรุงเทพฯ (ดูแผนที่ ๑๓) จึงได้รับผลกระทบโดยตรงจากการขยายตัวของ กรุงเทพฯ กล่าวคือ เมื่อประชากรของกรุงเทพฯ เพิ่มจำนวนมากขึ้น ความต้องการในการใช้พื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่เพื่ออยู่อาศัยก็ทวีมากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกิดการขยายตัวออกไปยังบริเวณชานเมือง (ดูแผนที่ ๑๔) เห็นได้จากการขยายตัวของหมู่บ้านจัดสรรตามชานเมืองของกรุงเทพฯ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาการขยายตัวของหมู่บ้านจัดสรรเหล่านี้พบว่า เริ่มขยายตัวขึ้นเป็นลำดับหลัง พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นต้นมา (ดูแผนที่ ๑๕) ซึ่งตรงกับช่วงเวลาที่มีการอพยพเข้าสูงสุดของอำเภอเมืองนนทบุรีนั้นเอง นอกจากนั้นจากการออกแบบสอบถามผู้อยู่อาศัยในอำเภอเมืองนนทบุรี ปรากฏว่าเป็นผู้ที่อพยพมาจากกรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่ (ดูตารางที่ ๖๑ หน้า ๑๕๔) จึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าการที่มีประชากรอพยพเข้าอำเภอเมืองนนทบุรี เป็นผลมาจากการขยายตัวของกรุงเทพฯ

นอกจากนั้น สาเหตุอีกประการหนึ่งที่อาจมีส่วนในการทำให้อัตราการย้ายถิ่นสุทธิสูงขึ้นนอกเหนือจากสาเหตุสำคัญดังกล่าวไปแล้ว คือ การที่กรุงเทพฯ มีโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่มีมาตรฐานการรักษายาบาลสูง มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มากกว่าโรงพยาบาลในอำเภอเมืองนนทบุรี จึงทำให้ประชากรในอำเภอเมืองนนทบุรี เดินทางไปทำคลอดตามโรงพยาบาลในเขตกรุงเทพฯ ต่อจากนั้นจึงแจ้งย้ายเข้าไปยังอำเภอเมืองนนทบุรีภายหลัง เห็นได้จากการเพิ่มจำนวนประชากรตามธรรมชาติของอำเภอเมืองนนทบุรีต่ำมากคือ เฉลี่ยเพียงร้อยละ ๐.๒๔ ต่อปี เท่านั้น

๕. จำนวนบ้านและจำนวนครัวเรือน (ดูตารางที่ ๑๘)

ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๒๑ อำเภอเมืองนนทบุรีมีความหนาแน่นในการอยู่อาศัยคิดเป็นอัตราเฉลี่ย ๕.๗๘ คนต่อบ้าน และมีขนาดครัวเรือนเฉลี่ย ๕.๕๑ คนต่อครัวเรือน ซึ่งนับได้ว่ายังไม่หนาแน่นนัก และเมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดครัวเรือนกับความหนาแน่นของการอยู่อาศัย พบว่า ขนาดครัวเรือนได้เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยคือจาก ๕.๗๑ คนต่อ

ครัวเรือนใน พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็น ๖.๑๒ คนต่อครัวเรือนใน พ.ศ. ๒๕๒๑ ในขณะที่จำนวนคนต่อบ้านใน พ.ศ. ๒๕๑๖ มี ๕.๖๖ คนต่อบ้าน ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๒๑ ก็ยังคงมี ๕.๖๖ คนต่อบ้านเช่นเดิม

ตารางที่ ๑๔ จำนวนประชากร จำนวนบ้าน และจำนวนครัวเรือนของอำเภอเมืองนนทบุรี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๒๑

พ.ศ.	ประชากร	จำนวนบ้าน		จำนวนครัวเรือน	
		หลัง	จำนวนคน/บ้าน	ครอบครัว	ขนาดครัวเรือน
๒๕๑๖	๑๑๘,๐๓๒	๒๐,๘๔๖	๕.๖๖	๒๐,๖๗๓	๕.๗๑
๒๕๑๗	๑๓๖,๖๘๔	๒๓,๔๐๗	๕.๘๔	๒๓,๓๗๒	๕.๘๕
๒๕๑๘	๑๔๐,๐๐๑	๒๔,๓๑๗	๕.๗๖	๒๔,๐๑๕	๕.๕๘
๒๕๑๙*	๑๔๕,๔๑๖	-	-	-	-
๒๕๒๐	๑๔๘,๕๖๕	๒๔,๗๘๔	๕.๙๘	๒๓,๗๒๐	๖.๒๖
๒๕๒๑	๑๕๐,๒๔๔	๒๖,๕๖๕	๕.๖๖	๒๔,๕๕๐	๖.๑๒
เฉลี่ย	-	-	๕.๗๘	-	๕.๘๑

หมายเหตุ : * เนื่องจากความคลาดเคลื่อนในการบันทึกสถิติตัวเลขเกี่ยวกับจำนวนบ้าน และจำนวนครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๑๙ ของทางราชการ จึงไม่สามารถหาตัวเลขที่ถูกต้องมายืนยันได้

ที่มา : กองการทะเบียน กรมการปกครอง

๖. สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

การที่อำเภอ เมืองนนทบุรีมีการเพิ่มจำนวนประชากรมากขึ้น มีผลให้ชุมชนเกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่อาศัย ดังนั้น การให้บริการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการแก่ผู้อยู่อาศัยจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง การศึกษาถึงสภาพที่แท้จริงของการใช้ และการรับบริการในปัจจุบัน จะช่วยให้ทราบถึงแนวโน้มความต้องการใช้บริการประเภทนั้น ๆ ในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้สามารถจัดเตรียมสาธารณูปโภคและสาธารณูปการรับบริการเติบโตของเมืองได้อย่างถูกต้อง

๖.๑ สาธารณูปโภค

๖.๑.๑ ระบบถนน อำเภอเมืองนนทบุรีมีถนนส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ฝั่งตะวันออก ที่สำคัญได้แก่ (ดูแผนที่ ๑๑ หน้า ๗๒)

- ๑) ถนนกรุงเทพฯ-นนทบุรี เริ่มจากบริเวณท่าน้ำในเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี เชื่อมต่อเข้าไปในเขตกรุงเทพฯ ปัจจุบันกำลังทำการปรับปรุงขยายเส้นทางเป็น ๖ ช่องทางจราจร ปริมาณการจราจรบนถนนสายนี้ตั้งแต่แยกทิวาหนทีไปจรดเขตกรุงเทพฯ มีมากเป็นอันดับหนึ่งคือ ประมาณ ๑๖,๔๕๔ คันต่อวัน คาดว่าเมื่อขยายเส้นทางนี้เรียบร้อยแล้วปริมาณการจราจรจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น
- ๒) ถนนพิบูล สงคราม เริ่มจากแยกถนนกรุงเทพฯ-นนทบุรีในเขตเทศบาลถึงสะพานพระราม ๖ เป็นถนนสี่ช่องทางวิ่ง ปริมาณการจราจรบนถนนสายนี้ประมาณ ๑๑,๒๙๖ คันต่อวัน
- ๓) ถนนงามวงศ์วาน เริ่มจากแยกแควน้อยไปสุดเขตอำเภอเมืองนนทบุรีที่คลองประปา เป็นถนนหกช่องทางวิ่ง ปริมาณการจราจร ๑๓,๔๕๔ คันต่อวัน

๔) ถนนติวานนท์ เริ่มจากแยกติวานนท์ถึงห้าแยกปากเกร็ด ถนน
บริ เวลช่วงจากแยกติวานนท์ถึงแยกแคลาย เป็นถนนหกช่องทาง
วิ่ง ปริมาณการจราจรในช่วงนี้ประมาณ ๖๑,๒๙๖ คันต่อวัน
ส่วนถนนบริ เวลช่วงตั้งแต่แยกแคลายถึงเขตอำเภอปากเกร็ด
ปัจจุบันอยู่ในระหว่างปรับปรุงขยายจากสองช่องทาง เป็นหก
ช่องทางวิ่ง ปริมาณการจราจรบนถนนช่วงนี้ประมาณ ๔,๙๒๖
คันต่อวัน

๕) ถนนนนทบุรี ๑ เริ่มจากหน้าที่ว่าการอำเภ เมืองนนทบุรีใน
เขตเทศบาล เมืองนนทบุรี ขนานไปตามริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
ไปบรรจบกับถนนสนามปืนน้ำ เป็นถนนสองช่องทางวิ่ง สภาพ
ผิวถนนขรุขระและแคบ ปริมาณการจราจรประมาณ ๖,๔๔๔
คันต่อวัน

๖) ถนนสนามปืนน้ำ เริ่มจากช่วงต่อถนนนนทบุรี ๑ ไปบรรจบ
ถนนติวานนท์ เป็นถนนสองช่องทางวิ่ง ปริมาณการจราจร
ประมาณ ๔,๖๕๗ คันต่อวัน

ส่วนบริเวณพื้นที่อำเภ เมืองด้านฝั่งตะวันตก มีถนนสายสำคัญเพียงสาย
เดียวคือ บางกรวย - ไทรน้อย เป็นถนนสองช่องทางวิ่ง ปริมาณการ
จราจรช่วงจากบางกรวยถึงบางใหญ่ ประมาณ ๒,๐๙๗ คันต่อวัน จากบาง
ใหญ่ถึงบางบัวทองประมาณ ๑,๔๐๔ คันต่อวัน และจากบางบัวทองถึง
ไทรน้อย ประมาณ ๔๔๐ คันต่อวัน

๖.๑.๒ การประปา อำเภ เมืองนนทบุรีอยู่ในเขตให้บริการของการประปา
นครหลวง (ดูแผนที่ ๑๖) พื้นที่ซึ่งอยู่ในระณการให้บริการได้แก่
บริเวณชุมชนสองฟากถนนทางฝั่งตะวันออกของอำเภ เมืองนนทบุรี
ส่วนพื้นที่ด้านฝั่งตะวันตก เป็นบริเวณที่มีใ้คอยู่ในเขตการให้บริการน้ำ
ประปาของหน่วยงานใด ประชาชนยังคงใช้น้ำจากแม่น้ำลำคลอง
เพื่ออุปโภคและบริโภค

ใน พ.ศ. ๒๕๒๒ เนื้อที่ให้บริการน้ำประปาทางฝั่งตะวันออกมี
 ประมาณ ๒๕.๔ กม.^๒ หรือร้อยละ ๕๖.๔๔ ของพื้นที่อำเภอเมืองด้านฝั่ง
 ตะวันออกทั้งหมด ซึ่งมีอยู่ ๔๕ กม.^๒ บริเวณที่ยังมิได้รับการบริการน้ำ
 ประปามีประมาณ ๑๔.๖ กม.^๒ หรือร้อยละ ๔๓.๕๖ ได้แก่ พื้นที่สวน
 ที่โล่งที่ว่างซึ่งมีประชาชนอาศัยอยู่เบาบาง

การประปาในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี ได้นำดิบทั้งหมดจากแหล่ง
 น้ำใต้ดิน มีบ่อบาดาล ๑๕ บ่อ สามารถผลิตและจ่ายน้ำสูงสุด ๖๑,๐๐๐
 ม.^๓/วัน เลี้ยงประชากรได้ ๑๓๕,๕๕๖ คน ในจำนวนนี้จำแนกเป็น
 ประชากรในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี ๑๑๒,๕๐๘ คน หรือร้อยละ ๘๓.๒๘
 อีกร้อยละ ๗.๓๔ หรือประมาณ ๒๒,๖๔๘ คน เป็นประชากรอยู่ในเขต
 อำเภอปากเกร็ด สำหรับประชากรของเขตอำเภอเมืองนนทบุรีที่ได้รับ
 การบริการน้ำประปา มีจำนวนร้อยละ ๗๕.๑๕ ของประชากรทั้งอำเภอ
 ส่วนประชากรที่มิได้รับการบริการน้ำประปามีประมาณ ๓๗,๓๓๖ คน หรือ
 ร้อยละ ๒๔.๘๕ ซึ่งประชากรที่มิได้รับการบริการน้ำประปามีส่วนใหญ่คือ
 ร้อยละ ๗๕.๗๖ หรือ ๒๘,๗๘๑ คน อยู่ในพื้นที่ด้านฝั่งตะวันตก มีเพียง
 ๗,๕๕๕ คน หรือร้อยละ ๒๐.๒๔ ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองด้านฝั่งตะวันออก
 ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ฝั่งตะวันออกซึ่งมิได้รับน้ำจากการประปาส่วนใหญ่จะใช้น้ำ
 บาดาลที่ขุดเจาะโดยเอกชน เช่น บ่อบาดาลตามหมู่บ้านจัดสรรต่าง ๆ
 ซึ่งมักมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพน้ำ

ในด้านการบริการน้ำประปา จากการออกแบบสอบถามพบว่า
 ประมาณร้อยละ ๕๐ ของผู้อยู่อาศัยมีปัญหาเกี่ยวกับน้ำประปาที่ใช้อุปโภค
 บริโภค เช่น น้ำขุ่น เป็นสนิมสกปรก หรือน้ำไม่ค่อยไหล เป็นต้น
 (ดูตารางที่ ๒๐)

0 1000 2000 3000 4000

แผนที่ : 16

แสดง : เขตให้

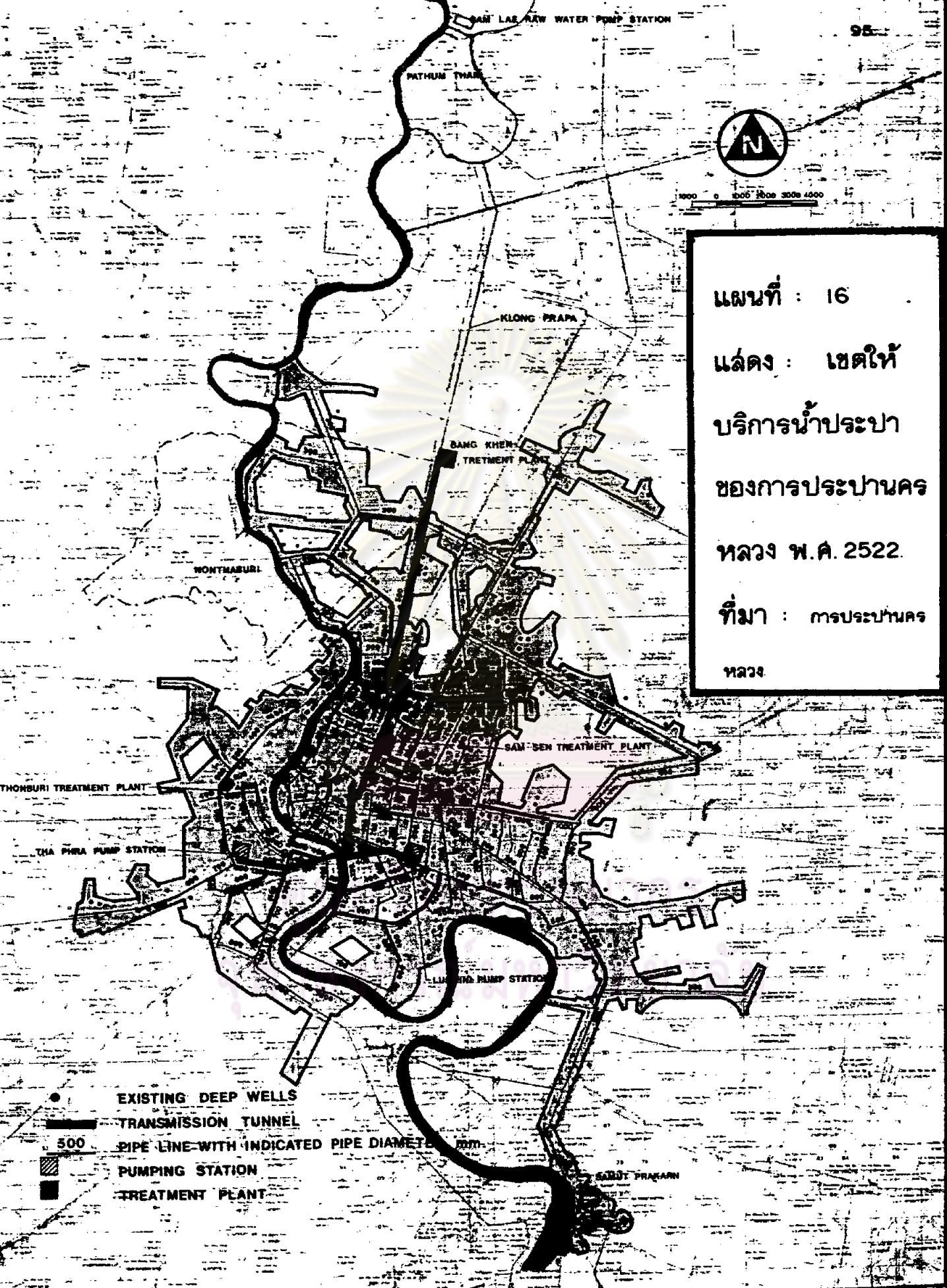
บริการน้ำประปา

ของการประปานคร

หลวง พ.ศ. 2522.

ที่มา : การประปานคร

หลวง

EXISTING DEEP WELLS

TRANSMISSION TUNNEL

500 PIPE LINE WITH INDICATED PIPE DIAMETER (mm)

PUMPING STATION

TREATMENT PLANT

ตารางที่ ๒๐ จำนวนผู้อยู่อาศัยที่มีปัญหาเกี่ยวกับน้ำประปา

ปัญหา	ราย	ร้อยละ
มีปัญหา	๒๔๔	๕๐.๗๐
ไม่มีปัญหา	๒๕๐	๕๙.๓๐
รวม	๔๙๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : จากการออกแบบสอบถาม

๖.๑.๓ ไฟฟ้า การไฟฟ้าของอำเภอ เมืองนนทบุรี อยู่ในความรับผิดชอบของ การไฟฟ้านครหลวง โดยรับกระแสไฟจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่เส้นทางของการไฟฟ้านครหลวง แล้วจ่ายไปยังสถานีย่อยที่ตั้งอยู่ ตามชุมชนต่าง ๆ เพื่อจ่ายไปยังหม้อแปลงสู่ประชาชนต่อไป

ใน พ.ศ. ๒๕๒๒ อำเภอ เมืองนนทบุรีได้รับบริการไฟฟ้าจาก สถานีย่อยต่าง ๆ ดังนี้ (ดูตารางที่ ๒๑ และ ๒๒)

- ๑) สถานีย่อยนนทบุรี เป็นสถานีย่อยที่สำคัญที่สุด เนื่องจากร้อยละ ๖๒.๖๖ ของไฟที่จ่ายออกจากสถานีย่อยแห่งนี้ บริการให้แก่พื้นที่ ส่วนใหญ่ของอำเภอ เมืองนนทบุรี ได้แก่ บริเวณถนนติวานนท์ ถนนงามวงศ์วาน ถนนนนทบุรี • ถนนสนามบินน้ำ และบางส่วนของถนนกรุงเทพา-นนทบุรี ซึ่งคิดเป็นความต้องการไฟ* (Demand) ๑๒,๕๓๑.๔๑ กิโลวัตต์ (KW) หรือร้อยละ ๕๖.๒๕ ของความต้องการไฟทั้งหมดในอำเภอ เมืองนนทบุรี คิดเป็นไฟที่ประชาชนใช้ จากสถานีย่อยแห่งนี้จำนวน ๗๔.๑๔๔ หน่วย หรือร้อยละ ๕๙ ของไฟที่ใช้ทั้งหมดในอำเภอ เมืองนนทบุรี

* หมายถึง ไฟที่จ่ายออกจากสถานีย่อยให้แก่พื้นที่รับบริการ

๒) สถานีย่อยพระนครเหนือ จ่ายไฟเพียงบางส่วนคือประมาณร้อยละ ๒๕.๕๓ ของไฟที่จ่ายจากสถานีนี้ทั้งหมด ให้แก่พื้นที่อำเภอเมือง นนทบุรี คำนึงถึงตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา และบางส่วนของพื้นที่ คำนึงถึงตะวันออก ได้แก่ ตามถนนสีบุญ สงคราม และถนนกรุงเทพ-นนทบุรีบางส่วน คิดเป็นความต้องการไฟ (Demand) ๔,๗๗๕.๘๖ กิโลวัตต์ (KW) หรือร้อยละ ๒๕.๕๓ ของความต้องการไฟทั้งหมด ในอำเภอ เมืองนนทบุรี และคิดเป็นไฟที่ประชาชนใช้จากสถานีย่อย แห่งนี้ ๒๕.๖๕๑ หน่วย หรือร้อยละ ๒๒.๓๔ ของปริมาณไฟทั้งหมดที่ ประชาชนในอำเภอ เมืองนนทบุรีใช้

๓) สถานีย่อยประชาชื่น เป็นสถานีย่อยที่มีความสำคัญน้อยที่สุดในการ จ่ายกระแสไฟให้แก่อำเภอเมืองนนทบุรี เนื่องจากจ่ายไฟเพียง ร้อยละ ๑๕.๕๔ ของไฟที่จ่ายออกจากสถานีย่อยแห่งนี้ทั้งหมด ให้แก่ พื้นที่เพียงส่วนน้อยของอำเภอ เมืองนนทบุรี ได้แก่ บริเวณตอนล่าง ของอำเภอเมืองซึ่งอยู่ระหว่างถนนงามวงศ์วานและ เขตกรุงเทพฯ ไปถึงบางตอนของถนนกรุงเทพฯ-นนทบุรี และตามแนวถนนประชาชื่น คิดเป็นความต้องการไฟ (Demand) เพียง ๓,๕๗๐.๕๔ กิโลวัตต์ (KW) หรือร้อยละ ๑๗.๕๒ ของความต้องการไฟทั้งหมดในอำเภอ เมืองนนทบุรี และคิดเป็นไฟที่ประชาชนใช้จากสถานีย่อยแห่งนี้ ๒๕.๐๖๔ หน่วย หรือร้อยละ ๑๘.๘๒ ของไฟที่ประชาชนในอำเภอ เมืองนนทบุรีใช้

ส่วนการศึกษาว่ากระแสไฟจะเพียงพอหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับ ความสามารถในการจ่ายกระแสไฟกับความต้องการใช้กระแสไฟ ของสถานีย่อยเป็นสำคัญ โดยความสามารถในการจ่ายกระแสไฟ พิจารณาจากจำนวนและขนาดหม้อแปลงที่สถานีย่อยนั้น ๆ ซึ่งใน สภาพปัจจุบันปรากฏว่า สถานีย่อยนนทบุรี และสถานีย่อยพระนครเหนือ

มีหม้อแปลงขนาด ๒ x ๒๐ สามารถจ่ายพลังไฟฟ้าสูงสุด ๓๐ M.W. แต่ในทางปฏิบัติการไฟฟ้านครหลวงจะคิดตามความต้องการไฟของสถานีย่อยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และกำหนดความต้องการของสถานีย่อยที่มีหม้อแปลงขนาด ๒ x ๒๐ MVA ให้สูงสุดไม่เกิน ๒๔ M.W. กล่าวคือ สถานีย่อยแห่งใดมีความต้องการไฟเกิน ๒๔ M.W. การไฟฟ้านครหลวงจะจัดการติดตั้งหม้อแปลงใหม่เพิ่มขึ้น โดยไม่ปล่อยให้ความต้องการไฟสูงขึ้นถึง ๓๐ M.W. ส่วนสถานีย่อยประชาชน เนื่องจากมีหม้อแปลงขนาด ๒ x ๔๐ MVA จึงมีความสามารถในการจ่ายไฟสูงกว่า ๒ x ๒๐ MVA

สำหรับการขยายบริการให้ผู้ใช้ขึ้นอยู่กับการใช้ปริมาณเพิ่มขึ้น และการขอติดตั้งบริการของผู้ใช้ ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของการไฟฟ้านครหลวงที่จะต้องให้บริการอยู่แล้ว และจากการออกแบบสอบถามพบว่า ผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ไฟแต่อย่างใด (ดูตารางที่ ๒๓)

ตารางที่ ๒๑ ปริมาณการจ่ายไฟของสถานีย่อยต่าง ๆ ในอำเภอ เมืองนนทบุรี

สถานีย่อย	ไฟที่จ่ายออก จากสถานีทั้งหมด (KW)	ไฟที่จ่ายให้อำเภอ เมืองนนทบุรี (KW)	ช่องที่ ๒ คิดเป็น ร้อยละของช่องที่ ๑	ช่องที่ ๒ คิดเป็น ร้อยละของยอด รวมช่องที่ ๒
นนทบุรี	๒๐,๐๐๐	๑๒,๕๓๑.๔๑	๖๒.๖๖	๔๖.๒๔
พระนครเหนือ	๑๔,๓๐๐	๕,๗๗๕.๘๖	๒๔.๕๓	๒๔.๕๓
ประชาชน	๒๔,๕๐๐	๓,๕๓๐.๕๔	๑๔.๕๕	๑๓.๘๒
รวม	๖๔,๘๐๐	๒๒,๒๓๗.๘๕	๓๔.๗๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ฝ่ายวิศวกรรมโครงการ การไฟฟ้านครหลวง

ตารางที่ ๒๒ ปริมาณการใช้ไฟจากสถานีย่อยต่าง ๆ ของประชาชนในอำเภอ
เมืองนนทบุรี

สถานีย่อย	ปริมาณไฟที่ประชาชนใช้จากสถานีย่อย	
	GWH	ร้อยละ
นนทบุรี	๗๕.๑๘๘	๔๘.๗๔
พระนคร	๒๘.๖๔๑	๒๒.๓๔
ประชาชน	๒๔.๐๖๔	๑๘.๘๒
รวม	๑๒๗.๘๙๓	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ฝ่ายวิศวกรรมโครงการ การไฟฟ้านครหลวง

ตารางที่ ๒๓ จำนวนผู้อยู่อาศัยที่มีปัญหาเกี่ยวกับไฟฟ้า

ปัญหา	ราย	ร้อยละ
มีปัญหา	๕๐	๘.๗๗
ไม่มีปัญหา	๕๒๐	๘๑.๒๓
รวม	๕๗๐	๑๐๐.๐๐

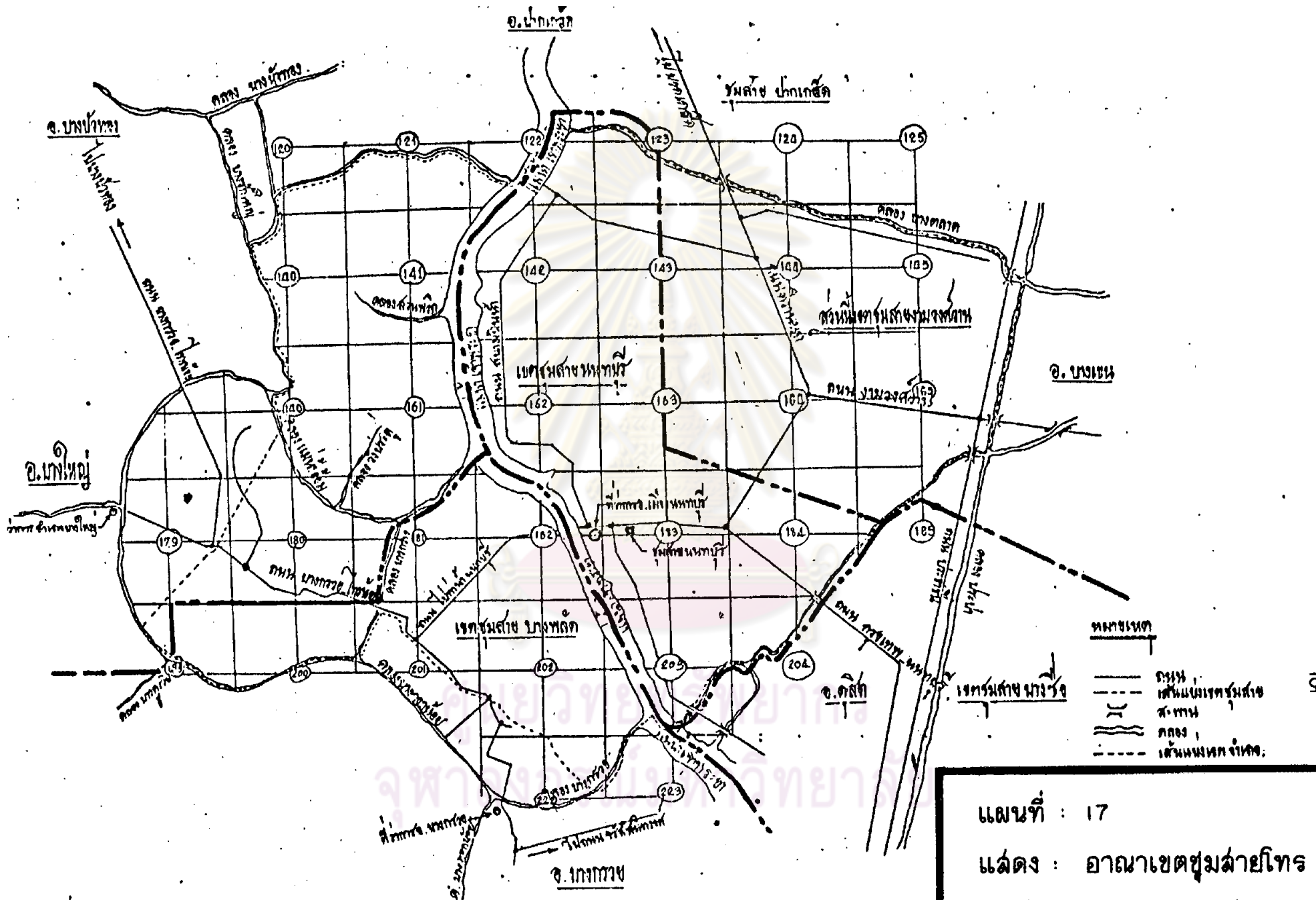
ที่มา : จากแบบสอบถาม

๖.๑.๔ โทรศัพท์ อำเภอเมืองนนทบุรีอยู่ในเขตโทรศัพท์นครหลวง มีชุมสาย
รับผิดชอบ ๓ ชุมสายคือ

๑) ชุมสายงามวงศ์วาน มีพื้นที่รับผิดชอบอยู่ในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี
และกรุงเทพฯบางส่วน (ดูแผนที่ ๑๗) โดยมีพื้นที่รับผิดชอบทั้งสิ้น
๓๘ กม.^๒ เป็นพื้นที่รับผิดชอบในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี ๓๑.๖ กม.^๒
หรือร้อยละ ๘๓.๑๖ ของพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด ได้แก่ บริเวณถนน
สีวานนท์ และ งามวงศ์วาน

ในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ (ดูตารางที่ ๒๔) ความ
ต้องการโทรศัพท์ในพื้นที่ดังกล่าวมีทั้งสิ้น ๘,๕๔๑ เลขหมาย จำแนก
เป็นผู้เช่าที่ยื่นจองแต่ยังมิได้รับการติดตั้งจำนวน ๔,๕๘๖ เลขหมาย
ผู้ที่ได้รับการติดตั้งแล้ว ๓,๙๕๕ เลขหมาย ส่วนจำนวนเลขหมาย
ที่ชุมสายงามวงศ์วานให้บริการแก่พื้นที่อำเภอเมืองนนทบุรีได้นั้น
มีทั้งหมด ๔,๒๔๐ เลขหมาย คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๖๕ ของความ
ต้องการโทรศัพท์ทั้งหมดในพื้นที่ดังกล่าวจากชุมสายแห่งนี้

๒) ชุมสายนนทบุรี มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมดอยู่ในอำเภอเมืองนนทบุรี
(ดูแผนที่ ๑๗) ได้แก่ บริเวณแนวถนนนนทบุรี ๑ ถนนพิบูลย์สงคราม
และถนนกรุงเทพฯ-นนทบุรี คิดเป็นพื้นที่ ๒๕.๖๕ กม.^๒ ด้านความ
ต้องการโทรศัพท์ในพื้นที่ดังกล่าวจนถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๓
มีทั้งสิ้น ๓,๕๒๔ เลขหมาย ในจำนวนนี้เป็นผู้เช่าที่ยื่นจองแต่ยัง
มิได้รับการติดตั้ง ๑,๑๕๖ เลขหมาย และผู้ที่ได้รับการติดตั้งแล้ว
๒,๓๖๘ เลขหมาย ส่วนเลขหมายที่ชุมสายนนทบุรีสามารถให้
บริการแก่พื้นที่ในความรับผิดชอบในปัจจุบันมีจำนวน ๓,๐๐๐
เลขหมาย คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๕๕ ของความต้องการโทรศัพท์ทั้ง
หมดจากชุมสายนี้

แผนที่ : 17
 แฉ่ง : อาณาเขตชุมชนลำยโท
 คัพทไน อ. เมืองนนทบุรี

ตารางที่ ๒๔ จำนวนความต้องการโทรศัพท์ในอำเภอ เมืองนนทบุรีจำแนกตามชุมชน

ชุมชน	พื้นที่รับผิดชอบของคณะชุมชน (กม. ^๒)	พื้นที่รับผิดชอบในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี (กม. ^๒)	ข้อที่ ๒ เป็นร้อยละของข้อที่ ๑	ความต้องการโทรศัพท์ในอำเภอ เมืองนนทบุรี					จำนวนเลขหมายที่ชุมชนสามารถให้บริการได้ใน พ.ศ. ๒๕๒๓ (เลขหมาย)	ข้อที่ ๔ เป็นร้อยละของข้อที่ ๔
				ความต้องการตั้งขึ้นถึง พ.ศ. ๒๕๒๓ (เลขหมาย)	จำนวนผู้เข้าที่ยื่นขอแต่ยังมีให้บริการติดตั้ง ถึง พ.ศ. ๒๕๒๓ (เลขหมาย)	จำนวนที่ได้รับ การติดตั้งแล้วใน พ.ศ. ๒๕๒๓ (เลขหมาย)	ข้อที่ ๕ คิดเป็นร้อยละของข้อที่ ๔	ข้อที่ ๖ คิดเป็นร้อยละของข้อที่ ๔		
นนทบุรี	๒๔.๖๔	๒๔.๖๔	๑๐๐.๐๐	๓,๕๒๔	๑,๑๕๖	๒,๓๖๘	๒๔.๕๖	๗๐.๕๔	๓,๐๐๐	๗๖.๕๕
งามวงศ์วาน	๓๔.๐๐	๓๐.๖๐	๘๓.๖๖	๔,๕๔๑	๔,๕๘๖	๓,๕๔๕	๕๔.๕๔	๕๑.๕๔	๕,๒๕๐	๕๕.๖๔
บางพลัด	๔๔.๐๔	๑๑.๗๐	๑๓.๒๔	๑,๓๓๑	๕๕๕	๗๘๖	๕๐.๕๔	๕๕.๐๔	๕๐๐	๖๐.๑๑

ที่มา : กองวางแผนงานรวม องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓) ขุมสายบางพลัด รับผิดชอบให้บริการในพื้นที่กรุงเทพฯ และอำเภอเมืองนนทบุรีบางส่วน มีพื้นที่ในความรับผิดชอบทั้งสิ้น ๔๔.๐๔ กม.^๒ เป็นพื้นที่รับผิดชอบในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี ๑๑.๗ กม.^๒ หรือร้อยละ ๑๓.๒๘ ของพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด ได้แก่ (ดูแผนที่ ๑๗) อำเภอเมืองด้านตะวันตกบางส่วน ความต้องการโทรศัพท์ในพื้นที่ดังกล่าวในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ มีจำนวน ๑,๓๓๑ เลขหมาย เป็นผู้เช่าที่ยื่นจองแต่ยังมิได้รับการติดตั้ง ๔๔๔ เลขหมาย ผู้ที่ติดตั้งแล้ว ๗๘๖ เลขหมาย ส่วนจำนวนเลขหมายที่ขุมสายบางพลัดสามารถให้บริการแก่พื้นที่อำเภอเมืองนนทบุรีทั้งหมดมี ๔๐๐ เลขหมาย คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๑๑ ของความต้องการโทรศัพท์ทั้งหมดในพื้นที่ดังกล่าวจากขุมสายนี้

๖.๑.๔ การกำจัดขยะมูลฝอย การกำจัดขยะมูลฝอยในอำเภอเมืองนนทบุรีมีหน่วยงานรับผิดชอบ ๒ หน่วยงาน คือ

- ๑) ฝ่ายสาธารณสุขเทศบาลเมืองนนทบุรี รับผิดชอบการกำจัดขยะภายในเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี
- ๒) องค์การบริหารส่วนจังหวัด รับผิดชอบการกำจัดขยะนอกเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี

พ.ศ. ๒๕๒๑ (ตารางที่ ๒๔) อำเภอเมืองนนทบุรีมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้น ๓๗๔.๖๑ ม.^๓/วัน สามารถจัดเก็บได้เพียง ๑๑๔ ม.^๓/วัน หรือเก็บได้ร้อยละ ๓๐.๔๒ ของขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน แบ่งเป็นขยะที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาล ๗๔.๗๓ ม.^๓/วัน หรือร้อยละ ๒๐.๑๖ ของขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมดในอำเภอ อีกร้อยละ ๗๔.๘๔ หรือ ๒๔๙.๘๘ ม.^๓/วัน เกิดนอกเขตเทศบาล ขยะจากทั้ง ๒ เขตนี้ เมื่อจัดเก็บแล้วจะถูกนำไปทิ้งยังตำบลบางตลาดในอำเภอปากเกร็ด ซึ่งมีพื้นที่สำหรับทิ้งขยะ ๔ ไร่ ขยะจะถูกทิ้งในลักษณะ Open Dumping

ความสามารถในการจัดเก็บขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลในวันหนึ่ง ๆ มีประมาณ ๓๐ ม^๓/วัน หรือร้อยละ ๔๖.๔๓ ของขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน จะเห็นได้ว่าคุณสมบัติในการจัดเก็บขยะในเขตเทศบาลค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีรถขนขยะมูลฝอยขนาด ๗ ม^๓ ถึง ๔ คัน รถขนขยะ ๑ คัน จัดเก็บขยะ ๒ เที่ยวต่อวัน นอกจากนี้ยังมีรถเข็นขยะขนาดเล็ก ๓๐ คัน พนักงาน ๗๗ คน ในขณะที่นอกเขตเทศบาลสามารถจัดเก็บขยะได้เพียง ๔๕ ม^๓/วัน หรือร้อยละ ๑๖.๐๑ ของขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน เนื่องจากกำลังคนและอุปกรณ์ไม่สมดุลกับปริมาณขยะที่เกิดขึ้นและพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ คือ มีพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบถึง ๗๕ กม.^๒ แต่ในทางปฏิบัติทำการจัดเก็บขยะเฉพาะในพื้นที่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาเท่านั้น เส้นทางที่มีรถขนขยะไปรับขยะ คือ แนวถนนกรุง เทพา-นนทบุรี เริ่มจากนอกเขตเทศบาลไปจรดเขตกรุง เทพา ถนนนนทบุรี ๑ บริเวณนอกเขตเทศบาลและถนนสีवानนท์ โดยมีรถขนขยะขนาด ๖ ม^๓ ๔ คัน พนักงาน ๒๐ คน ดังนั้น ในแต่ละวันจึงมีขยะที่ไม่สามารถจัดเก็บได้ถึง ๒๕๑.๕๕ ม^๓ ซึ่งขยะเหล่านี้จะถูกทิ้งอยู่ตามถังรับขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมีอยู่ ๔๐ จุด หรือในบริเวณที่ไม่มีรถขนขยะมารับขยะ ประชาชนจะกำจัดขยะด้วยตนเอง ซึ่งจากการออกแบบสอบถาม (ดูตารางที่ ๒๖) พบว่าผู้อยู่อาศัยเกือบร้อยละ ๖๐ ต้องกำจัดขยะมูลฝอยด้วยตนเอง โดยการทิ้งในบ้านหรือข้าง ๆ บ้าน และการขุดหลุมฝังหรือเผา มีเพียงร้อยละ ๔๑.๔๐ ที่มีรถขนขยะมารับขยะไป จึงเห็นได้ว่า ในวันหนึ่ง ๆ มีขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถจัดเก็บให้หมด ถูกทิ้งไว้ตามที่ต่าง ๆ ในเขตอำเภอ เมืองนนทบุรีถึง ๒๕๗.๖๑ ม^๓/วัน หรือร้อยละ ๖๔.๕๔ ของขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด (ตารางที่ ๒๕)

ตารางที่ ๒๔ ปริมาณขยะในอำเภอเมืองนนทบุรี พ.ศ. ๒๕๖๐

บริเวณ	๑ พื้นที่ กม. ^๒	๒ ประชากร คน	๓ ปริมาณขยะ ที่เกิดขึ้น ม. ^๓ /วัน	๔ จัดเก็บขยะได้ ม. ^๓ /วัน	๕ ช่องที่ ๔ คิด เป็นร้อยละของ ช่องที่ ๓	๖ ปริมาณขยะ ที่ไม่สามารถจัด เก็บได้ ม. ^๓ /วัน	๗ ช่องที่ ๖ คิด เป็นร้อยละของ ช่องที่ ๓
ในเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี	๒.๕	๓๐,๒๕๓	๗๕.๗๓	๗๐.๐๐	๙๒.๕๓	๕.๗๓	๗.๕๗
นอกเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี	๗๕.๕๐	๑๑๕,๔๕๑	๒๙๕.๕๕	๕๕.๐๐	๑๖.๐๑	๒๕๑.๕๕	๘๓.๕๕
อำเภอเมืองนนทบุรี	๗๗.๐๐	๑๔๕,๖๕๔	๓๗๑.๖๑	๑๑๕.๐๐	๓๑.๕๖	๒๕๗.๖๑	๖๘.๕๕

ที่มา : ช่องที่ ๑ และ ๒ จากกองการทะเบียน กรมการปกครอง

ช่องที่ ๓ สืบจากคนไทยผลิตขยะได้ ๒.๕ ลิตร/คน/วัน ที่มา : รายงานกิจการสำนักงานปฎิ กรุงเทพมหานคร (พ.ศ.๒๕๕๔) หน้า ๒๑

ช่องที่ ๔ ความสามารถในการจัดเก็บขยะของรถขนขยะที่มีอยู่ในอำเภอเมืองนนทบุรี ได้จาก เทศบาลเมืองนนทบุรี และ แผนกผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น
ที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรี

ช่องที่ ๖ จาก ช่องที่ ๓ - ช่องที่ ๔ = ช่องที่ ๖

ตารางที่ ๒๖ วิธีกำจัดขยะมูลฝอยของผู้อยู่อาศัยในอำเภอเมืองนนทบุรี

วิธีกำจัดขยะมูลฝอย	จำนวน	
	ราย	ร้อยละ
มีรถขยะมารับขยะไป	๒๓๖	๔๑.๔๐
ทิ้งในบ้านหรือข้าง ๆ บ้าน	๑๔๖	๓๔.๓๔
เผาหรือจุดหลุมฝัง	๑๓๘	๒๔.๒๖
รวม	๕๒๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักแบบสอบถาม

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๖.๑.๖ ระบบระบายน้ำ ในอำเภอ เมืองนนทบุรีการวางระบบท่อระบายน้ำมีอยู่ตามแนวถนนสายประธานคือ ถนนกรุงเทพฯ-นนทบุรี และถนนงามวงศ์วานตลอดสาย และบางส่วนของถนนพิบูล สงคราม โดยท่อระบายน้ำมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ เมตร ส่วนบริเวณถนนซอยต่าง ๆ เป็นท่อขนาดย่อมมีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ และ ๖๐ ซม. ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่ทั่วถึง ท่อระบายน้ำเหล่านี้จะระบายน้ำไปลงคลองหรือแม่น้ำ

๖.๒ สาธารณูปการ

๖.๒.๑ ดับเพลิง อำเภอ เมืองนนทบุรีมีสถานีดับเพลิง ๑ แห่ง เป็นของเทศบาลเมืองนนทบุรี รับผิดชอบพื้นที่ในเขตเทศบาลโดยมีรถปฏิบัติการ ๔ คัน จักรเย็บผ้าดับเพลิง ๓ คัน รถน้ำ ๑ คัน และเรือผจญเพลิง ๒ ลำ เจ้าหน้าที่ ๓ คน ส่วนบริเวณนอกเขตเทศบาลนั้นมิได้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด ในกรณีที่เกิดเพลิงไหม้จะขอขยืมรถดับเพลิงของเทศบาลเมืองนนทบุรี และจากเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพฯที่อยู่ใกล้เคียงไปช่วยดับเพลิง

๖.๒.๒ ตำรวจ อำเภอ เมืองนนทบุรีอยู่ในความรับผิดชอบของสถานีตำรวจ ๓ แห่งคือ สถานีตำรวจภูธรอำเภอ เมืองนนทบุรี สถานีตำรวจภูธรลาดโตนด และสถานีตำรวจภูธรส่วนใหญ่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำการรวมทั้งสิ้น ๑๓๒ คน เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากร คิดเป็นตำรวจ ๑ คนต่อประชากร ๔๐๔ คน ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้เล็กน้อย

มาตรฐานที่กรมตำรวจใช้ในปัจจุบัน

๑. ตำรวจ ๑ คนต่อประชากร ๔๐๐ คน สำหรับชุมชนหนาแน่นพอสมควร
๒. ตำรวจ ๑ คนต่อประชากร ๖๐๐ คน สำหรับชุมชนหนาแน่นมาก

ตารางที่ ๒๓ จำนวนคดีที่เกิดขึ้นในอำเภอเมืองนนทบุรี

ประเภทคดี	๒๕๖๐			๒๕๖๑			๒๕๖๒			๒๕๖๓		
	คดีที่เกิดขึ้น	คดีที่จับกุมได้	คดีที่อยู่ที่ ๒ เป็นรอย ละของ ของที่ ๑	คดีที่เกิดขึ้น	คดีที่จับกุมได้	คดีที่อยู่ที่ ๔ เป็นรอย ละของ ของที่ ๔	คดีที่เกิดขึ้น	คดีที่จับกุมได้	คดีที่อยู่ที่ ๔ เป็นรอย ละของ ของที่ ๗	คดีที่เกิดขึ้น	คดีที่จับกุมได้	คดีที่อยู่ที่ ๑๐ เป็นรอย ละของ ของที่ ๑๐
	ราย	ราย		ราย	ราย		ราย	ราย		ราย	ราย	
อุกฉกรรจ์	๑๗	๑๐	๕๔.๘๒	๑๔	๑๕	๗๓.๖๔	๓๗	๒๒	๕๔.๔๖	๖๒	๒๑	๓๓.๘๔
ธรรมดา	๔๗๐	๓๑๐	๖๕.๘๖	๑,๑๑๕	๑,๐๐๒	๕๕.๘๗	๑,๕๒๔	๑,๒๓๑	๘๖.๔๔	๑,๒๖๔	๑,๑๔๖	๕๓.๕๓
รวม	๔๘๗	๓๒๐	๖๕.๗๑	๑,๑๒๙	๑,๐๑๖	๕๕.๕๕	๑,๕๖๑	๑,๒๕๓	๘๕.๙๐	๑,๓๒๖	๑,๑๖๗	๕๐.๓๕

ที่มา : กองกำกับการตำรวจจังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ ๒๔ จำนวนผู้ผิดกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา

ผู้ผิด	ราย	ร้อยละ
มีผู้ผิด	๓๔๔	๖๐.๓๔
ไม่มีผู้ผิด	๒๒๖	๓๙.๖๕
รวม	๕๗๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ความคุ้มครองและรักษา กฎหมาย พิจารณาจากจำนวนคดีที่เกิดขึ้นและสถิติการจับกุม (ดู ตารางที่ ๒๗) จะเห็นว่า ใน พ.ศ. ๒๕๒๒ แม้ว่าจำนวนคดีที่เกิดขึ้นจะเพิ่มจาก พ.ศ. ๒๕๑๐ ถึง ๔๔๓ คดี หรือเพิ่มขึ้นกว่า เท่าตัว เนื่องจากการขยายตัวของชุมชนก็ตาม แต่สถิติการจับ กุมนับว่าน่าพอใจ กล่าวคือ ใน พ.ศ. ๒๕๒๒ สามารถจับกุม ได้ถึงร้อยละ ๔๐.๗๔ ของคดีที่เกิดขึ้น ในขณะที่ พ.ศ. ๒๕๑๐ สามารถจับกุมได้เพียงร้อยละ ๖๔.๗๑ ของคดีที่เกิดขึ้นเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ยังมีสิ่งที่น่าสนใจคือ จำนวนคดีถูกฉกรรจ์ได้เพิ่ม สูงขึ้นแต่สามารถจับกุมได้ในอัตราค่อนข้างต่ำ นับเป็นอันตรายต่อ ชุมชนที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว เช่น อำเภอเมืองนนทบุรี และจากการออกแบบสอบถามพบว่า ผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่รู้สึกว่าคุณ เองไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องจากมีการลัก ขโมย เกิดขึ้นกับตนเองหรือบริเวณชุมชนที่ตนเองอยู่อาศัย (ดูตาราง ที่ ๒๘)

- ๖.๒.๓ สวนสาธารณะ ปัจจุบันอำเภอเมืองนนทบุรียังไม่มีสวนสาธารณะ สำหรับให้ประชาชนได้ใช้พักผ่อนหย่อนใจเลย มีเพียงสนามเด็ก เล่นซึ่งตั้งอยู่ที่วัดนครอินทร์ในเขตเทศบาลเพียงแห่งเดียว มี เนื้อที่ประมาณ ๑๐๐ ไร่^๒ ผู้ที่มาใช้บริการคือ เด็กที่อยู่ในบริเวณ ใกล้เคียง สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจของผู้อยู่อาศัยในอำเภอ เมืองนนทบุรี จากการออกแบบสอบถามพบว่า ผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่ ๖๓.๒๐ นิยมพักผ่อนอยู่กับบ้าน (ดูตารางที่ ๗๖ หน้า ๑๗๔) และให้ความเห็น เกี่ยวกับสถานที่พักผ่อนที่ต้องการให้มีในบริเวณ ชุมชนที่ตนเองอยู่ คือ (ดูตารางที่ ๒๘) สวนสาธารณะ สนามกีฬา และสนามเด็กเล่น โดยมีอัตราความต้องการร้อยละ ๓๔.๐๔ ๒๕.๘๖ และ ๒๒.๖๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๔ ความต้องการค่านสถานที่พักผ่อนของผู้อยู่อาศัยในอำเภอ เมืองนนทบุรี

สถานที่	จำนวน	
	ราย	ร้อยละ
สวนสาธารณะ	๒๔๔	๓๘.๐๔
สนามเด็กเล่น	๑๗๔	๒๖.๖๘
สนามกีฬา	๒๐๓	๒๙.๘๖
โรงภาพยนตร์	๖๒	๙.๕๐
อื่น ๆ	๔๓	๕.๕๘
รวม	๗๒๖	๑๐๐.๐๐

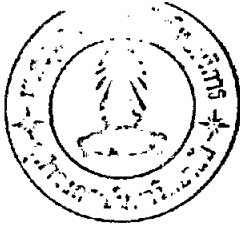
หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ

ที่มา : จากแบบสอบถาม

๖.๒.๔ ห้องสมุด อำเภอ เมืองนนทบุรีมีห้องสมุดสำหรับประชาชน ๑ แห่ง ตั้งอยู่ในอาคารเดียวกับพิพิธภัณฑสถานจังหวัดนนทบุรี ห้องสมุดมีเนื้อที่ ๑๒๐ ม.^๒ มีเจ้าหน้าที่ประจำ ๓ คน ได้แก่ บรรณารักษ์ ๒ คน นักการ ๑ คน งบประมาณซื้อหนังสือปีละ ๑๑,๐๔๕ บาท จำนวนผู้ใช้ห้องสมุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๕๐ คนต่อวัน

ด้านการใช้พื้นที่ของห้องสมุด เมื่อ เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดคือ ๕๐ ครอบครัวยุคต่อ ๑ ตารางเมตร จะเห็นได้ว่า ขนาดห้องสมุดในอำเภอ เมืองนนทบุรีต่ำกว่ามาตรฐานมาก กล่าวคือ ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ อำเภอ เมืองนนทบุรีมีครอบครัวยุคทั้งสิ้น ประมาณ ๒๔,๔๕๐ ครอบครัวยุค ความมีพื้นที่ห้องสมุดประมาณ ๔๔๑ ตารางเมตร แต่ในสภาพความเป็นจริงมีอยู่เพียง ๑๒๐ ม.^๒ เท่านั้น

๖.๒.๔ สาธารณสุข อำเภอเมืองนนทบุรีมีโรงพยาบาล ๔ แห่ง ใน
จำนวนนี้ ๓ แห่งเป็นโรงพยาบาลรักษาเฉพาะโรค ได้แก่
โรงพยาบาลโรคมรเวงอก รักษาโรคและโรคมรเวงอก
โรงพยาบาลศรีธัญญา รักษาโรคจิต และโรงพยาบาลบวรราช
นาราดูรักษาโรคติดต่ออันตราย มีเพียงโรงพยาบาลนนทบุรี
แห่งเดียวที่รักษาโรคทั่วไป นอกจากนั้นยังมีสถานอนามัยตำบล
อีก ๑๓ แห่ง และคลินิกแพทย์อีก ๓๔ แห่ง กระจายอยู่
ทั่วไปในอำเภอเมืองนนทบุรี

สำหรับการรักษาโรคทั่วไปนั้น ปรากฏว่า (ดูตารางที่ ๓๐)
พ.ศ. ๒๕๑๔ โรงพยาบาลนนทบุรีให้บริการรักษาพยาบาลโดย
แพทย์ ๑ คน ดูแลคนไข้ ๔,๕๒๔ คน พยาบาลและผู้
ช่วยพยาบาล ๑ คน ดูแลคนไข้ ๑,๐๒๔ คน และเตียง ๑ เตียง
ให้บริการคนไข้ ๒๔๔ คน สัดส่วนนี้เพิ่มมากยิ่งขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๒๐
เป็น แพทย์ ๑ คน ดูแลคนไข้ ๔,๓๔๓ คน พยาบาลและผู้ช่วย
พยาบาล ๑ คน ดูแลคนไข้ ๗๖๓ คน และเตียง ๑ เตียงให้
บริการ ๔๔๔ คน จากสัดส่วนดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความ
ไม่สมดุลย์ระหว่างอัตราการขยายตัวของบุคลากรทางสาธารณสุข
กับอัตราการขยายตัวของผู้เข้ารับบริการซึ่งทวีจำนวนมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ ๓๐ จำนวนแพทย์ พยาบาล เตียง และผู้ป่วยของโรงพยาบาลนนทบุรี

พ.ศ.	จำนวนคนไข้	บุคลากร		เตียง	สัดส่วน		
		แพทย์	พยาบาล/ ผู้ช่วย		แพทย์	พยาบาล/ผู้ช่วย	เตียง
๒๕๑๔	๔๔,๑๕๖	๑	๑๓	๑๕๐	๑ : ๔,๕๒๔	๑ : ๑,๐๒๔	๑ : ๒๔๔
๒๕๒๐	๗๔,๗๔๓	๑	๑๔	๑๕๐	๑ : ๔,๓๔๓	๑ : ๗๖๓	๑ : ๔๔๔

ที่มา : กองสถิติสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข

๖.๒.๖ โรงเรียน การจัดการศึกษาในอำเภอเมืองนนทบุรีอยู่ในสังกัด
ของหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ กรมสามัญศึกษา เทศบาลเมือง
นนทบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการ
การการศึกษาเอกชน ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ มีจำนวนโรงเรียนที่
อยู่ในสังกัดของหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้ทั้งสิ้น ๖๒ แห่ง และมี
จำนวนนักเรียน ๒๔,๕๒๔ คน โดยมีสัดส่วนทางการศึกษาระหว่าง
ครู : นักเรียน และ ห้องเรียน : นักเรียน เป็นไปตามเกณฑ์
ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ ส่วนโอกาส
ในการเลือกสถานที่เรียนนั้น อาจกล่าวได้ว่า สัดส่วนของจำนวน
นักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ต่อสถานที่เรียนค่อนข้างมีความสมดุลย์
มาก คือ ระดับที่มีนักเรียนมากก็มีโรงเรียนให้เลือกเรียนได้หลาย
แห่ง (ดูตารางที่ ๓๑)

* สัดส่วนของจำนวนครู : นักเรียน และ ห้องเรียน : นักเรียน ของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

อนุบาล อายุ ๑ ขวบ ครู ๑ คน : นักเรียน ๒ - ๔ คน : ห้องเรียน ๑ ห้อง

อายุ ๒ - ๓ " " ๑ " : " ๕ - ๑๕ " : " ๑ "

อายุ ๔ - ๕ " " ๑ " : " ๑๕ - ๒๐ " : " ๑ "

ประถม ป ๑ - ป ๒ ครู ๑ คน : นักเรียน ๒๐ - ๒๕ คน และห้องเรียน ๑ ห้อง : นักเรียน ๒๕ คน

ป ๓ - ป ๖ " ๑ " : " ๓๕ " และ " ๑ " : " ๒๕ "

มัธยมต้นและมัธยมปลาย

ครู ๑ คน : นักเรียน ๒๐ คน และ ห้องเรียน ๑ ห้อง : นักเรียน ๔๐ คน

ตารางที่ ๓๑ สัดส่วนทางการศึกษาใน พ.ศ. ๒๕๖๑ ของอำเภอเมืองนนทบุรี

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู	จำนวนห้องเรียน	ครู:นักเรียน	ห้อง:นักเรียน	โอกาสในการเลือกที่เรียน	
						สัดส่วนจำนวนนักเรียนร้อยละ	จำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนแห่ง
อนุบาล	๓,๓๐๑	๑๕๘	๑๓๑	๑ : ๒๐	๑ : ๒๔	๑๐.๐๓	๕๐
ประถมต้น	๕,๔๘๖	๓๗๗	๓๗๑	๑ : ๒๖	๑ : ๓๐	๓๓.๓๗	๕๐
ประถมปลาย	๔,๒๓๗	๒๐๖	๑๕๔	๑ : ๒๑	๑ : ๒๔	๑๕.๑๖	๕๖
มัธยมต้น	๔,๘๒๘	๖๐๐	๒๒๓	๑ : ๒๑	๑ : ๔๔	๓๒.๘๔	๔
มัธยมปลาย	๒,๔๗๒		๖๓		๑ : ๔๘	๘.๖๐	๔
รวม	๒๔,๘๒๔	๑,๓๔๑	๕๓๖	-	-	๑๐๐.๐๐	-

- ที่มา : ๑. กรมสามัญศึกษา คณะกรรมการการศึกษาเอกชน และคณะกรรมการประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
๒. สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดนนทบุรี

สรุป จากการศึกษาสภาพทั่วไปของจังหวัดและอำเภอเมืองนนทบุรีพอสรุปได้ดังมีคือ จังหวัดนนทบุรีมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ดินมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงดีมาก เหมาะสมแก่การเกษตรกรรม ทั้งนี้พื้นที่กว่าร้อยละ ๕๐ ของจังหวัดจึงถูกใช้ในการทำนา ทำสวนผลไม้ และสวนผัก ตามลำดับ ส่วนใหญ่ได้แก่พื้นที่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีเนื้อที่ ๖ ใน ๗ ส่วนของจังหวัด และประชากรกับแรงงานของจังหวัดกว่าร้อยละ ๕๐ ก็มีส่วนอยู่ในสาขาเกษตร

จากลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร ทำให้มีความแตกต่างอย่าง
เด่นชัด ระหว่างพื้นที่ฝั่งตะวันออกและตะวันตกของจังหวัด กล่าวคือ ลักษณะชุมชนทางฝั่งตะวันตก
ยังคงมีสภาพเป็นแบบชนบทมีประชากรอาศัยอยู่เบาบาง ชาติสาธาณูปโภค สาธารณูปการที่จำเป็น
ในขณะที่พื้นที่ด้านฝั่งตะวันออกซึ่ง เป็นที่ตั้งของพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอ เมืองนนทบุรีและอำเภอ
ปากเกร็ด มีลักษณะชุมชนเป็นแบบเมือง โดยเฉพาะด้านฝั่งตะวันออกของอำเภอ เมืองนนทบุรี
เป็นที่ตั้งของเทศบาล เมืองนนทบุรี ซึ่งเป็นศูนย์กลางชุมชนที่สำคัญของจังหวัด และเป็นแหล่งที่ตั้ง
ของธุรกิจ การค้า ธนาคาร การบริการ และกิจกรรมต่าง ๆ ของเมือง ซึ่งเป็นสาขาการ
ผลิตหลักที่ทำรายได้ให้จังหวัดนนทบุรี และยังมีแนวโน้มทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคตอีกด้วย
นอกจากนั้น ยังเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญของจังหวัด ซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่ทำรายได้อันดับ ๑
ให้แก่จังหวัด อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอำเภอ เมืองนนทบุรีจะเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญดังกล่าว
แล้ว แต่เนื่องจากอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กใช้คนงานจำนวนน้อย จึงไม่
ก่อให้เกิดการจ้างแรงงานในจำนวนมากเท่าที่ควร แม้ว่าอำเภอ เมืองนนทบุรีจะมีความจำเริญ
ทางเศรษฐกิจก็ตาม ดังนั้น แรงงานส่วนใหญ่ของอำเภอซึ่งเป็นแรงงานที่อยู่นอกสาขาเกษตร
จึงมีแหล่งงานที่สำคัญอยู่ในเขตกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคและของ
ประเทศ

นอกจากนั้น การที่อำเภอ เมืองนนทบุรีมีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพฯ การคมนาคม
กระทำได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทั้งทางบกและทางน้ำ และเป็นบริเวณที่อยู่ในเขตอิทธิพลชั้นใน
ของกรุงเทพฯ จึงได้รับอิทธิพลการขยายตัวของกรุงเทพฯ โดยตรงทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม
และประชากร ก่อให้เกิดการอพยพเข้าในอัตราที่สูง จึงมีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของอำเภอ
เมืองนนทบุรี กล่าวคือ พื้นที่ชุมชนได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากการขยายตัวของบริเวณพักอาศัย
ในอัตราที่สูง ทำให้การใช้ที่ดินของชุมชนโดยเฉพาะด้านฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยามีลักษณะ
เด่นในด้าน เป็นบริเวณพักอาศัย ประกอบกับการที่มีสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่สำคัญ อำนาจ
ความสะดวกแก่ผู้อยู่อาศัย จึงคาดว่าพื้นที่ด้านฝั่งตะวันออกนี้จะมีการขยายตัวของประชากรในอัตรา
ที่สูง ดังเช่นที่ผ่านมาในอดีต จากลักษณะดังกล่าวจึงคาดว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงด้าน
สาธารณูปโภค และ สาธารณูปการที่มีอยู่ให้เพียงพอต่อการขยายตัวของประชากรและบริเวณพัก
อาศัยเหล่านี้